

การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะ
ความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

นางปิยะนุช ชัชวรัตน์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

**Development of a Manual for Establishment and Administration of
Learning Centre for People with Autism by Parents Club**

Mrs. Piyanoot Chatchawarat

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2011

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะ
ความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง
ชื่อและนามสกุล นางปิยะนุช ชัชวรัตน์
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตรร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตรร์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. เก็จกนก เอื้อวงศ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะ
ความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

ผู้ศึกษา นางปิยะนุช ชัชวรัตน์ รหัสนักศึกษา 2522301338 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(บริหารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พวงสมจิตร **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์
การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

กระบวนการพัฒนาคู่มือมี 3 ขั้นตอนหลัก คือ 1) ขั้นตอนการศึกษาเอกสารและ
 กฏระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดองค์ประกอบของกลุ่มและรายละเอียดของเนื้อหาภายในคู่มือ
 2) ขั้นตอนการถอดบทเรียนด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้มีประสบการณ์ในการจัดตั้งและ
 บริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก 5 คน ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์กรุงเทพมหานคร ศูนย์
 เมืองพัทยา ศูนย์จังหวัดตรัง ศูนย์จังหวัดภูเก็ต และศูนย์จังหวัดเชียงราย ผู้ศึกษาค้นคว้านำข้อมูลจาก
 ขั้นตอนที่ 1 และ ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างเป็นคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนโดยชมรม
 ผู้ปกครอง และ 3) ขั้นตอนตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อการ
 จัดตั้งและบริหารศูนย์ฯ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ผลการพัฒนาทำให้ได้คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
 ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคู่มือ
 ดังกล่าวแบ่งเป็น 6 ตอน คือ 1) ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด 2) การบริหารจัดการ
 3) การจัดการศึกษา 4) ผู้บริหาร ครูและบุคลากร 5) สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การ
 เรียนเฉพาะความพิการออทิสติก และ 6) บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคู่มือนี้ผ่าน
 การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญว่าสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้ง
 และการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการได้จริง

คำสำคัญ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ การจัดตั้งศูนย์การเรียน การบริหารศูนย์การเรียน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอิงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่การเลือกประเภทและหัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ ดร.สมพร หวานเสร็จ ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธิสา พงษ์ศักดิ์ศรี ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์ชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่านที่ได้สละเวลาตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ โดยชมรมผู้ปกครอง ซึ่งเป็นหัวข้อในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกทั้ง 5 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกกรุงเทพมหานคร (เด็กเล็ก) ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกเมืองพัทยา ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดตรัง ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดเชียงราย ที่ได้ให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม เป็นผลให้การพัฒนาคู่มือฯ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. เก็จกนก เอื้อวงศ์ ที่กรุณา ร่วมเป็นคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน เพื่อนนักศึกษาและทุกๆ คนที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ตลอดมา

ปิยะนุช ชัชวรัตน์

ตุลาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญในการพัฒนาฝีมือ	1
วัตถุประสงค์	2
กรอบแนวคิด	3
ขอบเขตของการพัฒนาฝีมือ	4
วิธีการ	4
นิยามคำศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ	9
หลักการและแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนออทิสติก	16
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาฝีมือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการออทิสติก	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 กระบวนการพัฒนาฝีมือการจัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง	32
การศึกษาเอกสาร กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	31
กำหนดแผนผังการพัฒนาฝีมือ	32
จัดการสนทนากลุ่ม	33
วิเคราะห์ข้อมูล	35
ร่างคู่มือ	35
ตรวจสอบความถูกต้อง	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล	37
คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	38
กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	39
ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	39
แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	49
การจัดทำหลักสูตรการศึกษา	53
การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP)	63
คุณสมบัติและคุณลักษณะของบุคลากรในศูนย์	67
สิทธิประโยชน์	71
ปัจจัยที่ทำให้ยั่งยืน	73
ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด	74
ข้อเสนอแนะ	75
บทที่ 5 คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	76
บทที่ 6 บทสรุป	196
สรุปผลการศึกษา	196
ข้อเสนอแนะ	204
บรรณานุกรม	206
ภาคผนวก	213
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของกลุ่ม	214
ข ลำเนาหนังสือเสนอรายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง	215
ค กรอบคำถามการสนทนากลุ่ม	222
ประวัติผู้ศึกษา	226

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนนักเรียนของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกแยกกลุ่มอายุ	39
ตารางที่ 4.2 รายละเอียดสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	40
ตารางที่ 4.3 จำนวนบุคลากรศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	41
ตารางที่ 4.4 ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กศน. จังหวัดและศูนย์การเรียนทั้ง 5 ศูนย์	47
ตารางที่ 4.5 การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดเชียงราย	47
ตารางที่ 4.6 ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	49
ตารางที่ 4.7 รายละเอียดแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	50
ตารางที่ 4.8 สาระสังเขปของหลักสูตรศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	54
ตารางที่ 4.9 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	61
ตารางที่ 4.10 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	61
ตารางที่ 4.11 วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร	67
ตารางที่ 4.12 จำนวน สถานภาพ และหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณจ้างครูประจำ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	69

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด	3
ภาพที่ 1.2 ขั้นตอนวิธีการศึกษา	6
ภาพที่ 3.1 แผนผังการพัฒนาคู่มือ	37
ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	43
ภาพที่ 4.2 ขั้นตอนการเลิกศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	45
ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	65
ภาพที่ 4.4 กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	66

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญในการพัฒนาคู่มือ

จากการสำรวจทั่วประเทศไทยในปี พ.ศ. 2550 พบว่าประชากรผู้พิการทุกประเภทอายุ 5-30 ปี จำนวน 2.3 แสนคน มีถึงร้อยละ 81.7 ที่ไม่ได้รับการศึกษาและมีเพียงร้อยละ 18.3 ที่กำลังเรียนในระดับประถมศึกษา(วัชรารัฐวิบูลย์, 2552) และจากรายงานอัตราความชุกของโรคออทิสซึม (สถาบันสุขภาพแห่งชาติอเมริกา, 2546 อ้างใน สมพร หวานเสร็จ, 2552, 10-11) พบว่าสัดส่วนของการเกิดโรคออทิสซึมในสังคม 4-5: 10,000 และพบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงประมาณ 4 เท่า (ศรีวรรณ พูลทรัพย์สิทธิ์, 2548 อ้างใน สมพร หวานเสร็จ, 2552, 10-11) ประชากรศึกษาเด็กกลุ่มอายุ 1-5 ปี พบว่ามีความชุกของโรคออทิสซึมเท่ากับ 9.9: 10,000 และพบเด็กที่มีความเสี่ยงต่อโรคออทิสซึม จากการคัดกรอง 4.4: 1,000 หรือ 1: 227 ซึ่งหมายความว่า อัตราการเกิดโรคออทิสซึมมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับข้อมูลของสำนักสถิติแห่งชาติ (มูลนิธิออทิสติกไทย, 2553, อ้างใน เอกสารสรุปสถานการณ์ด้านบุคคลออทิสติกและบกพร่องทางพัฒนาการปี 2553) พบว่าจำนวนประชากรไทย 62 ล้านคน มีประชากรกลุ่มออทิสติกประมาณ 0.6 ใน 1,000 หรือ ร้อยละ 0.06 ของประชากรทั้งหมด หรือประมาณ 372,000 คน แต่เข้าถึงบริการทางการศึกษาเพียง 4,896 คน เด็กที่มีอาการปานกลางหรือรุนแรงจะถูกปฏิเสธจากโรงเรียนเนื่องจากครูไม่สามารถจัดการปัญหาพฤติกรรมของเด็กได้ ในขณะที่ผู้ปกครองคาดหวังว่าโรงเรียนจะสามารถดูแลเด็กได้ส่งผลให้ผู้ปกครองประสบปัญหาในการหาโรงเรียนให้ลูก ผู้ปกครองมีความเชื่อว่าการศึกษาพิเศษเฉพาะบุคคลออทิสติกมีความเหมาะสมมากกว่าการศึกษาประเภทอื่นๆ ซึ่งผู้ปกครองต้องการห้องเรียนในระบบเรียนร่วม ห้องเรียนคู่ขนานสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องในระดับปานกลางหรือรุนแรง และระบบบริการเสริมในโรงเรียน (Special Unit) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการสามารถจัดห้องเรียนคู่ขนานแก่เด็กออทิสติกได้เพียงประมาณ 300 ห้องจากห้องเรียนเกือบ 40,000 ห้องเรียนทั่วประเทศ

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ปัญหาการไม่ได้รับการศึกษาของบุคคลออทิสติกมีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากจำนวนประชากรออทิสติกที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่การจัดการศึกษาพิเศษยังขาดแคลนครูที่มีความรู้เรื่องการศึกษาพิเศษ จำนวนห้องเรียนคู่ขนานและ

โรงเรียนเรียนร่วมมีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนับเป็นปัญหาพื้นฐานที่นำไปสู่วงจรของการเข้าไม่ถึงสุขภาวะและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี จากสภาพปัญหาเรื่องการจัดการศึกษาของคนพิการ นั้นจะเห็นได้ว่าหน่วยบริการทางการศึกษาและโรงเรียนเรียนร่วมมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการให้บริการทางการศึกษา จึงเกิดแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยครอบครัวชุมชนและองค์กรเอกชนและรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้บัญญัติกฎหมายสนับสนุนแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้สามารถดำรงตนอยู่ได้ในสังคมเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของชุมชน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยชมรมผู้ปกครองจึงนับเป็นแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของภาครัฐ และยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยจัดการศึกษาในลักษณะของศูนย์เรียนรู้เฉพาะความพิการตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 มาตรา 2 วรรคเก้าที่ได้ให้คำนิยามศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการว่าเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ โดยเฉพาะจัดการศึกษาโดยหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันทางสังคมอื่น จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้นและกำหนดสิทธิหน้าที่และการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการตามมาตรา 7 มาตรา 8 วรรคสองมาตรา 18(8)

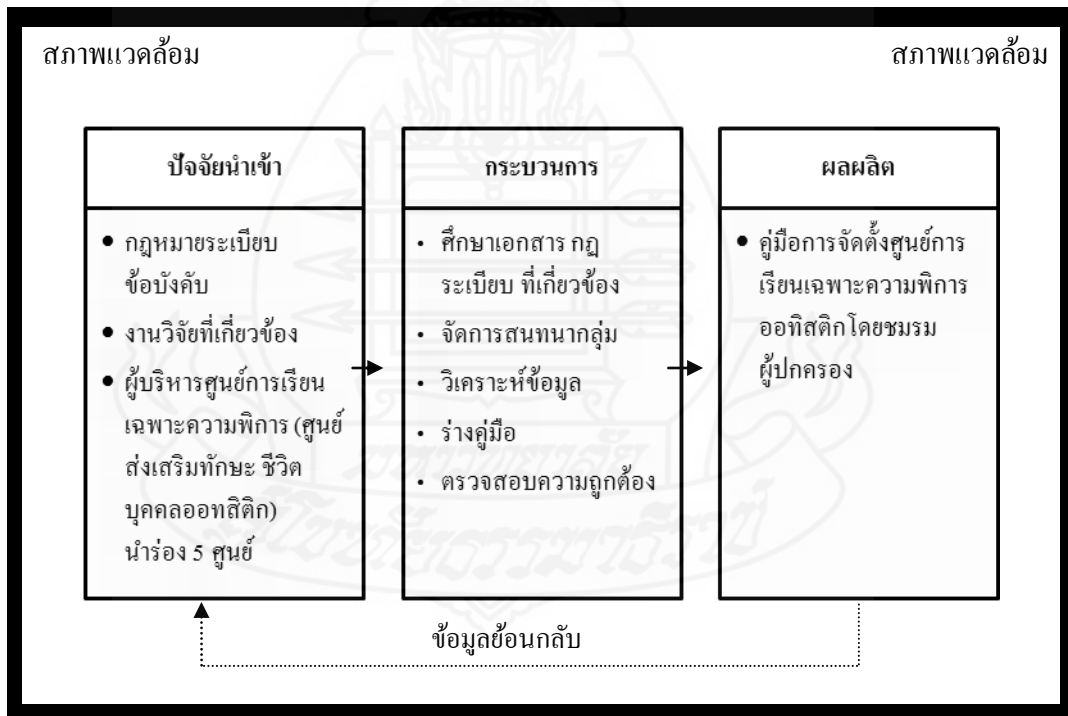
การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองจึงเป็นการขยายโอกาส และบริการทางการศึกษาให้แก่บุคคลออทิสติก อย่างไรก็ตามในการจัดตั้งศูนย์การเรียนนั้นมีระเบียบและข้อกำหนดที่จะต้องปฏิบัติตามการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองจึงเปรียบเสมือนแผนที่ในการบอกเส้นทางในการดำเนินงานที่มีจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของกระบวนการที่ระบุขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมสนับสนุนให้คนพิการครอบครัวชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาคู่มือการจัดตั้ง และการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก โดยชมรมผู้ปกครอง

3. กรอบแนวคิด

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้ง และการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เลือกใช้ทฤษฎีระบบทั่วไปเป็นกรอบแนวคิด โดยกำหนดให้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประธานชมรมผู้ปกครองบุคคล ออทิสติก 5 ชมรม เป็นปัจจัยนำเข้า และมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารให้ได้แนวปฏิบัติในการ จัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการตามกฎหมาย รวบรวมข้อมูลจากการสนทนา กลุ่มของประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก เรียบเรียงเป็นร่างคู่มือ และมีการตรวจสอบร่าง คู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้คู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก โดยชมรมผู้ปกครอง สามารถนำเอาข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษามาเป็น ข้อมูลย้อนกลับที่เป็น ประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย และระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดตั้ง และการบริหารศูนย์การ เรียนรู้เฉพาะความพิการ แสดงเป็นภาพตามภาพที่ 1.1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิด

4. ขอบเขตของการพัฒนาคู่มือ

4.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้ง และการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติกเป็นการนำเอา กฎ ระเบียบ และ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมารวบรวมและเพิ่มเติมรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน จากการถอดบทเรียนจากประสบการณ์ในการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกของประชาชนศูนย์ฯ มีเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดในการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการออทิสติก ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ การบริหารจัดการ การจัดการศึกษา ผู้บริหาร ครู และบุคลากร สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ และบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.2 ขอบเขตทางด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

เลือกประชาชนชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกประจำจังหวัด จำนวน 5 คน โดยการสุ่มอย่างมีเงื่อนไข และกำหนดเงื่อนไขให้ชมรมผู้ปกครองฯ จะต้องเป็นชมรมผู้ปกครองฯ ที่ได้รับรองจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) และได้เข้าโครงการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกนาร่อง จำนวน 5 ศูนย์ ได้แก่

- 4.2.1 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต
- 4.2.2 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดตรัง
- 4.2.3 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเมืองพัทยา
- 4.2.4 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกกรุงเทพมหานคร
- 4.2.5 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดเชียงราย

5. วิธีการ

การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองมีกระบวนการในการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การกำหนดแผนผังการพัฒนาคู่มือ การจัดการสนทนากลุ่ม ร่างคู่มือ และตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาเอกสาร

ศึกษา กฎหมาย กฎ ระเบียบ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดองค์ประกอบของคู่มือและรายละเอียดของเนื้อหาภายในคู่มือ

5.2 กำหนดแผนผังการพัฒนาคู่มือ (outlines)

คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก โดยชมรมผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบไปด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ

ตอนที่ 2 ส่วนเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา หลักการแนวคิดและความแตกต่างของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกกับสถานศึกษาอื่น ที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วย คุณสมบัติ บทบาทของผู้จัด กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอน และสถานที่ตั้ง

ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วย แผนการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนเฉพาะความพิการ การเทียบโอนความรู้ การออกหลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตร

ส่วนที่ 4 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วย คุณสมบัติและบทบาทของผู้บริหาร ครู และอาสาสมัคร

ส่วนที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วยสิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียนรู้ ผู้เรียน ผู้บริหาร และครู

ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด (สำนักงาน กศน. จังหวัด)

ตอนที่ 3 ภาคผนวก

5.3 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) ถอดประสบการณ์การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก มีขั้นตอนในการจัดการสนทนากลุ่มดังนี้

ขั้นตอนในการจัดการสนทนากลุ่ม (ภาณี วงษ์เอก, 2531 : 359) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกบุคคลที่จะให้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในที่นี้ได้คัดเลือกผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการนำร่องจำนวน 5 ศูนย์ได้แก่

- 1) ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกกรุงเทพมหานคร
- 2) ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเมืองพัทยา
- 3) ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดตรัง
- 4) ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต
- 5) ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 2 นำผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนามาพร้อมกัน ณ สถานที่ที่จัดให้มีการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำผู้จัดบันทึกและผู้ช่วย

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มการสนทนาดังต่อไปนี้

1) สรุปสถานการณ์การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการการสรุปข้อมูล
2) สรุปความหมายของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการตามกฎหมายและการนำเสนอสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

3) ประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มได้แก่

5.4 ร่างคู่มือ ร่างคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติก

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการจำแนกและจัดระบบข้อมูล

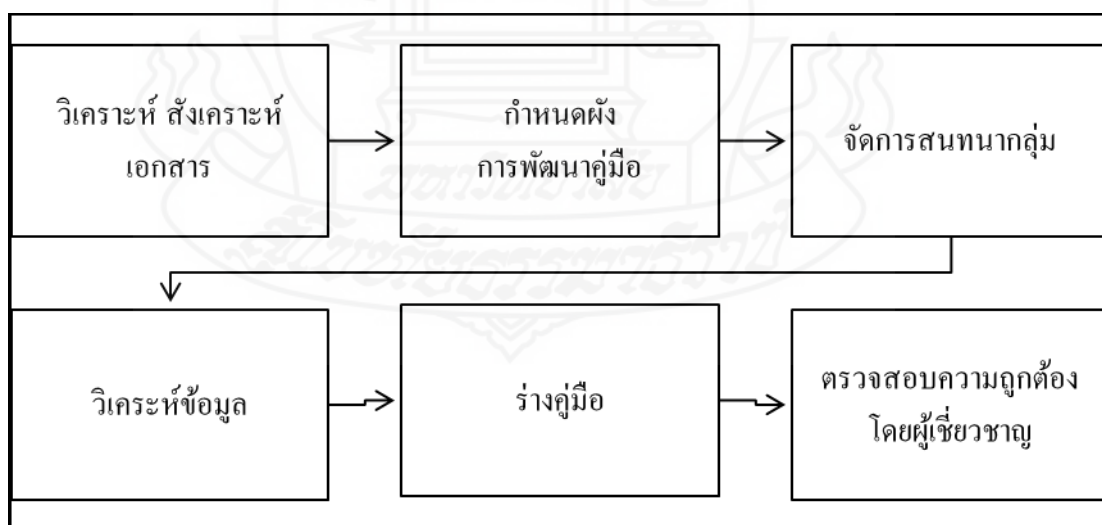
5.6 ตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

5.6.1 ดร. สมพร หวานเสร็จ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

5.6.2 รศ.ดร. เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5.6.3 นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย)

จากขั้นตอนดังกล่าวสามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิขั้นตอนวิธีการศึกษาตามภาพที่ 2 ขั้นตอนวิธีการศึกษาดังนี้

ภาพที่ 1.2 ขั้นตอนวิธีการศึกษา

6. คำนิยามศัพท์

เพื่อให้เข้าใจในความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ผู้ศึกษา จึงได้กำหนดคตินิยมศัพท์เฉพาะไว้ดังต่อไปนี้

6.1 บุคคลออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง บุคคลที่มีความบกพร่องทางพัฒนาการ ด้านสังคม ภาษาและการสื่อความหมาย พฤติกรรม อารมณ์และจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการ ทำงานในหน้าที่บางส่วนของสมองที่ผิดปกติไป ซึ่งความผิดปกตินี้พบได้ตั้งแต่วัยแรกเกิดถึง 30 เดือน

6.2 ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก หมายถึง กลุ่มผู้ปกครองบุคคลออทิสติกที่รวมตัว กัน มีคณะกรรมการ และระเบียบชมรม โดยได้รับการรับรองจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) องค์การคนพิการระดับชาติที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ แห่งชาติ

6.3 สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) หมายถึง องค์การคนพิการระดับชาติที่แจ้ง ชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

6.4 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคล ออทิสติก ที่จัดการศึกษานอกระบบ ให้แก่บุคคลออทิสติก โดยเฉพาะ จัดการศึกษาระดับปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการศึกษาโดยชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ที่ได้รับการรับรองจาก สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ได้แก่ ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกเมืองพัทยา ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก จังหวัดตรัง ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดภูเก็ต และศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคล ออทิสติกจังหวัดเชียงราย

6.6 ผู้บริหาร หมายถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต ซึ่งทำหน้าที่บริหารการเงิน บริหารบุคลากร บริหารอาคาร สถานที่ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และบริหารด้านวิชาการ

6.7 ครู หมายถึง ครูผู้สอนประจำศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก โดยได้รับ ค่าตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือรายชั่วโมง

6.8 อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่เข้ามาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือจัด กิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก หรือทำงานด้านการบริหาร โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน

6.9 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ หรือคณะกรรมการที่ จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 2 การส่งเสริมการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ มาตรา 10 มีอำนาจหน้าที่ในการเสนอนโยบาย แผนการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ แผนการจัดสรรทรัพยากร และแนวทางในการพัฒนาการบริหารและการจัด

การศึกษาสำหรับคนพิการ ส่งเสริมสนับสนุนสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับ และทุกระบบ และออกระเบียบในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

6.10 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หมายถึง สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร ชุมชน รวมทั้งจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้กับคนพิการ

6.11 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด (กศน. จังหวัด) หมายถึง หน่วยงานการศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมีบทบาทเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด มีหน้าที่รับเรื่องการจดทะเบียนศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ และส่งต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุญาต และส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ ในฐานะสถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อดำเนินการตามกรอบภารกิจ การดำเนินงานศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการและส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

6.12 การถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ หมายถึงการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมถึงการกระทำ หรืองดเว้นการกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ โดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้น ทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่งความพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 15

7. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ได้คู่มือในการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการบริหารงานให้กับผู้ปกครองและกลุ่มผู้ปกครอง และช่วยให้ดำเนินการได้กระชับรวดเร็วยิ่งขึ้นลดปัญหาในเรื่องการดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตาม
หัวข้อดังนี้

1. กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
ความหมายของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
  - 1.1 ความสำคัญของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
  - 1.2 แนวคิดในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
2. หลักการและแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก
  - 2.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก
  - 2.2 ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก
  - 2.3 แนวคิดในการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก
3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การ
เรียนเฉพาะความพิการออทิสติก
  - 3.1 ความหมายของคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความ
พิการออทิสติก
  - 3.2 ความสำคัญเกี่ยวกับคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะ
ความพิการออทิสติก
  - 3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การ
เรียนเฉพาะความพิการออทิสติก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กฎหมายและนโยบายเกี่ยวกับศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

1.1 ความหมายของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ความหมาย ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตาม

อัยยาศัยแก่คนพิการ โดยเฉพาะ และให้สิทธิ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการตามกฎหมายสามารถจัดได้ในระบบ นอกกระบบ และตามอัยยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายตั้งแต่การเรียนรวม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการมีหน้าที่จัดสภาพแวดล้อม จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจะได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ โดยศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการจะต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และมีการประเมิน ทบทวน และปรับเปลี่ยน พร้อมจัดทำรายงานผลปีละ 2 ครั้ง ตามมาตราที่ 7 และ 8

ในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับผู้เรียน คือ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านการแพทย์ หรือด้านสุขภาพ ข้อมูลด้านการศึกษา การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษาพิเศษ ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำแผน ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น โดยมีกระบวนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เริ่มจากการประเมินระดับความสามารถและความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนเป็นรายบุคคล กำหนดเป้าหมายระยะยาว 1 ปี เป้าหมายระยะสั้น หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม การกำหนดกระบวนการเรียนรู้และปัจจัยที่มีความต้องการจำเป็นทางการศึกษา และรูปแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สำหรับผู้เรียนแต่ละคน โดยมีกรรมการไม่น้อยกว่า 3 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้แทน บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลคนพิการ และครูประจำชั้น หรือครูแนะแนว หรือครูการศึกษาพิเศษ หรือครูที่รับผิดชอบงาน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 โดยรัฐส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ ครูและคณาจารย์ ตามมาตรา 6 วรรคสอง และมาตรา 12(6) หลักเกณฑ์และวิธีการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ

คนพิการกำหนด และมีสำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่เกี่ยวกับเลขานุการของคณะกรรมการทำหน้าที่ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาที่การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

กรอบภารกิจในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของศูนย์ การเรียนเฉพาะความพิการเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดตั้งและพัฒนาการศึกษา ในศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ครั้งที่ 1/2553 (เจลีย อยุธยา 2553) ดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกระบบ เป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเริ่มตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสและ ทางเลือกให้กับคนพิการได้ศึกษาหาความรู้จากประสบการณ์ทำงาน จากบุคคล ครอบครัว สื่อ ชุมชน จากแหล่งความรู้ ที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และเกิดขึ้นได้ทุกช่วงวัยด้วยตนเองตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล ศูนย์จึงให้บริการการฝึกอาชีพแก่บุคคลออทิสติก และเป็นศูนย์กลางแหล่ง เรียนรู้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับคนพิการครอบครัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนพิการที่อยู่ใกล้ตัว ผู้รับบริการ ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ

จากความหมายดังกล่าวมาศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกที่จัดตั้งโดย ชมรมผู้ปกครองจึงหมายถึงสถานศึกษาแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคน พิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่บุคคลออทิสติก โดยเฉพาะ จัดการศึกษาโดยชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกที่ได้รับการรับรององค์กรจากสมาชิก สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ซึ่งเป็นองค์กรคนพิการสมาชิกระดับชาติตามประเภท ความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดการศึกษาใน รูปแบบของการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการรวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนา ศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตที่จำเป็น และการฝึกอาชีพสำหรับ บุคคลออทิสติก มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan) โดยการนำผลการประเมินความสามารถพื้นฐานมาเป็นข้อมูลในการพิจารณา เพื่อกำหนด จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นพิเศษของ บุคคลออทิสติกเป็นรายบุคคล

1.2 ความสำคัญของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการเป็นสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน และ ผู้จัดการศึกษา ดังนี้

1.2.1 ความสำคัญต่อผู้เรียน ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการเป็นการศึกษาทางเลือกที่เปิดโอกาสแก่คนพิการในการใช้สิทธิในการรับบริการทางการศึกษา และความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ ผู้เรียนพิการได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างเป็นระบบ คนพิการทุกประเภทได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ นอกจากนี้คนพิการสามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น และรับบริการการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

1.2.2 ความสำคัญต่อผู้จัดการศึกษา เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้สิทธิ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ ในการจัดการศึกษา โดยรัฐเป็นผู้สนับสนุนด้านความรู้ เงินอุดหนุนสำหรับผู้เรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 14 และผู้จัดการศึกษาที่เป็นผู้ปกครองมีสิทธิได้รับการสนับสนุนด้านความรู้ ความสามารถในการอบรมดูแลบุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความรับผิดชอบ นอกจากนี้ผู้จัดการศึกษามีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐและได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามมาตรา 13 14 และมาตรา 18(3) นอกจากนี้ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการยังมีความยืดหยุ่นในการจัดการศึกษาสามารถกระทำในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือผสมผสานระหว่างการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(มาตรา 15) ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 53 แต่ยังคงได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

1.3 แนวคิดในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

แนวคิดการจัดการศูนย์การเรียน สอดคล้องกับหลัก เสรีภาพในการจัดการศึกษาซึ่งเป็นหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 43 ที่ให้บุคคลมีสิทธิ

เสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐธรรมนุญ พ.ศ. 2550 มาตรา 49 และ 50 ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ มีสิทธิในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ซึ่งรัฐต้องสนับสนุนเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น รวมทั้งการจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงนำสาระสำคัญของแนวคิดในกฎหมายรัฐธรรมนูญ กำหนดเป็นแม่บทในการบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยหลักการสำคัญในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนปรากฏใน มาตรา 8 12 13 14 15 16 17 18 19 20 27 28 60 และมาตรา 61 สาระโดยรวมคือ การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษตลอดชีวิต ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง (มาตรา 8) ด้านการประกันโอกาสทางการศึกษากำหนดให้คนพิการทุกประเภทได้รับการศึกษาตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยรัฐต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (มาตรา 10) ด้านหลักการในการจัดการศึกษามุ่งผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการจัดหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรท้องถิ่นที่หลากหลาย (มาตรา 27 ถึง 28) ด้านรูปแบบ ระบบ ระดับและหน่วยจัดการศึกษา กำหนดให้ การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบ มีสองระดับ คือการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน และศูนย์การเรียน (มาตรา 15 ถึง 20)

ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่รัฐก็ยังคงความสำคัญของหลักสิทธิ และเสรีภาพทางการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้การศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

จะเห็นว่ารัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้กับคนพิการเป็นอย่างมาก โดยระบุไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศ เพื่อเป็นหลักประกันว่าไม่ว่ารัฐบาลไทยคณะ

ใดที่เข้าบริหารประเทศจะต้องบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้มีคุณภาพมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการเข้ารับบริการการศึกษาที่เหมาะสมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

เพื่อตอบสนองต่อเจตนารมณ์ดังกล่าว จึงได้มีการออกกฎหมายการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะเนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการ และความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ โดยกำหนดสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ และให้สิทธิบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่น เป็นผู้จัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 โดยรัฐให้การส่งเสริมสนับสนุนและแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการขึ้นในหมวดที่ 2 มาตรา 11 และกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในมาตรา 12 เพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อน

หลังจากที่รัฐได้บัญญัติพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ปี พ.ศ. 2551 ได้ออกระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการดังนี้

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
2. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
4. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
5. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราและรายการที่ให้การอุดหนุนทางการศึกษาอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2 ก.ค. 2553)
6. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราและรายการที่ให้การอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา (จาก ราชกิจจานุเบกษา, 2 ก.ค. 2553)

7. ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนเพื่อดำเนินการตามแผนงาน หรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

8. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

9. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

10. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

11. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การลงทุน การหาประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (จาก คณะกรรมการส่งเสริมฯ, 21 ธ.ค. 2552)

12. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 21 ธ.ค. 2552)

13. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 21 ธ.ค. 2552)

14. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (กระทรวงการศึกษาธิการ, 17 พ.ย. 2552)

15. ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การลงทุน การหาประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 17 พ.ย. 2552)

2. หลักการและแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนออทิสติก

2.1 ความหมายของบุคคลออทิสติก

บุคคลออทิสติก เป็นหนึ่งในเก้าประเภทความพิการทางการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 ที่ให้ความหมายบุคคลออทิสติกว่าเป็นบุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วนส่งผลต่อความบกพร่องของพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยความผิดปกตินั้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

โรคออทิสติก (Autistic Disorder) หรือ ออทิสซึม (Autism) เป็นความผิดปกติของสมองแบบหนึ่ง อาการในเด็กแต่ละคนจะมีความรุนแรงแตกต่างกัน เนื่องจากความบกพร่องมีลักษณะค่อนข้างกว้างครอบคลุมพัฒนาการหลายด้าน ทางการแพทย์จึงได้จัดโรคออทิสติกไว้ในกลุ่มที่เรียกว่า Pervasive Development Disorder หรือเรียกสั้นๆ ว่า PDD (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545: 6) จึงมีการให้ความหมายบุคคลออทิสติกในแนวทางของความบกพร่องของพัฒนาการอย่างรอบด้านตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

ซีกัล (1996: อ้างถึงใน ผดุง อารยะวิญญู, 2542: 19) กล่าวถึงเด็กออทิสติกว่าเป็นเด็กที่มีพัฒนาการบกพร่องในด้านความรู้สึกทางอารมณ์ การติดต่อสัมพันธ์ทางสังคม ความสนใจ และภาษา

เพ็ญแข ลิมศิลา (2540: อ้างถึงใน สมพร หวานเสริจ, 2545) ให้ความหมายของเด็กออทิสติกว่า เด็กออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติและความล่าช้าทางพัฒนาการด้านสังคม ด้านการสื่อความหมาย ภาษาและจินตนาการ ซึ่งมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางกายภาพ เนื่องจากมีการทำงานของสมองบางส่วนผิดปกติไป

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545:3) ให้ความหมายเด็กออทิสติกว่าเด็กที่มีอาการไม่สนใจผู้คนรอบตัวราวกับมีโลกของตนเอง มีการทำงานของสมองที่ผิดปกติและแสดงอาการออกมาสามด้านหลักๆ คือ 1) ความผิดปกติทางด้านสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ความผิดปกติทางด้านภาษาและการสื่อสาร 3) ความผิดปกติทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม

ผดุง อารยะวิญญู (2546:1 อ้างถึงใน สมพร หวานเสริจ, 2545) อธิบายว่าเด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษาประเภทหนึ่ง โดยเด็กกลุ่มนี้มีความบกพร่องทางพัฒนาการอย่างรุนแรงในการสื่อความหมาย ทั้งการใช้สีหน้าท่าทางหรือภาษา มีปัญหาทางพฤติกรรม สังคม และมีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2548: อ้างถึงใน สมพร หวานเสรีจ, 2552) ให้ความหมายบุคคลออทิสติก ว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางด้านภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอกความหมายช้ากว่าเด็กปกติ แยกตัวออกจากสังคมเนื่องจากภาวะออทิสซึม ซึ่งเป็นความบกพร่องทางด้านพัฒนาการของเด็ก พัฒนาการประสาทการรับรู้ทำงานผิดปกติ ทำให้การแปลผลข้อมูลจากประสาทสัมผัสผิดปกติ ส่งผลต่อพัฒนาการการพูดและภาษา

สมพร หวานเสรีจ(2552: 2) ให้ความหมายบุคคลออทิสติกว่า เด็กที่มีความบกพร่องของพัฒนาการอย่างรุนแรงด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมหรือขาดทักษะทางด้านสังคม ด้านการสื่อความหมาย หรือทักษะด้านการติดต่อสื่อสาร และมีพฤติกรรมซ้ำๆ บางคนอาจมีพัฒนาการล่าช้าหรือเร็วกว่าคนทั่วไป โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษา การพูด การแสดงท่าทางที่บอกความหมายต่างๆ มักพบเห็นอาการเหล่านี้ได้ชัดเจน ตั้งแต่วัยเด็กเล็กก่อนอายุ 3 ขวบ

กล่าวโดยสรุปจากความหมายข้างต้น บุคคลออทิสติก หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องของพัฒนาการที่เกิดจากความผิดปกติของสมองที่ส่งผลให้เด็กออทิสติกมีพัฒนาการที่ผิดปกติในสามด้านหลักๆ ได้แก่ 1) ความผิดปกติทางด้านสังคมและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 2) ความผิดปกติทางด้านภาษาและการสื่อสาร 3) ความผิดปกติทางด้านอารมณ์ และพฤติกรรมพบได้ก่อนอายุ 36 เดือน

ส่วนสาเหตุของการเกิดภาวะออทิสติกยังไม่สามารถสรุปได้ จากหลักฐานทางการแพทย์หลายแห่งมีความเห็นว่า ภาวะออทิสติก เกิดจากความผิดปกติในการทำหน้าที่ของสมองในบางส่วน แต่ยังไม่พบสาเหตุชัดเจนที่ทำให้สมองนั้นทำงานผิดปกติ อย่างไรก็ตามงานวิจัยทางการแพทย์ในปัจจุบันบ่งชี้ไปทางความผิดปกติทางพันธุกรรม ไวรัส การเปลี่ยนแปลงของสารเคมีในร่างกาย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา (สมพร หวานเสรีจ, 2552)

2.2 ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก

ความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกแบ่งตามผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลออทิสติก 2 กลุ่มดังนี้

2.2.1 ความสำคัญต่อบุคคลออทิสติก บุคคลออทิสติกถ้าได้รับการพัฒนาฟื้นฟูศักยภาพ การกระตุ้นพัฒนาการ การฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต และการฝึกทักษะชีวิตตั้งแต่แรกพบ จะช่วยส่งเสริมศักยภาพในทุกด้านและสามารถเรียนรู้ เข้าใจ โลกรอบตัว ได้ตอบกับโลกภายนอก เรียนรู้ที่จะอยู่กับผู้คนและดำเนินชีวิตได้ใกล้เคียงปกติ เด็กหลายคนถ้าได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างดีอาจจะดูไม่ออกเลยว่าได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นเด็กออทิสติก ปัจจัยที่กำหนดว่าเด็กออทิสติกจะดีขึ้นมากหรือน้อยคือระดับเชาวน์ปัญญา(Intelligent Quotient: IQ) และการ

ช่วยเหลือที่เหมาะสม ระดับเขาวนปัญญาดี พอใช้ คือค่า IQ สูงกว่า 70 ขึ้นไปเด็กก็มีโอกาสพัฒนาการไปได้มาก แต่หากต่ำกว่า 70 ก็เท่ากับว่ามีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วย โอกาสที่จะเรียนรู้เข้าใจโลกรอบตัวก็จะลดลง โดยเฉพาะในเด็กที่พูดหรือสื่อสารไม่ได้เลย (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545 หน้า 55-56)

2.2.2 ความสำคัญต่อครอบครัว บุคคลออทิสติกเมื่อได้รับการพัฒนาศักยภาพ ดีขึ้น เรียนหนังสือได้สูงขึ้น สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง สามารถแต่งงานใช้ชีวิตตามลำพังได้ ก็ไม่เป็นภาระต่อครอบครัว แต่ในกลุ่มเด็กออทิสติกที่มีภาวะปัญญาอ่อนร่วมด้วยถ้าได้รับการพัฒนาศักยภาพดีขึ้น พอช่วยเหลือตนเองได้บ้างแต่ยังคงต้องได้รับความช่วยเหลือในการประกอบอาชีพ และการใช้ชีวิตตามลำพัง สำหรับกลุ่มที่กลุ่มที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้เลย ต้องมีคนดูแลใกล้ชิด ภาระหน้าที่ในการดูแลบุคคลออทิสติกในกลุ่มดังกล่าวก็ตกไปยังครอบครัว บุคคลออทิสติกกลุ่มที่ต้องการดูแลใกล้ชิด เมื่อสิ้นครอบครัว อาจจะถูกปล่อยให้ไปทำผิด หรือกระทำความผิดต่อบุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่นเนื่องมาจากไม่สามารถเข้าใจโลกรอบตัวได้ ประกอบกับปัญหาในเรื่องพฤติกรรมและอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม กลายเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การพัฒนาบุคคลออทิสติกเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย โดยเน้นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านตามความต้องการจำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล

2.3 แนวคิดในการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก

การช่วยเหลือบุคคลออทิสติกปัจจุบันยังไม่มียาหรือเครื่องมือทางการแพทย์ใดๆ จะรักษาอาการภาวะออทิสติกให้หาย แต่สามารถช่วยเหลือได้โดยการฝึกทักษะและส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการส่งเสริมให้สามารถช่วยเหลือตนเอง ใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตรวมทั้งได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถภาพด้วยวิธีการบำบัดแบบผสมผสาน ทั้งการฝึกพูด พฤติกรรมบำบัด การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการบำบัดทางเลือกต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้รับรองสิทธิเด็กออทิสติกและครอบครัวไว้หลายด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กออทิสติกมีสิทธิได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ และความช่วยเหลือจากรัฐเพื่อเป็นการพัฒนาและการ

ฟื้นฟูสมรรถภาพโดยวิธีการในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์ ด้านอาชีพ และด้านสังคม ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญจากพระราชบัญญัติ ฯ ได้ดังนี้

1. การรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา

การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ กำหนดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งรวมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มต่างๆ และรูปแบบหรือลักษณะการจัดการศึกษาให้จัดในหลายลักษณะทั้ง การจัดการเรียนร่วม การศึกษาพิเศษเฉพาะทาง การศึกษานอกระบบ ซึ่งอาจจัดในลักษณะศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

จากความดังกล่าว เด็กออทิสติกสามารถได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551) ดังนี้

- 1) สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสาร เป็นต้น
- 2) สื่อ ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อุปกรณ์พัฒนาทักษะการสื่อสาร วัสดุทัศนศึกษา ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เป็นต้น
- 3) บริการ ได้แก่ การสอนเสริม กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด แก้ไขการพูด ดนตรีบำบัด ศิลปะบำบัด พฤติกรรมบำบัดและการแก้ไขพฤติกรรม การประเมินทางจิตวิทยาและทักษะด้านต่างๆ เป็นต้น
- 4) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ได้แก่ การปรับเนื้อหา หลักสูตร เทคนิคการสอนการประเมินสำหรับเด็กออทิสติกแต่ละบุคคล การจัดอาสาสมัคร การแนะนำครอบครัวและการฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพ
- 5) การจัดให้มีโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพตามกระบวนการของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติก จะต้องเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นและความสามารถของแต่ละบุคคล จึงจะสามารถทำให้ได้รับประโยชน์ เนื้อหาสาระควรมีทั้ง การเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การฟื้นฟูสมรรถภาพ ควบคู่กับการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยต้องออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย และความสนใจของแต่ละบุคคล สามารถนำทักษะที่ได้จากชั้นเรียนไปใช้ในชีวิตจริงนอกห้องเรียน

ได้ สารี เมทสัน ได้กล่าวถึงหลักปรัชญาเบื้องต้นในการพัฒนาบุคคลออทิสติกไว้ในหนังสือเพื่อเด็กออทิสติกและครอบครัวดังนี้ (<http://www.autismthai.com/mcontents/marticle.php?Headtitle=mcontents&id=49444&Ntype=0> ค้นคืนวันที่ 10 ธันวาคม 2554)

1) ความเป็นอยู่อย่างเด็กทั่วไป (Normalization) ให้ปฏิบัติต่อเขาเหมือนอย่างเด็กปกติทั้งในบ้านและสังคม ด้วยการให้เขาช่วยเหลือตนเองให้มากที่สุดเท่าที่เขาจะทำได้ การดำเนินชีวิตอย่างปกติธรรมดาของเด็กควรอยู่ในดุลยพินิจของผู้ปกครอง ผู้ดูแล เพื่อความปกติสุขของเขา

2) สิ่งแวดล้อมในด้านการเรียนรู้ (Learning Environment) เด็กควรได้มีส่วนร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในทุกที่อย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพ ความสามารถและสติปัญญา ทั้งในบ้านและโรงเรียน ด้วยการฝึก การดูแล การบริการสนับสนุน ตามความต้องการจำเป็น เพื่อจุดมุ่งหมาย ที่เป็นไปได้ในชีวิตของเขา โดยผู้มีความชำนาญในการสอน

3) สิ่งแวดล้อมของครอบครัว (Home Environment) ต้องทำให้เขารู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว มีความรับผิดชอบที่เสมอภาคกัน ในจุดประสงค์เดียวกัน ให้เขาได้เรียนรู้ ที่จะเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ให้ความสำคัญตามอายุจริงของเขา ให้เขาสามารถผ่อนคลาย และ ใช้เวลาว่างในสิ่งที่เขาชอบเป็นการส่วนตัวได้

4) ยอมรับนับถือในความแตกต่างระหว่างบุคคล (Respect for the Individual) ยอมรับนับถือในความสามารถของเขา ตามศักยภาพที่เขาทำได้

สิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกคือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ที่กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก ด้านหลักสูตรและแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและความสามารถ โดยมีสาระการเรียนรู้และทักษะที่ครอบคลุมทั้งทักษะการช่วยเหลือตนเอง การพัฒนาโลก กล้ามเนื้อและประสานสัมพันธ์ การสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สังคม อารมณ์ และพฤติกรรม การสื่อสารและการเรียนรู้วิชาการ รวมถึงทักษะการประกอบอาชีพ เพื่อที่จะช่วยสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขและอิสระ โดย จัดแบ่งสาระการเรียนรู้ 2 กลุ่ม (ชูศักดิ์ จันทยานนท์, 2553) คือ

1) การเสริมสร้างพัฒนาการส่วนที่บกพร่อง ได้แก่ ทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร พฤติกรรม อารมณ์ สังคม การรับรู้และการเคลื่อนไหว รวมทั้งการดูแลช่วยเหลือตนเอง

2) การเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ทางวิชาการอย่างบูรณาการ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้เรียนรู้ตามความพร้อมและระดับความสามารถ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดอย่างบูรณาการ กิจกรรมต้องมุ่งพัฒนาทักษะทุกด้านรวมถึงทักษะชีวิต ไม่เฉพาะแต่ด้านวิชาการ และการจัดการเรียนรู้สำหรับบุคคลออทิสติกต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ทั้งลักษณะอาการ ระดับความรุนแรง ความพร้อมของพัฒนาการ วิธีการเรียนรู้ ลีลาการเรียนรู้ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล ใช้เทคนิคการสอนต้องใช้อย่างเหมาะสม ทั้งเทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม เทคนิคการเสริมแรง เทคนิคการปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) การวิเคราะห์พฤติกรรมประยุกต์ (Applied Behavior Analysis :ABA) หรือเทคนิคการสอนรูปแบบเฉพาะรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้เทคนิคทีช (TEACCH Program) การใช้เทคนิคการสอนทักษะการสื่อสารด้วยการแลกเปลี่ยนภาพ (Picture Exchange Communication System : PEGS Program) การใช้เทคนิคฟลออร์ทาม์ (Floor Time Program) การใช้เทคนิคการอ่านจิตใจ (Mind Reading Program) การใช้เทคนิคการเชื่อมโยงทางสังคม (Social Story Program) การใช้เทคนิคผสมผสานประสาทสัมผัส (Sensory Integration)

2. การรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยวิธีทางการแพทย์

การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการและสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด ดังนี้

- 1) การตรวจวินิจฉัย และการตรวจพิเศษด้วยวิธีอื่นๆ
- 2) การให้คำแนะนำ ปรีกษา
- 3) การให้ยา
- 4) การศัลยกรรม
- 5) การพยาบาลเวชกรรมฟื้นฟู
- 6) กายภาพบำบัด
- 7) กิจกรรมบำบัด
- 8) พฤติกรรมบำบัด
- 9) จิตบำบัด
- 10) สังคมสงเคราะห์และสังคมบำบัด
- 11) การแก้ไขการพูด
- 12) ฟื้นฟูสมรรถภาพทางการสื่อความหมาย และ
- 13) การให้อุปกรณ์หรือเครื่องช่วยคนพิการ

3. การรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านอาชีพ

การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ เป็นการให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงานและมาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ เช่น ให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานให้การสนับสนุนในเรื่องการฝึกอาชีพ โดยเฉพาะ และให้โอกาสในการเข้ารับการฝึกอาชีพในสถาบันฝึกอาชีพร่วมกับคนปกติ ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงหลักสูตร บุคลากร และอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับผู้พิการ เป็นต้น สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของคนพิการ ที่คนพิการเป็นเจ้าของกิจการหรือธุรกิจขนาดเล็ก อาจดำเนินการโดยตัวคนพิการเพียงคนเดียวหรือมีเพื่อนร่วมงานไม่มากนัก ให้ความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ โดยเฉพาะรวมทั้งให้ความรู้ความสามารถในด้านการจัดการ การบริหารธุรกิจ การตลาด สนับสนุนแหล่งเงินทุนหรือได้รับแหล่งทรัพยากรหรือวัตถุดิบ และสนับสนุนด้านวิชาการ เป็นต้น

การบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด โดยกำหนดให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการเอกชนที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไปต้องรับคนพิการเข้าทำงานในสัดส่วนลูกจ้าง 100 คนต่อคนพิการ 1 คน ส่วนสถานประกอบการที่ไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานต้องส่งเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

4. การรับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านสังคม

การยอมรับและให้คนพิการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน หรือ Community-based rehabilitation เป็นหลักยุทธศาสตร์ที่รวมอยู่ในการพัฒนาชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อ

- 1) การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
- 2) ความเท่าเทียมกันของโอกาส และ
- 3) ให้คนพิการมีส่วนร่วมในสังคม

การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการต้องอาศัยการประสานความร่วมมือกันระหว่างตัวของคนพิการเอง ครอบครัวของคนพิการ และชุมชนที่คนพิการอาศัยอยู่เป็นเครือข่ายที่เชื่อมโยงกันอย่างเหมาะสมในด้านต่างๆ ได้แก่ การแพทย์ การศึกษา การอาชีพ และการบริการทางสังคม

3. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก

3.1 ความหมายของคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (2549:12 อ้างถึงใน เสถียร คามีสักดิ์, 2549:1) กล่าวถึงคู่มือปฏิบัติงาน (Work manual) ว่าเป็นเสมือนแผนที่ที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของกระบวนการ ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการต่างๆ ขององค์กรและวิธีการควบคุมกระบวนการนั้น จัดทำขึ้นสำหรับลักษณะงานที่ซ้ำซ้อน มีหลายขั้นตอน และเกี่ยวข้องกับหลายคน สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน คู่มือการปฏิบัติงานจึงมีความหมายแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วยงานจะนำไปประยุกต์ใช้

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554: 1) ให้ความหมายคู่มือการปฏิบัติงานว่าเป็นเอกสารที่แต่ละหน่วยงานสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้นและใช้เป็นคู่มือสำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานอื่นทั้งยังสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับระเบียบ วิธีและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในอนาคต

เสถียร คามีสักดิ์ (2549: 4) ให้ความหมายคู่มือการปฏิบัติงานว่าเป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งที่กำหนดหน้าที่รับผิดชอบไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง (Job Description) มีคำอธิบายงานที่ปฏิบัติ ประวัติความเป็นมา มีแผนกลยุทธ์การปฏิบัติ กำหนดแต่ละบทเรื่อง/หัวข้อต้องมีความคิดหลัก วัตถุประสงค์ และเนื้อหาสาระที่มีความสมบูรณ์ มีรายละเอียดครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละเรื่อง มีกฎ ระเบียบ พระราชบัญญัติ หนังสือเวียน มติต่างๆ เอกสาร ที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์ และวิชาการ เทคนิคหรือแนวทางในการปฏิบัติงาน ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ต้องใช้ประกอบการปฏิบัติงานมาแล้ว และต้องจัดทำเป็นรูปเล่ม

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (2542 อ้างถึงใน เสถียร คามีสักดิ์, 2549: 2) ให้ความหมายคู่มือปฏิบัติงานว่าหมายถึงเอกสารเชิงคุณภาพซึ่งรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักปฏิบัติในหน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมทั้งแนวทางในการดำเนินงาน รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะ หรือคู่มือปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2548 อ้างถึงใน เสถียร คามีสักดิ์, 2549:2) ให้ความหมายคู่มือปฏิบัติงาน หรือผลงานประเภทวิเคราะห์งานในหน้าที่ความรับผิดชอบว่าหมายถึงเอกสารเชิงคุณภาพซึ่งรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักการปฏิบัติในหน้าที่ความ

รับผิดชอบ และมีบทหนึ่งที่ได้กล่าวถึงปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน พร้อมข้อเสนอแนะ และวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานในหน้าที่

คู่มือปฏิบัติงานแบ่งตามผู้ใช้ได้ 3 ลักษณะ (เสถียร คามิศักดิ์, 2549) คือ 1) คู่มือที่เขียนให้ผู้เขียนเองถือเป็นแนวปฏิบัติ 2) คู่มือที่เขียนให้ผู้อื่นถือเป็นแนวปฏิบัติ และ 3) คู่มือที่เขียนให้ผู้รับบริการถือเป็นแนวปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. Manual Book เป็นคู่มือที่นำเอา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือเวียน มติ หนังสือตอบข้อหารือที่เกี่ยวข้องมารวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่ แล้วทำเป็นรูปเล่ม

2. Cook Book เป็นคู่มือที่มีลักษณะเหมือน ระดับที่ 1 แต่เพิ่มขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานเข้าไป เหมือนกับการปรุงอาหารจะมีวิธีการผสมผสาน จะใส่อะไรก่อนหลังเป็นต้น

3. Tip Book เป็นคู่มือที่มีลักษณะเหมือนระดับ 1 และ ระดับ 2 แต่เพิ่มเทคนิค ประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพเข้าไปเป็นการต่อยอดเหมือนการปรุงอาหารให้อร่อยจนลูกค้าติดใจ เข้าร้านมากมาย

จากความหมายข้างต้น คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจึงหมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ปกครอง หรือกลุ่มผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ใช้ เป็นแนวทางในการจดทะเบียนจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก ที่มีจุดเริ่มต้น และจุดสิ้นสุดของกระบวนการที่ระบุขั้นตอนและรายละเอียดในการบริหารศูนย์การเรียน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยรวบรวมกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เป็นหมวดหมู่ และเพิ่มเติมขั้นตอนวิธีการ และข้อคิดเห็นที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

3.2 ความสำคัญของคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

ความสำคัญและประโยชน์ของคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกมีต่อผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ตลอดจนกลุ่มคนพิการประเภทอื่นๆ ที่มีความประสงค์จะจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมาตรฐานเดียวกัน
2. ผู้ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจว่าควรทำอะไรก่อน ทำอะไรหลัง
3. ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าควรปฏิบัติอย่างไร เมื่อใด กับใคร
4. ใช้เป็นสื่อในการทำงาน
5. ผู้ปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสน
6. การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ

7. ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน
8. ลดขั้นตอนในการทำงานที่ซับซ้อน

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติก

แนวคิดในการพัฒนาคู่มือ มาจากการจัดทำเอกสารที่เป็นสิ่งหรือสื่อที่ใช้อธิบายทิศทาง แนวทาง ขั้นตอน หรือวิธีการปฏิบัติ ในลักษณะต่างๆ เช่น ระเบียบปฏิบัติ คู่มือปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน รูปภาพ แบบฟอร์ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ 2549:4 อ้างถึงใน เสถียร คามีสักดิ์, 2549: 1) โดยมีวิธีปฏิบัติงาน (Procedure) หรือ Quality Procedure, System Procedure, policy Standard Operating Procedure (SOP), Work Methodology เป็นเอกสารที่บอกว่าใคร ทำอะไร เมื่อไร เป็นการทำงานอย่างมีหลักการ และมีการเขียนหลักการเหล่านี้ไว้เป็นเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐาน เป็นตัวระบบที่จะระบุถึงการทำงานที่มีความเกี่ยวเนื่องกับหน่วยงานตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป ซึ่งเกิดการประสานงานกัน โดยส่งผ่านวัตถุ ข้อมูลเอกสารทั้งไปและกลับ หรืออาจจะเป็นทางเดียวกัน

ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการนั้นมีหลายหน่วยงานมีความเกี่ยวข้องตามกฎหมาย ที่กำหนดให้กรมส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยตำแหน่งมีจำนวนสิบคนจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 2 มาตรา 11) จะเห็นได้ว่านอกเหนือพ่อแม่ผู้ปกครอง การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทางการแพทย์ การศึกษา สังคมและชุมชน ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในเรื่องของการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกและต้องมีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก ประกอบกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายใหม่ แต่เมื่อบัญญัติออกมาแล้วและยังไม่มีการออกระเบียบปฏิบัติมารองรับจึงทำให้มีความเข้าใจที่ไม่ตรงกันระหว่างผู้ปฏิบัติ และในกลุ่มคนพิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการจะช่วยมีความเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียน และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกพอจะสรุปได้ดังนี้

ชูศักดิ์ จันทยานนท์ (2553) ได้ศึกษารูปแบบการจัดศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกเพื่อศึกษารูปแบบ แนวทางการจัดศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก และระบบสนับสนุนศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเรื่องกรอบแนวคิดการจัดศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกโดยกลุ่มผู้ปกครองหรือผู้ดูแลบุคคลออทิสติกซึ่งเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก(ไทย) จำนวน 23 คน สัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ผู้บริหารศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้พิเศษประกาศาบรรณานุกรม ศูนย์อาชีพออทิสติกไทย ศูนย์การเรียนมูลนิธิสถาบันแสงสว่าง และบ้านอุ่นรัก และจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ตัวแทนกลุ่มผู้เกี่ยวข้องที่ให้บริการและสนับสนุนการจัดศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก รวมจำนวน 10 คน โดยพบว่า 1) รูปแบบศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติกเป็นสถานที่พัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก จัดบริการฝึกทักษะฟื้นฟูสมรรถภาพการศึกษา ฝึกอาชีพ ประสานส่งต่อ และให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชนแบบไปกลับหรือประจำสถานที่ตั้งมีความยืดหยุ่น การบริหารจัดการมีการศึกษาฐานข้อมูลและความต้องการจำเป็นของบุคคลออทิสติกและทรัพยากรในท้องถิ่น ประสานท้องถิ่น หรือผู้นำชุมชน มีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก มีการจัดทำแผนการดำเนินงานและแผนระดมทรัพยากร แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และจัดกิจกรรมตามแผน จัดกิจกรรมพัฒนาเจตคติของคนในชุมชนในการมีส่วนร่วมส่งเสริมคุณภาพชีวิตบุคคลออทิสติก และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การจัดการหรือการจัดโครงสร้างศูนย์การเรียนกำหนดให้ กลุ่มเป้าหมายเป็นบุคคลออทิสติกอายุระหว่าง 2 ถึง 19 ปี และผู้ปกครอง เป็นปัจจัยนำเข้า มีกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากร การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ คือ ความก้าวหน้าของพัฒนาการ และการส่งต่อบริการที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยมีฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายจัดการเรียนการสอน ฝ่ายประสานและส่งต่อ การจัดหลักสูตร มุ่งเน้นให้บุคคลออทิสติกมีบุคลิกภาพที่ดี ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ตามศักยภาพของแต่ละคน และเกิดทักษะการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP) หรือแผนการฟื้นฟูสมรรถภาพรายบุคคล (Individualized Rehabilitation Plan: IRP) หรือแผนการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพรายบุคคล

(Individualized Plan Employment: IPE) บุคลากร ประกอบด้วยครูหรืออาสาสมัครที่เป็น ผู้ปกครองมาร่วมงาน ในสัดส่วนครูผู้ฝึก 2 คน ต่อบุคคลออทิสติก 5 -8 คน และมีผู้เชี่ยวชาญสห วิชาชีพ หรือครูการศึกษาพิเศษ สนับสนุนในการให้คำปรึกษา หรือฝึกตามโปรแกรม 2) แนวทาง และระบบสนับสนุนการจัดศูนย์การเรียนรู้สำหรับบุคคลออทิสติกที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี สถานภาพเป็นสถานศึกษาประเภทหนึ่งเช่นเดียวกับ โรงเรียน และต้องได้รับการสนับสนุน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 34) และสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 37)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2542 อ้างถึงใน ชูศักดิ์ จันทยานนท์, 2553) จาก งานการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในประเทศไทยสภาการศึกษาพบว่า แนวทางการจัดศูนย์การเรียนรู้มี 2 แนวทางคือ

1. ศูนย์การเรียนรู้ที่จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจัดตามแนวที่มุ่ง พัฒนากลุ่มเป้าหมายให้ได้ความรู้และทักษะในด้านวิชาการหรือวิชาชีพ เช่น โรงเรียนอนุบาลบ้าน รักษ์ สันติอโศก โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก บ้านเรียน (โฮมสคูล) ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ เข้า ข่ายศูนย์การเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 18 (3)

2. ศูนย์การเรียนรู้ที่ไม่ได้จัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่มุ่งจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ ส่งเสริมและพัฒนาความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ การสืบสานอนุรักษ์ศิลปวัฒน ธรรม วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติด้านกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เช่น เสถียรธรรมสถาน โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดพระธาตุหริภุญชัย มหาวิทยาลัยเที่ยง คีน จังหวัดเชียงใหม่ สถาบันอบรมผู้นำของมูลนิธิจำลอง ศรีเมือง หอจดดาวเกิดแก้ว พิพิธภัณฑสถานวิ ชนรมกวีล้านนาจังหวัดลำพูน ศูนย์หัตถกรรมทอผ้าด้วยมือบ้านนาชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพท่าหัวโจน ชุมชนวัดเทพากร เป็นต้น

สำหรับผู้จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ 1. กลุ่มองค์กร ชุมชนหรือองค์กรเอกชน เช่นมูลนิธิ สถานประกอบการ หรือองค์กรชุมชน และ 2. บุคคลหรือกลุ่ม บุคคล เช่นบิดามารดา ผู้ปกครองหรือเครือข่ายผู้ปกครอง โดยเป็นการจัดการเรียนอย่างมีส่วนร่วม

รูปแบบศูนย์การเรียนรู้ในประเทศไทย มีการจัดหลายรูปแบบ ได้แก่

1. ศูนย์การเรียนรู้โดยครอบครัว หรือบ้านเรียน ซึ่งจัดโดยกลุ่มบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือจัดในกลุ่มหรือเครือข่ายครอบครัว

2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน(สรช.) หมายถึงศูนย์การเรียนรู้ที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย(กศน.) ร่วมกับบุคคลองค์กร การ บริหารส่วนตำบล (อบต.) ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการและเอกชน

3. ศูนย์การเรียนรู้ในโรงพยาบาล จัดเพื่อช่วยเหลือเด็กเจ็บป่วยในสถานพยาบาล
4. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ จัดเพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานประกอบการ
5. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานสงเคราะห์ จัดสำหรับเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาส
6. ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ จัดสำหรับคนพิการ มีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตาม

ผู้จัดการศึกษาหากบุคคลหรือครอบครัวจัดเรียกว่าบ้านเรียน เช่น บ้านแม่เหล็ก บ้านอุ้นรัก หากองค์กรเอกชนจัดเรียกว่า ศูนย์การเรียนรู้ หรือศูนย์ส่งเสริมทักษะ เช่น ศูนย์อาชีพออตติสติกไทย มูลนิธิออตติสติกไทย ศูนย์การเรียนรู้รัฐพิเศษประกาศาญญา ศูนย์ฝึกอาชีพปัญญาการ มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือ ศูนย์การเรียนรู้มูลนิธิสถาบันแสงสว่าง เป็นต้น

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบรวมพลัง: การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม วิทยานิพนธ์โครงการฟื้นฟูเด็กพิการ โดยชุมชนมูลนิธิเด็กพิการ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการฟื้นฟูเด็กพิการ โดยชุมชนทั้งหมดจำนวน 295 คน รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน การจัดกลุ่มสนทนา การสัมภาษณ์ และสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ใช้วิเคราะห์เนื้อหา และสถิติวิเคราะห์ผลการวิจัยที่สำคัญ สรุปได้ 4 ประการคือ

ประการแรก การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการในต่างประเทศมีแนวโน้มเป็นรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน และรูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยชุมชน ให้ความสำคัญกับการฝึกอาชีพ

ประการที่สอง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการของไทย กำหนดให้รัฐสนับสนุนทุกคนให้ได้สิทธิทางการศึกษาทุกรูปแบบ ปริมาณคนพิการเพิ่มขึ้น รัฐจำเป็นต้องจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

ประการที่สาม การวิจัยวิทยานิพนธ์โครงการฟื้นฟูเด็กพิการ โดยชุมชนพบว่าโครงการฯ มีวัตถุประสงค์ให้ความรู้ด้านการป้องกันการบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินงานประกอบด้วยโครงการย่อยรวม 12 โครงการแต่ละโครงการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ บุคลิกภาพและความสามารถของหัวหน้าฝ่ายฟื้นฟูเด็กพิการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงการประสบความสำเร็จทำงานได้ตามเป้าหมาย ใช้งบประมาณไม่มากนัก และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี

ประการที่สี่ ตามหลักการศึกษารูปแบบการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนร่วมได้แก่ รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแบบอิงครอบครัวและชุมชน รูปแบบการสอนแบบบทบาท

หน้าที่ รูปแบบการสอนเป็นรายบุคคล รูปแบบการทำงานเป็นทีม การร่วมมือร่วมใจ และการให้คำปรึกษา องค์ความรู้ที่ได้ทั้งสี่ประการนำมาเป็นกรอบพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเรียกว่ารูปแบบเรียนร่วมแบบรวมพลัง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และให้ข้อเสนอในการนำไปใช้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้จัดทำคู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนของสถานประกอบการ ที่กำหนดให้ศูนย์การเรียนเป็นสถานศึกษารูปแบบใหม่ประเภทหนึ่ง ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 12 ที่ให้สิทธิ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ มีสิทธิจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตราที่ 18 เพื่อบอกเล่ากิจกรรมต่างๆ ในการที่สถานประกอบการจะจัดตั้งศูนย์การเรียน สาระในคู่มือเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการนำร่องส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนในสถานประกอบการกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ศูนย์การเรียนนับเป็นสถานศึกษาประเภทใหม่ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนร่วมจัดการ ได้อย่างอิสระจากหลักการแนวคิดดังกล่าว ศูนย์การเรียนในสถานประกอบการควรมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. เป็นสถานศึกษาที่บริหารจัดการ โดยสถานประกอบการที่ยื่นขออนุมัติจัดตั้งศูนย์การเรียนตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ. 2547
2. การจัดการเรียนการสอนของศูนย์การเรียน ในสถานประกอบการมีอิสระและมีความยืดหยุ่นสูง
3. บุคลากรของศูนย์การเรียนในสถานประกอบการ ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การเรียน และผู้สนับสนุนศูนย์การเรียน จะได้รับการยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 53 บรรดาสีไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพ
4. ศูนย์การเรียนจะได้รับการผ่อนผัน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดการศึกษาที่ใช้ในสถานศึกษาทั่วไปของรัฐและเอกชน เช่นจำนวนครูกับนักเรียน จำนวนห้องเรียน จำนวนอาจารย์และสถานที่

ในฐานะที่เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การเรียนยังคงต้องดำเนินการตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนจัดการศึกษาในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบ
2. ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3. ศูนย์การเรียนรู้ต้องยึดแนวการจัดการศึกษา การจัดระบบการเรียนรู้ การ
4. ประเมินผู้เรียน ตามมาตรา 4
5. ศูนย์การเรียนรู้ต้องได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก จากสำนัก
6. รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
7. ศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน
8. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นอกจากนั้นในคู่มือมีเนื้อหาสาระของความหมายความเป็นมา และหลักการแนวคิดของศูนย์การเรียนรู้ การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ในสถานประกอบการ การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ สิทธิประโยชน์ที่ศูนย์การเรียนรู้และผู้เรียนจะได้รับ บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อศูนย์การเรียนรู้ และ มีการรวบรวมกฎ ระเบียบ และแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง

สรุปกรอบแนวคิดจากงานวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาคู่มือ โดยกำหนดให้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ประชานศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเป็นปัจจัยนำเข้า และมีกระบวนการพัฒนาคู่มือ 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสาร 2) กำหนดแผนผังการพัฒนาคู่มือ 3) จัดการสนทนากลุ่ม 4) วิเคราะห์ข้อมูล 5) ร่างคู่มือ และ 6) ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ผลผลิตคือ คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองที่มี โครงสร้างและองค์ประกอบที่สำคัญแบ่งเป็น 3 ตอนคือตอนที่ 1 ส่วนนำประกอบไปด้วย หน้าปก คำนำ และสารบัญ ตอนที่ 2 ส่วนเนื้อหาองค์ประกอบสำคัญ 6 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด 2) การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก 3) การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก 4) บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก 5) สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก 6) บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตอนที่ 3 ภาคผนวก ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆ

บทที่ 3

กระบวนการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะ ความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองมีกระบวนการในการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
2. การกำหนดแผนผัง
3. จัดการสนทนากลุ่ม
4. วิเคราะห์ข้อมูล
5. ร่างคู่มือ
6. ตรวจสอบความถูกต้อง

1. การศึกษาเอกสารและกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกได้ศึกษา กฎหมาย ระเบียบ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบ และรายละเอียดเนื้อหาของคู่มือ โดยศึกษาเอกสารดังต่อไปนี้

- 1.1 ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
- 1.2 ศึกษาพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551
- 1.3 ศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551
- 1.4 ศึกษาพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550
- 1.5 ศึกษากฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. 2547
- 1.6 ศึกษากฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศูนย์การเรียน พ.ศ. 2547

1.8 ศึกษาระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการ ศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552

1.9 ศึกษาคู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนของสถานประกอบการสำนักงานเลขาธิการ การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ , 2550

1.10 ศึกษาแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรทาง สังคม ต่างๆในรูปแบบศูนย์การเรียน

1.11 ศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษา รูปแบบการจัดตั้งศูนย์การเรียนสำหรับบุคคล ออทิสติก, 2552

2. กำหนดแผนผังการพัฒนาคู่มือ (outlines)

คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรม ผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบไปด้วย หน้าปก คำนำ สารบัญ

ตอนที่ 2 ส่วนเนื้อหา โดยเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา หลักการแนวคิดและความแตกต่างของ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกกับสถานศึกษาอื่น ที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วย คุณสมบัติ บทบาทของผู้จัด กลุ่มเป้าหมาย ขั้นตอน และสถานที่ตั้ง

ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก ประกอบไปด้วย แผนการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนเฉพาะความ พิการ การเทียบโอนความรู้ การออกหลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตร

ส่วนที่ 4 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออทิสติก ประกอบไปด้วย คุณสมบัติและบทบาทของผู้บริหาร ครู และอาสาสมัคร

ส่วนที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความ พิการออทิสติก ประกอบไปด้วยสิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียน ผู้เรียน ผู้บริหาร และครู

ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด (สำนักงาน กศน. จังหวัด)

ตอนที่ 3 ภาคผนวก

3. จัดการสนทนากลุ่ม

การจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อถอดประสบการณ์การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยและมีขั้นตอนในการจัดการสนทนากลุ่ม 4 ขั้นตอน (ภาณี วงษ์เอก, 2531 : 359) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกบุคคลที่จะให้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในที่นี่ได้คัดเลือกประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจำนวน 5 คนได้แก่

1. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกกรุงเทพมหานคร
2. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกเมืองพัทยา
3. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก จังหวัดตรัง
4. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดภูเก็ต
5. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

ขั้นตอนที่ 2 นำผู้เข้าร่วมกลุ่มสนทนาพร้อมกัน ณ สถานที่ที่จัดให้มีการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ดำเนินการสนทนาแนะนำผู้จัดบันทึกและผู้ช่วย

ขั้นตอนที่ 4 เริ่มการสนทนาตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. สรุปสถานการณ์การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
2. สรุปความหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการตามกฎหมายและการนำเสนอสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

3. ประเด็นคำถามได้แก่

3.1 คุณสมบัติของผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

3.1.1 สถานที่: บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคลหรือนิติบุคคล

3.1.2 อายุ: ถ้าเป็นบุคคลจำเป็นต้องมีการกำหนดอายุหรือเพราะอะไร/ควรมีอายุเท่าไร เพราะอะไร

3.1.3 ความสามารถ: ความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับความพิการจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร

3.1.4 ทักษะ(ความถนัด): จำเป็นต้องมีทักษะอะไรหรือไม่เพราะอะไร

3.1.5 มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน : การทำงานกับคนพิการครอบครัวและหน่วยงาน

3.1.6 เจตคติส่งเสริมการพัฒนาคนพิการ / การทำงานบนฐานสิทธิ

- 3.1.7 ควรเป็นผู้ปกครอง/คนในครอบครัวหรือคนนอกเพราะอะไร
- 3.2 กลุ่มเป้าหมายคือใคร
- 3.2.1 จำกัดกลุ่มอายุหรือไม่
- 3.3.2 จำกัดประเภทความพิการหรือไม่
- 3.3.3 ถ้าไม่ใช่สมาชิกชมรมหรือสมาคมจะรับหรือไม่
- 3.3 ขึ้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้
- 3.3.1 ขึ้นตอนการเตรียมความพร้อม
- 1) เอกสาร: เอกสารการจัดตั้งชมรมเอกสารการรับรอง
  - 2) บุคคลากร: ผู้บริหารศูนย์ ครู
  - 3) สถานที่:เช่า ชื่อ สถานที่ราชการอนุญาตให้ใช้
  - 4) งบประมาณ: เงินอุดหนุนจากภาครัฐ เงินบริจาคหรือเก็บจากผู้ปกครอง
- 3.3.2 ขึ้นตอนการจัดตั้ง
- 1) เอกสารสำหรับยื่นขอจัดตั้ง
  - 2) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
  - 3) ระยะเวลา
  - 4) แผนภูมิ
- 3.4 แผนการจัดการศึกษา
- 3.4.1 จัดการศึกษาระดับใด
- 3.4.2 ปฐมวัย (อนุบาล 1-3)
- 3.4.3 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (ประถม-มัธยม)
- 3.4.4 การจัดทำหลักสูตรหลักสูตรแกนกลาง
- 3.4.5 หลักสูตรเฉพาะความพิการ 6 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมในสังคม ทักษะประสาทสัมผัสรับรู้ พฤติกรรมและอารมณ์ ทักษะการเคลื่อนไหว พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็กและมัดใหญ่ ภาษาและการสื่อสาร และคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
- 3.4.6 การจัดทำแผนการเรียนรู้เฉพาะบุคคล
- 3.4.7 การเทียบโอนความรู้
- 3.4.8 การออกหลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตร
- 3.5 คุณสมบัติและคุณลักษณะของบุคลากรในศูนย์
- 3.5.1 ผู้บริหาร

- 3.5.2 ครู
- 3.5.3 อาสาสมัคร
- 3.6 สิทธิประโยชน์
  - 3.6.1 ของศูนย์
  - 3.6.2 ของผู้เรียน
  - 3.6.3 ของบุคลากร
- 3.7 ปัจจัยที่ทำให้ยั่งยืน
- 3.8 ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด
- 3.9 ข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วยเทคนิคการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ได้อาจจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการ การนำข้อมูลกลับไปให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบ(member checks) ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)

5. ร่างคู่มือ

ร่างคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก มีเนื้อหาตามแผนผังการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองที่กำหนดไว้ในข้อ 2 เขียนเป็นแผนภูมิได้ตามภาพที่ 3 แผนผังการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ดังนี้

ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 2	ส่วนที่ 3	ส่วนที่ 4	ส่วนที่ 5	ส่วนที่ 6
<ul style="list-style-type: none"> • ความหมาย • ความเป็นมา • หลักการแนวคิด • ความแตกต่างในการจัดการศึกษาฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • คุณสมบัติและบทบาทผู้จัดฯ • กลุ่มเป้าหมาย • ขั้นตอนการจัดตั้ง • สถานที่ 	<ul style="list-style-type: none"> • แผนการจัดการศึกษา • การจัดทำหลักสูตรการศึกษา • การจัดทำแผนการเรียนเฉพาะบุคคล • การเทียบโอนความรู้ • การออกหลักฐานเอกสารประเมินคามหลักสูตร 	<ul style="list-style-type: none"> • คุณสมบัติบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร • คุณสมบัติบทบาทหน้าที่ของครู • คุณสมบัติบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร 	<ul style="list-style-type: none"> • สิทธิประโยชน์ของศูนย์ฯ • สิทธิประโยชน์ของผู้เรียน • สิทธิประโยชน์ของผู้บริหารและครู 	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทหน้าที่สำนักงาน กศน. จังหวัด • บทบาทหน้าที่ศูนย์การศึกษาพิเศษฯ • บทบาทหน้าที่ สพป./สพม • บทบาทหน้าที่ อปท.

ภาพที่ 3.1 แผนผังการพัฒนาคู่มือ

6. ตรวจสอบความถูกต้อง

ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

- 6.1 ดร. สมพร หวานเสีจ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลประชาศรรค์
- 6.2 รศ.ดร. เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 6.3 นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ประกอบการบุคคลออทิสซึม (ไทย)

บทที่ 4

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการโดยชมรมผู้ปกครอง ได้มีการศึกษาเอกสาร กฎหมาย นโยบายและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการจัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อการถอดประสบการณ์การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ โดยจัดการสนทนากลุ่มในวันที่ 19 มิถุนายน 2554 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี เวลา 20.00 – 22.00 น. มีประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก 5 คน ได้แก่

1. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดตรัง
2. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดภูเก็ต
3. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกเมืองพัทยา
4. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกกรุงเทพมหานคร
5. ประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

มีจุดมุ่งหมายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ผู้ศึกษาขอเสนอผลการศึกษาในประเด็นการจัดตั้ง และการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองดังนี้

1. คุณสมบัติของผู้จัดตั้งศูนย์การเรียน
2. กลุ่มเป้าหมาย
3. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียน
4. แผนการจัดการศึกษา
5. การจัดทำหลักสูตร
6. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
7. คุณสมบัติและคุณลักษณะของบุคลากรในศูนย์
8. สิทธิประโยชน์
9. ปัจจัยที่ทำให้ยั่งยืน
10. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด
11. ข้อเสนอแนะ

1. คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ของผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

1.1 ผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก คือ ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ที่ได้รับการรับรองจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย)

1.2 คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก คือกรรมการชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก โดยมีประธานชมรมฯ ทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้ฯ คุณสมบัติหลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของประธานและกรรมการเป็นไปตามข้อบังคับของชมรม

1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้จัดการศูนย์การเรียนรู้ฯ

1.3.1 ยื่นหนังสือขออนุญาตจัดการศึกษาต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด ดูแลและดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

1.3.2 จัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติก โดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นพิเศษ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

1.3.3 จัดระบบหรือรูปแบบที่สนับสนุนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความสามาถ ความสนใจ ความถนัด และความจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก

1.3.4 จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่บุคคลออทิสติกสามารถเข้าถึงได้ และใช้ประโยชน์ได้

1.3.5 บริหารจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

1.3.6 ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

1.3.7 ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรคนพิการ องค์กรเอกชน ชุมชน และเครือข่าย

1.4 บทบาทหน้าที่ของกรรมการศูนย์การเรียนรู้

1.4.1 กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษา

1.4.2 ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตาม

1.4.3 ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

2. กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ผู้เรียนของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ได้แก่บุคคลออทิสติกที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ และมีบัตรประจำตัวคนพิการระบุประเภทความพิการออทิสติก อายุ 3-18 ปี รายละเอียดแสดงตามตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแยกกลุ่มอายุ แยกศูนย์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนนักเรียนศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแยกกลุ่มอายุ แยกศูนย์

นักเรียนออทิสติก	ศูนย์ภูเก็ต	ศูนย์ตรัง	ศูนย์พัทลุง	ศูนย์กรุงเทพฯ	ศูนย์เชียงราย
อายุ 2.5 – 6 ปี	-	-	2	30	2
อายุ 6-18 ปี	12	8	5	-	12
อายุ 18 ปีขึ้นไป	-	2	1	-	1
รวม	12 คน	10 คน	8 คน	30 คน	15 คน

3. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแบ่งเป็น 1) ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม 2) ขั้นตอนในการจัดตั้ง และ 3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.1 ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม

3.1.1 การเตรียมความพร้อมเรื่องงบประมาณ

จากการสนทนากลุ่มพบว่ายังไม่มีศูนย์ใดได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ จึงยังไม่มีสิทธิในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือพิเศษจากรัฐแต่ได้รับสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นจากมูลนิธิออทิสติกไทย ในปี พ.ศ. 2553 ศูนย์ละ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) และในปี พ.ศ. 2554 ศูนย์ละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) นอกจากนั้นมูลนิธิคุณพุ่มได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณและคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน (หนังสือมูลนิธิคุณพุ่มที่ มพ.001/31, ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2554) ในปี พ.ศ. 2554 ได้จัดสรรงบประมาณเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ศูนย์ละ 63,000 บาท (หกหมื่นสามพันบาทถ้วน) โดยจ่ายผ่านศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนรู้ฯ ตั้งอยู่

3.1.2 การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่

การเตรียมสถานที่คำนึงถึงความปลอดภัย สะดวกสบาย เหมาะแก่การฝึกทักษะตามโปรแกรม จากการสนทนากลุ่มพบความหลากหลายในเรื่องสถานที่ตั้งสรุปเป็นตารางได้ตามตาราง 2 รายละเอียดสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ดังนี้

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการ	สถานที่ตั้ง
ศูนย์ภูเก็ต	เลขที่ 46 ชั้น 2 อาคารบรรณสารธรรณภัย เทศบาลตำบลเชิงทะเล ถนนศรีสุนทร อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต 83000 Email: wnhkt2009@gmail.com จำนวน 1 ห้อง ขนาดห้องประมาณ 24 ตารางเมตร
ศูนย์ตรัง	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตรัง โทรศัพท์ 089-8754210 Email: patchara_sai@yahoo.co.th ขนาด 80 ตารางเมตร แบ่งเป็น 2 ห้อง
ศูนย์เมืองพัทยา	ที่ทำการชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกเมืองพัทยา เลขที่ 186/24 หมู่ 9 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เบอร์โทรศัพท์ 087-0253020 Email: dek-autistic-pattaya@hotmail.com จำนวน 1 ห้อง ขนาด 40 ตารางเมตร
ศูนย์กรุงเทพ	โรงเรียนอนุบาลจันทยานนท์ เลขที่ 140/47 ซอยวัดดงมูลเหล็ก แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 เบอร์โทรศัพท์ 0 2411 2899 Email: autisticthai@gmail.com
ศูนย์เชียงราย	ที่ทำการชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย 64/1 หมู่ 10 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57000 เบอร์โทรศัพท์ 0 5374 6882 Email : baanthorfun@gmail.com พื้นที่ 1 งาน มีอาคารชั้นเดียวขนาด 90 ตารางเมตรแบ่งเป็น 2 ห้อง

3.1.3 เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการและอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรของศูนย์ในเรื่องการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เทคนิคการสอน การผลิตสื่อและการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก ซึ่งจัดอบรมโดยสมาคมผู้ปกครอง บุคคลออทิสซึม (ไทย) มูลนิธิออทิสติกไทยและมูลนิธิคุณพุ่ม สำหรับจำนวนบุคลากรของศูนย์ มีอย่างน้อย 3 คน รายละเอียดปรากฏตามตาราง 3 จำนวนบุคลากรศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออทิสติก

ตารางที่ 4.3 จำนวนบุคลากรศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

บุคลากร	ศูนย์ภูเก็ต	ศูนย์ตรัง	ศูนย์พัทลุง	ศูนย์กรุงเทพฯ	ศูนย์เชียงราย
ผู้บริหาร	1	1	1	1	1
ครู	2	2	2	3	2
อาสาสมัคร	-	1	-	-	2
รวม	3 คน	4 คน	3 คน	3 คน	5 คน

3.2 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

3.2.1 ผู้ปกครองรวมตัวกันจัดตั้งชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก

3.2.2 ผู้ปกครองเลือกตั้งคณะกรรมการชมรมผู้ปกครอง จัดทำข้อบังคับชมรม

ผู้ปกครอง

3.2.3 ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกทำหนังสือขอรับการรับรองเป็นองค์กรสมาชิกสมาคมจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) องค์กรคนพิการระดับชาติที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) องค์กรคนพิการระดับชาติ แนะนำความรู้ ส่งเสริมสนับสนุน ด้านวิชาการพัฒนาบุคลากร

3.2.4 ชมรมฯ โดยประธานชมรมในฐานะผู้จัดตั้งขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดที่ผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาพร้อมแนบเอกสารสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก
- 2) หนังสือรับรองจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย)
- 3) รายชื่อคณะกรรมการชมรมฯ

4) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนชมรมฯ

5) สำเนาทะเบียนบ้านประชาชนชมรมฯ

3.2.5 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดให้ความเห็นชอบแผนการศึกษาเสนอคำขอจัดตั้งต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

3.2.6 จัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกতিสติกได้เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอนุญาต

3.2.7 รายงานจำนวนนักเรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติกสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

3.2.8 จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program) เสนอต่อศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก และเงินอุดหนุนรายหัว ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติก ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และเงินอุดหนุน

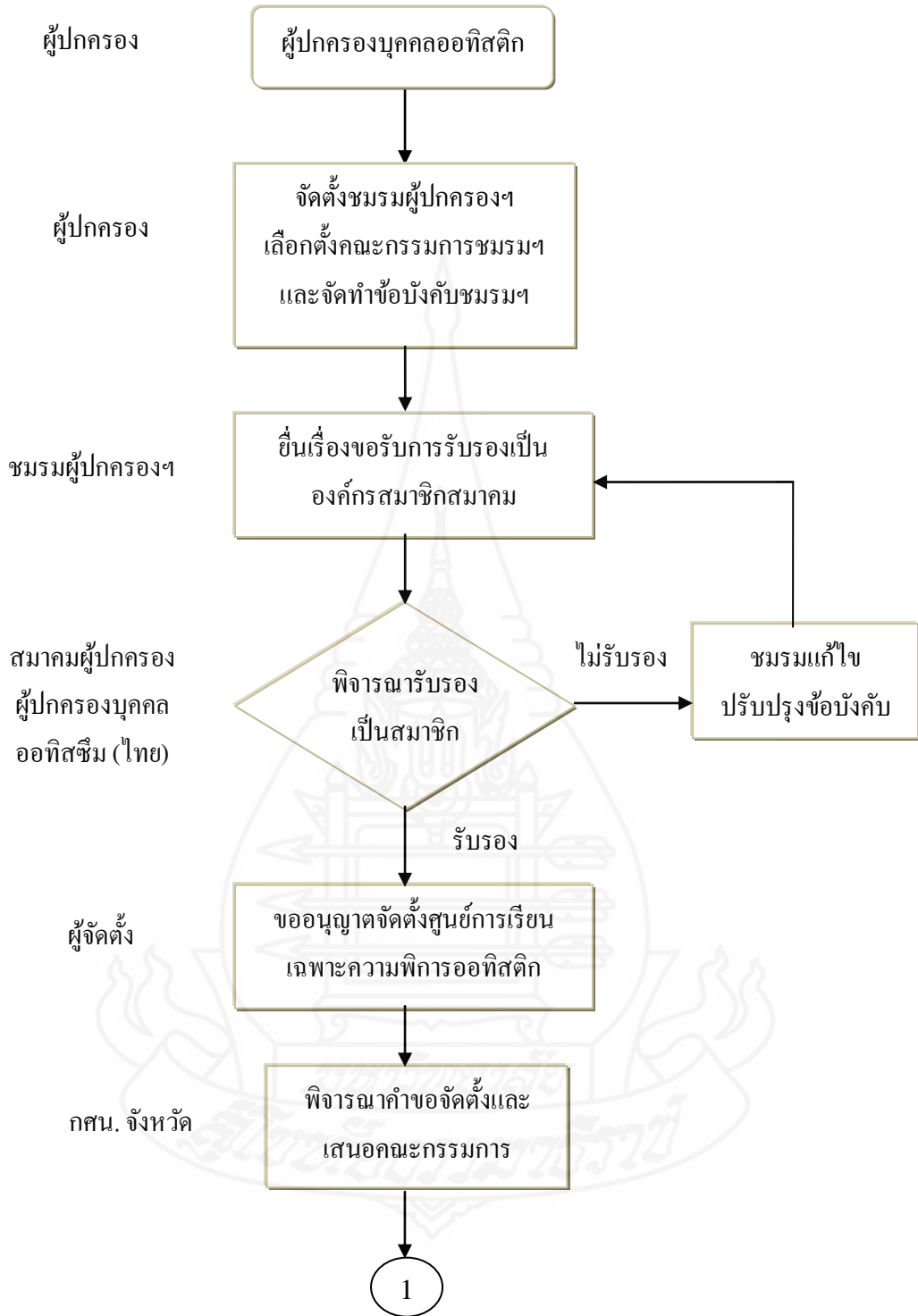
3.2.9 ดำเนินการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมถึงการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่กำหนดไว้ การบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติกให้เป็นไปในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์การเรียน

3.2.10 รายงานผลการประเมินต่อ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

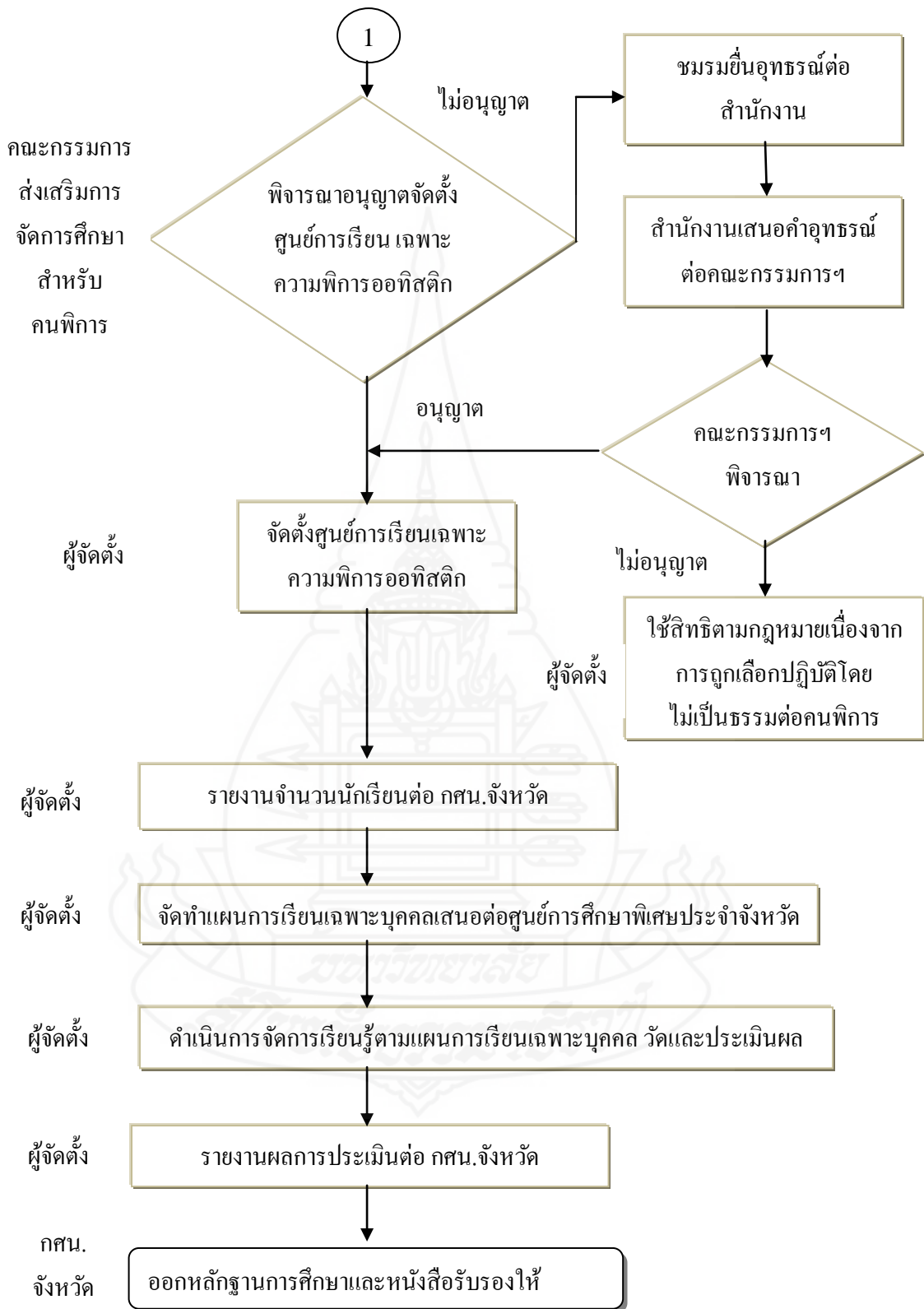
3.2.11 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดออกหลักฐานการศึกษา และหนังสือรับรองให้ผู้สำเร็จการศึกษา

3.2.12 ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติก สามารถเลิกได้ ผู้จัดตั้งยื่นคำร้องขอเลิกศูนย์การเรียน ต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และเมื่อได้รับการอนุญาตแล้ว ผู้ขอจัดตั้งร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ให้สิทธิผู้เรียนที่จะเข้าเรียนศูนย์การเรียนหรือสถานศึกษาอื่น การเลิกศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติกจะต้องเป็นมติของคณะกรรมการศูนย์การเรียนฯ เห็นชอบให้เลิกศูนย์การเรียน

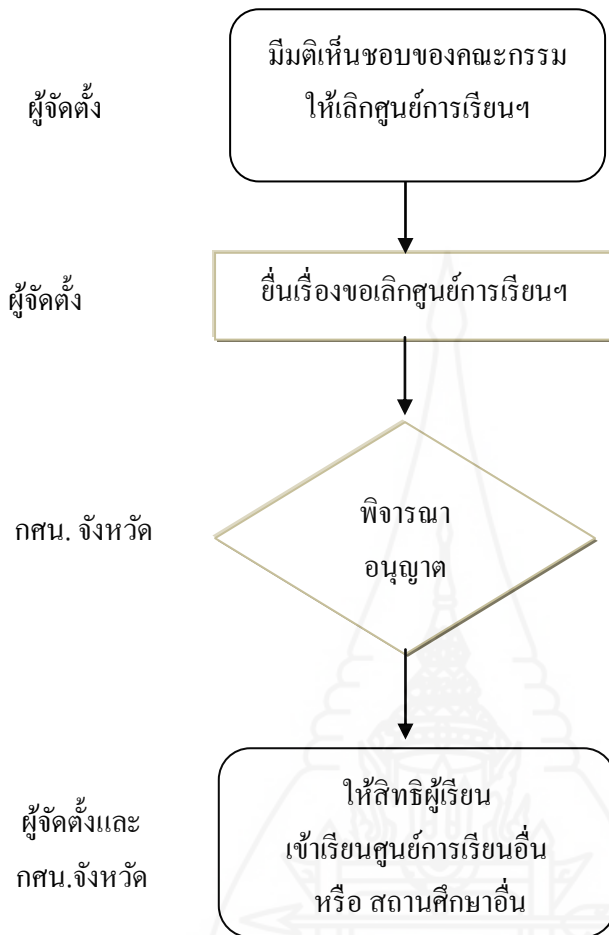
ขั้นตอนการจัดตั้งเขียนเป็นแผนภูมิ ตามภาพที่ 4 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติก โดยชมรมผู้ปกครอง และขั้นตอนการเลิกศูนย์การเรียนฯ เขียนเป็นแผนภูมิ ตามภาพที่ 5 ขั้นตอนการเลิกศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติก โดยชมรมผู้ปกครอง

ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

ภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก โดยชมรมผู้ปกครอง (ต่อ)

ภาพที่ 4.2 ขั้นตอนการเลิกศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกতিสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

3.3.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด (สำนักงาน กศน.จังหวัด) มีบทบาทเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกติสติกโดยชมรมผู้ปกครองตามมาตรา 7 (2) ทำหน้าที่รับเรื่องการจดทะเบียนศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ และส่งต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา 18

จากการสนทนากลุ่มพบความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กศน. จังหวัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ มีเพียง 2 ศูนย์ คือศูนย์ตรัง และศูนย์เชิงทราย แต่มีเพียงศูนย์

เชิงรายศูนย์เดียวที่ยื่นแผนการจัดการศึกษาไปยังสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงรายแล้ว รายละเอียดความร่วมมือกับสำนักงาน กศน. จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ตามตาราง 4 ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กศน. และศูนย์การเรียนทั้ง 5 ศูนย์ ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กศน. จังหวัดและศูนย์การเรียนทั้ง 5 ศูนย์

ศูนย์การเรียนเฉพาะ	ความร่วมมือ	ลักษณะความร่วมมือ
ความพิการ		
ศูนย์ภูเก็ท	ยังไม่มีความร่วมมือ	-
ศูนย์ตรัง	มีความร่วมมือ	1. สนับสนุนครู 2. อนุเคราะห์สถานที่จัดตั้ง
ศูนย์เมืองพัทยา	ยังไม่มีความร่วมมือ	-
ศูนย์กรุงเทพ	ยังไม่มีความร่วมมือ	-
ศูนย์เชียงราย	มีความร่วมมือ	1. ผู้อำนวยการเป็นที่ปรึกษาโครงการ 2. รับเรื่องขอจัดตั้งศูนย์การเรียน เฉพาะความพิการ 3. รับนักเรียนศูนย์การเรียนที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน สำนักงาน กศน. อำเภอเมืองเชียงราย

3.3.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออทิสติกนำร่องตั้งอยู่ ณ นั้นจะมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนฯ ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย สรุปได้ตามตาราง 5 การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายดังนี้

ตารางที่ 4.5 การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การศึกษาพิเศษ
ประจำจังหวัดเชียงราย

ลำดับ	การส่งเสริมสนับสนุน	เอกสารอ้างอิง
1.	การเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ	หนังสือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ที่ ศธ.04007.220/391 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2553 เรื่อง ตอบรับเป็นที่ปรึกษา ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย
2.	การสนับสนุนครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมจัดกิจกรรม	หนังสือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ที่ ศธ.04007.220/443 ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2554 เรื่อง ตอบรับการส่งครูการศึกษาพิเศษเข้าร่วมจัดกิจกรรม ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย
3.	การสนับสนุนคอมพิวเตอร์	หนังสือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ที่ ศธ.04007.220/449 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2554 เรื่อง ขอส่งมอบครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์และของลงหมายเลขทะเบียน ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย
5.	สนับสนุนบุคลากรเป็นวิทยากร	หนังสือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ที่ ศธ.04007.220/648 ลงวันที่ 16 กันยายน 2554 เรื่อง ตอบรับเป็นวิทยากร ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย
4.	การประสานงาน	หนังสือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ที่ ศธ.04007.220/652 ลงวันที่ 16 กันยายน 2554 เรื่อง อนุมัติการขอรับสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

จากการสนทนากลุ่มไม่พบความแตกต่างในเรื่องของความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก ยกเว้นในเรื่องการสนับสนุนครูการศึกษาพิเศษร่วมจัดกิจกรรม มีเพียงศูนย์เชียงราย และศูนย์ภูเก็ทที่ได้รับการสนับสนุน โดยศูนย์เชียงรายมีครูการศึกษาพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายนมา

จัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 คน ส่วนศูนย์ภูเก็ทได้รับงบประมาณในการจ้างครู 2 อัตรา อัตราละ 5,400 บาท (ห้าพันสี่ร้อยบาท) จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2554

3.3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา

เนื่องจากศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 การประสานงาน การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัดและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดดังกล่าวมาแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจึงมุ่งเน้นไปยังการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาในระบบคือโรงเรียนของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งแบบเรียนร่วมและห้องเรียนคู่ขนาน ภายใต้วความรับผิดชอบของงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

จากการสนทนากลุ่มไม่พบการทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ยกเว้นศูนย์เชี่ยวชาญที่ทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ในลักษณะของเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษมีความเชื่อมโยงกันอย่างไม่เป็นทางการแต่ร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษ (หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1 ที่ ศธ.04043/5386 ลงวันที่ 13 กันยายน 2553) หรือร่วมจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิการเช่น การจัดค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษา (หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ที่ ศธ.04043/3646 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2554)

3.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เปิดกว้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในมาตรา 3 วรรค 9

จากการสนทนากลุ่มพบความหลากหลายในการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสรุปเป็นตาราง ตามตาราง 6 ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการ	ความร่วมมือ	ลักษณะความร่วมมือ
ศูนย์ภูเก็ต	มีความร่วมมือ	สนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน
ศูนย์ตรัง	มีความร่วมมือ	ปลัด อบต. ร่วมเป็นกรรมการ
ศูนย์เมืองพิทยา	มีความร่วมมือ	สนับสนุนงบประมาณจัดกิจกรรม
ศูนย์กรุงเทพ	มีความร่วมมือ	ร่วมกิจกรรม
ศูนย์เชียงราย	มีความร่วมมือ	ร่วมกิจกรรม

4. แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเทียบเคียงรายละเอียดของแผนการจัดการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 2547 ข้อ 4 ไม่มีความแตกต่างกันมากนัก ยกเว้นในเรื่องที่ตั้ง และบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้รายละเอียดแสดงตามตาราง 7 รายละเอียดแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

- 4.1 ชื่อศูนย์การเรียนรู้
- 4.2 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้
- 4.3 ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้
- 4.4 รูปแบบการจัดการศึกษา
- 4.5 ระดับการศึกษาที่จัด
- 4.6 การจัดการเรียนรู้
- 4.7 ระบบประกันคุณภาพภายใน
- 4.8 บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้
- 4.9 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้

ตารางที่ 4.7 รายละเอียดแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

แผนการจัดการศึกษา	ศูนย์ภูเก็ต	ศูนย์ตรัง	ศูนย์เมืองพัทยา	ศูนย์กรุงเทพฯ	ศูนย์เชียงราย
1. ชื่อศูนย์การเรียนรู้	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัด ภูเก็ต	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกจังหวัด ตรัง	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติกเมือง พัทยา	ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิต บุคคลออทิสติก กรุงเทพมหานคร	“บ้านทอฝัน” ศูนย์ ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคล ออทิสติกจังหวัดเชียงราย
2. วัตถุประสงค์	1) จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ให้แก่บุคคลออทิสติก 2) จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลออทิสติกที่ไม่สามารถ เรียนร่วมในโรงเรียนในระบบได้ 3) ให้ความรู้พ่อแม่ ในเรื่องการเลี้ยงดูบุคคลออทิสติก 4) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน สถานศึกษา สถานบริการสาธารณสุข ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม 5) ให้บริการส่งเสริมพัฒนาการแก่เด็กพิเศษเรียนร่วมกับโรงเรียนในระบบ				
3. ที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้	ชั้น 2 อาคารบรรเทา สาธารณภัย เทศบาล ตำบลเชิงทะเล อำเภอ ถลาง จังหวัดภูเก็ต	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตาม อัธยาศัยจังหวัดตรัง	ที่ทำการชมรม ผู้ปกครองบุคคลออทิ สติกเมืองพัทยา จังหวัด ชลบุรี	โรงเรียนอนุบาลจันทยา นนท์ แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร	ที่ทำการชมรม ผู้ปกครองบุคคลออทิ สติกจังหวัดเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัด เชียงราย
4. รูปแบบการจัดการศึกษา	การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย				
5. ระดับการศึกษาที่จัด	การศึกษাপฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน				

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แผนการจัดการศึกษา	ศูนย์ภูเก็ต	ศูนย์ตรัง	ศูนย์เมืองพัทยา	ศูนย์กรุงเทพฯ	ศูนย์เชียงราย
6. การจัดการเรียนรู้	<p>1) จัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดแผนการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Individual Education Plan) เป็นรายบุคคลให้สอดคล้องต่อความต้องการและศักยภาพในแต่ละปัจเจกบุคคล</p> <p>2) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวม (Holistic Education) ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้สมดุล เต็มตามศักยภาพ</p> <p>3) ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมในการกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสรับรู้</p> <p>4) มุ่งพัฒนาทักษะชีวิตประจำวัน เพื่อการดำรงตนอย่างเป็นอิสระ โดยการฝึกการปฏิบัติ ในสถานการณ์จริง เช่น การทำอาหาร การซื้อของ การข้ามถนน การวางตนในที่สาธารณะ เป็นต้น</p>				
7. การประกันคุณภาพภายใน	<p>1) กำหนดระบบบริหารงานให้เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา</p> <p>2) จัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>3) จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา</p> <p>4) ดำเนินงานตามแผนโดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน ประจำปี</p> <p>5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาปีละ 2 ครั้ง</p> <p>6) ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพ</p> <p>7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี</p>				

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

แผนการจัดการศึกษา	ศูนย์ภูเก็ต		ศูนย์ตรัง		ศูนย์เมืองพัทยา		ศูนย์กรุงเทพฯ		ศูนย์เชียงราย	
8. บุคลากรของศูนย์	ผู้บริหาร	1 คน	ผู้บริหาร	1 คน	ผู้บริหาร	1 คน	ผู้บริหาร	1 คน	ผู้บริหาร	1 คน
	ครู	2คน	ครู	2 คน	ครู	2 คน	ครู	3 คน	ครู	2 คน
			อาสาสมัคร	1 คน					อาสาสมัคร	2 คน
9. ข้อกำหนดเกี่ยวกับ กรรมการศูนย์	จำนวน 10 คน เป็น ผู้ปกครองทั้งหมด		จำนวน 5 คน เป็น ผู้ปกครองทั้งหมด		จำนวน 6 คน เป็น ผู้ปกครองทั้งหมด		จำนวน 5 คน เป็น ผู้ปกครองทั้งหมด		จำนวน 5 คน เป็นผู้ปกครอง นักกิจกรรมบำบัด 1 คน นักจิตวิทยา 1 คน	
	กรรมการศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกเป็นชุดเดียวกับกรรมการชมรมผู้ปกครองฯ การได้มาและการเลือกตั้งตามข้อบังคับชมรมฯ									

5. การจัดทำหลักสูตรการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกยึดหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยพัฒนาหลักสูตรศูนย์การเรียนเฉพาะ ความพิการออทิสติกให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของบุคคลออทิสติกมีองค์ประกอบ สำคัญของหลักสูตร (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551) ใน การจัดทำหลักสูตรศูนย์การเรียนฯ มูลนิธิคุณพุ่มร่วมกับมูลนิธิออทิสติกไทย และสำนักงานพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติได้ จัดอบรมผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการศูนย์ฯ ใน วันที่ 17-19 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี โดยกำหนดกรอบหลักสูตรและ ร่างหลักสูตรร่วมกับทุกศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก เมื่อเทียบกับหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กับตัวอย่างหลักสูตรศูนย์การเรียน เฉพาะความพิการออทิสติก “บ้านทอฝัน” อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย มีสาระสังเขปของ องค์ประกอบของหลักสูตรแสดงตามตารางที่ 8 สาระสังเขปของหลักสูตรศูนย์การเรียนเฉพาะ ความพิการออทิสติก มีดังนี้

- 5.1 หลักการ
- 5.2 จุดหมาย
- 5.3 กลุ่มเป้าหมาย
- 5.4 โครงสร้าง
  - 5.4.1 ระดับการศึกษา
  - 5.4.2 สาระการเรียนรู้
  - 5.4.3 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
  - 5.4.4 มาตรฐานการเรียนรู้
  - 5.4.5 เวลาเรียน
  - 5.4.6 หน่วยกิต
- 5.5 วิธีการจัดการเรียนรู้
- 5.6 การวัดและประเมินผล
- 5.7 เกณฑ์การจบหลักสูตร
- 5.8 โครงสร้างหลักสูตร
- 5.9 การเทียบโอน
- 5.10 การออกเอกสารประเมินตามหลักสูตร

ตารางที่ 4.8 สาระสังเขปของหลักสูตรศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก (บ้านทอฝัน)
5.1 หลักการ	1) เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการ เรียนรู้ เวลา เรียน และการ จัดการ เรียนรู้ โดยเน้นการบูรณาการเนื้อหาให้ สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของ บุคคล และชุมชน สังคม 2) ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจาก การศึกษาในระบบ การศึกษานอก ระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยตระหนักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ 4) ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	1) เป็นหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก 2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้บุคคลออทิสติก ซึ่งมีความ บกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา การสื่อสาร พฤติกรรม อารมณ์ การเคลื่อนไหว การเรียนรู้ และจินตนาการ 3) ส่งเสริมศักยภาพบุคคลออทิสติกให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นใน การดำรงชีวิตในสังคม
5.2 จุดหมาย	1) มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกัน ในสังคมอย่าง สันติสุข 2) มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่อง	1) บุคคลออทิสติกมีบุคลิกภาพที่ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ตามศักยภาพของแต่ละคน 2) บุคคลออทิสติกมีทักษะการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ สามารถ อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก (บ้านทอฝัน)
	<p>3) มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง</p> <p>4) มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>5) มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทยภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิ ปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดีปฏิบัติตนตามหลัก ธรรมของศาสนายึดมั่นใน วิถีชีวิต และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์เป็นประมุข</p> <p>6) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม</p> <p>7) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่ง เรียนรู้และบูรณาการความรู้มาใช้ในการ พัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ</p>	<p>3) บุคคลออทิสติกมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้สามารถ นำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก (บ้านทอฝัน)
5.3 กลุ่มเป้าหมาย	ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียน	บุคคลออทิสติกที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกสเปกตรัม อายุ 3-18 ปี
5.4 โครงสร้าง	<p>1) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ</p> <p>(1) ระดับประถมศึกษา</p> <p>(2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>(3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>2) สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาร ดังนี้</p> <p>(1) สารทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้ แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย</p>	<p>1) ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้คือ</p> <p>(1) ระดับปฐมวัย</p> <p>(2) ระดับขั้นพื้นฐาน</p> <p>1) ระดับประถมศึกษา</p> <p>2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>2) สารการเรียนรู้ สารการเรียนรู้แบ่งเป็น 5 สารดังนี้</p> <p>(1) สารทักษะชีวิตประจำวัน เป็นสาระเกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเอง ความปลอดภัย การดูแลความสะอาด การทำอาหาร การเคารพกฎ มารยาท การทำงานของตามือประสานสัมพันธ์ การทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็ก การควบคุมตนเองในเรื่องพฤติกรรม และอารมณ์</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก (บ้านทอฝัน)
	<p>(2) สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <p>(3) สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับ การมองเห็น ช่องทางและ การตัดสินใจประกอบอาชีพ การมีทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และ การพัฒนาอาชีพให้มีความ มั่นคง</p> <p>(4) สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง สุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการ ดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ</p> <p>(5) สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และ</p>	<p>(2) สาระทักษะประสาทสัมผัส เป็นสาระเกี่ยวกับการกระตุ้น ประสาทสัมผัสรับรู้ทั้ง 7 ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การรับรส ผิวสัมผัส การดมกลิ่น ประสามสมดุล และ ประสาทรับรู้ข้อต่อ</p> <p>(3) สาระพื้นฐานในการเรียนรู้</p> <p>1) ทักษะภาษาและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับการ สื่อสาร ทั้งการสื่อสารด้วยภาษาพูด หรือภาษาท่าทาง การฟัง การ พูด การอ่าน และการเขียน</p> <p>2) ทักษะคณิตศาสตร์ เป็นสาระเกี่ยวกับการจัดลำดับ การแบ่งหมวดหมู่ จำนวน ตัวเลข การคิดคำนวณ เพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวัน</p> <p>3) ทักษะทางด้านประสบการณ์ชีวิต เป็นสาระ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน การ ปฏิบัติตนในที่สาธารณะ การเรียนรู้เรื่องอาชีพเบื้องต้น การเข้า สังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น</p> <p>4) สาระทางพลศึกษาและการเคลื่อนไหว</p> <p>5) ดนตรี และศิลปะ</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

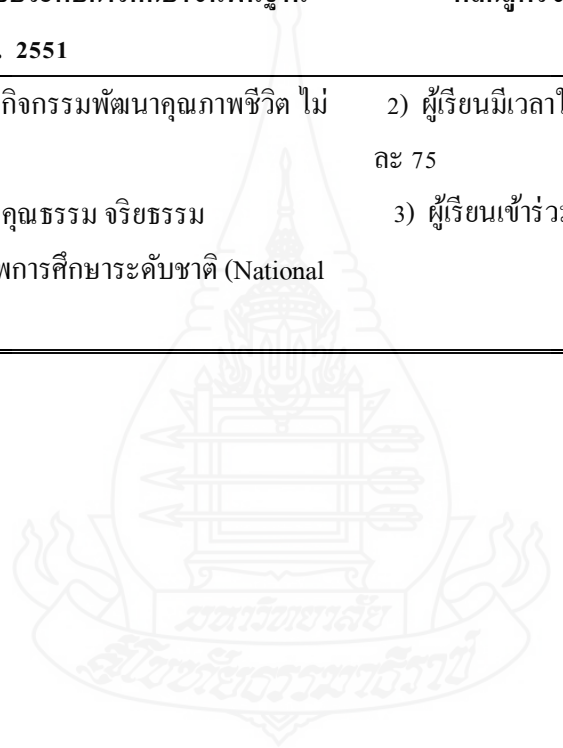
องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก (บ้านทอฝัน)
	3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธ ชุมชน สังคม 4) มาตรฐานการเรียนรู้ (1) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ (2) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ 5) เวลาเรียน ใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียนในแต่ละระดับ 6) หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต	3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัวยุทธ ชุมชน สังคม เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น 4) มาตรฐานการเรียนรู้ (1) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ (2) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ 5) เวลาเรียน ใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียนในแต่ละระดับ 6) หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต
5.5 วิธีจัดการเรียนรู้	ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ผู้บกพร่องในด้านต่างๆ ผู้มีความสามารถพิเศษ การศึกษาทางเลือกที่จัดโดยครอบครัว และองค์กรต่างๆ การศึกษาเหล่านี้สามารถปรับใช้หลักสูตรการศึกษาจากระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ตามความเหมาะสม	ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการจัดการเรียนรู้แบบชั้นเรียนคละวัย ที่มีผู้ฝึกซึ่งเป็นผู้ปกครอง ครูหรืออาสาสมัครที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญในสัดส่วน 1: 3 ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP) มีการจัดการออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้และการฝึกด้านต่างๆ เช่น ทักษะทางด้านร่างกาย ทักษะสังคม การสื่อสาร การปรับพฤติกรรมอารมณ์ และกิจกรรมนันทนาการ เช่น กีฬา ดนตรี คอมพิวเตอร์ อย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก (บ้านทอฝัน)
5.6 การวัดและประเมินผล	<p>1) การวัดและประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีจุดมุ่งหาคำตอบว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด</p> <p>2) การประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National test) สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ โดยให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายนอกโรงเรียน ไม่เน้นความรู้ ความจำ เป็นการประเมินเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของสถานศึกษาต่อไป</p>	<p>1) การวัดและประเมินผล ก่อนฝึก ระหว่างฝึก และสิ้นสุดการฝึก</p> <p>2) ประเมินผลตามสภาพจริงในสภาพจริง และสถานการณ์จริงไม่เน้นการทำแบบทดสอบ แต่เป็นการสังเกตพฤติกรรมการเรียน การแสดงออกในสถานการณ์จริง โดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และการเก็บรวบรวมผลงานโดยเพิ่มสะสมผลงาน</p> <p>3) เกณฑ์การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล</p>
5.7 เกณฑ์การจบหลักสูตร	<p>1) ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ทั้ง 5 สาระ ได้ตามจำนวน หน่วยกิตที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร</p>	<p>1) ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนเกณฑ์การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

องค์ประกอบของหลักสูตร	หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	หลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก (บ้านทอฝัน)
	2) ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง 3) ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม จริยธรรม 4) เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (National Test)	2) ผู้เรียนมีเวลาในการฝึกทักษะตามสาระการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 3) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

5.11 โครงสร้างหลักสูตร

5.11.1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2551

2551

ตารางที่ 4.9 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5	-	5	-	5	-
2	ความรู้พื้นฐาน	12	-	16	-	20	-
3	การประกอบอาชีพ	8	-	8	-	8	-
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5	-	5	-	5	-
5	การพัฒนาสังคม	6	-	6	-	6	-
	รวม	36	12	40	16	44	32
		48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76 หน่วยกิต	
	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง	

หมายเหตุ รายวิชาเลือกในแต่ละระดับให้เรียนรู้จากโครงงาน อย่างน้อย 3 หน่วยกิต

5.11.2 โครงสร้างหลักสูตรศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก “บ้านทอฝัน” 600 ชั่วโมง

ตารางที่ 4.10 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาระดับปริญญา พ.ศ. 2551

ลำดับที่	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง
1	สาระทักษะชีวิตประจำวัน	100
2	สาระทักษะประสาทสัมผัส	100
3	สาระพื้นฐานในการเรียนรู้	100
	1) ทักษะภาษาและการสื่อสาร	
	2) ทักษะคณิตศาสตร์	
	3) ทักษะทางด้านประสบการณ์ชีวิต	

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ลำดับที่	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง
4	สาระทางพลศึกษาและการเคลื่อนไหว	100
5	ดนตรี และศิลปะ	100
6	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	100

5.12 การเทียบโอนความรู้

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามแนวทางการเทียบโอนที่สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

5.13 การออกหลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตร

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกจะต้องออกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกันเพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อ ได้แก่

- 1) ระเบียบแสดงผลการเรียน
- 2) หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
- 3) แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

ในการส่งต่อ ผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับ หรือย้ายสถานศึกษาให้นำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการประเมิน การดำเนินการตามแผน เพิ่มประวัติ และเพิ่มสะสมผลการเรียนของผู้เรียน และสถานศึกษาออกสารหลักฐานการศึกษาอื่นๆ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกจะต้องพิจารณาจัดทำ เพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

6. การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan)

6.1 องค์ประกอบสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ตามที่ได้รับการอบรมจากมูลนิธิคุณพุ่มร่วมกับมูลนิธิออทิสติกไทย สำนักงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในวันที่ 17-19 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี มีองค์ประกอบสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล สอดคล้องกับประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2552 ดังนี้

6.1.1 ข้อมูลทั่วไป

1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกับคนพิการ เช่น ชื่อ - นามสกุล ศาสนา วัน เดือน ปี เกิด อายุ ที่อยู่ เป็นต้น

2) ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ชื่อ - นามสกุล บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาชีพ รายได้ ที่อยู่บิดา - มารดา หรือผู้ปกครอง

6.1.2 ข้อมูลด้านการศึกษา ประวัติด้านการศึกษาของผู้เรียน

1) การวางแผนการจัดการศึกษา

(1) การวัดระดับความสามารถ โดยการประเมินศักยภาพของบุคคลออทิสติก ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิชาการ ทักษะพื้นฐานอาชีพ ทักษะอื่น โดยครู

(2) กำหนดจุดมุ่งหมาย ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ประกอบด้วยจุดมุ่งหมายและระบุผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาในแต่ละด้าน ดังนี้

ก. ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

- ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น เล่นกีฬาต่างๆได้
- ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น ไข่มื้อได้อย่างคล่องแคล่ว
- ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น แต่งตัวเองได้
- ทักษะการสื่อสาร เช่น พูด หรืออ่านประโยคยาวๆได้

ข. ด้านการศึกษา

- ทักษะทางวิชาการ เช่น อ่านคำควบกล้ำ บวกเลข 3 หลักได้

ก. ด้านสังคม

- ทักษะสังคม เช่น ปรับตัวเข้ากับเพื่อน ร่วมกิจกรรมสังคมได้

ง. ด้านพื้นฐานอาชีพ

- ทักษะพื้นฐานอาชีพ เช่น ประดิษฐ์ชิ้นงานได้

(3) ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของบุคคลออทิสติกตามที่กำหนดในกฎหมาย

(4) กำหนดระยะเวลา ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระบุวันเริ่มต้นให้บริการ และวันสิ้นสุดการให้บริการ ไม่เกิน 1 ปี หรือตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคน

(5) กำหนดวิธีการประเมินผล แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล จะต้องระบุไว้ด้วยว่าจะใช้วิธีการประเมินผลวิธีใดและมีขั้นตอนอย่างไรและมีการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับบุคคลออทิสติกยิ่งขึ้น

(6) คณะกรรมการจัดทำแผน ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครูและ ผู้ปกครองอย่างน้อย 3 คน

(7) ความเห็นของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีการลงนามเพื่อเป็นหลักฐานแสดงถึงมติร่วมกันโดย คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลลงลายมือชื่อกำกับไว้

6.2 แนวทางการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มี 9 ขั้นตอน ได้แก่

6.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

6.2.2 ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

6.2.3 รวบรวมข้อมูลของเด็กแต่ละคน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6.2.4 การประเมินศักยภาพเบื้องต้นของเด็กแต่ละคน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6.2.5 เลขานุการคณะกรรมการฯจัดเตรียมการประชุม

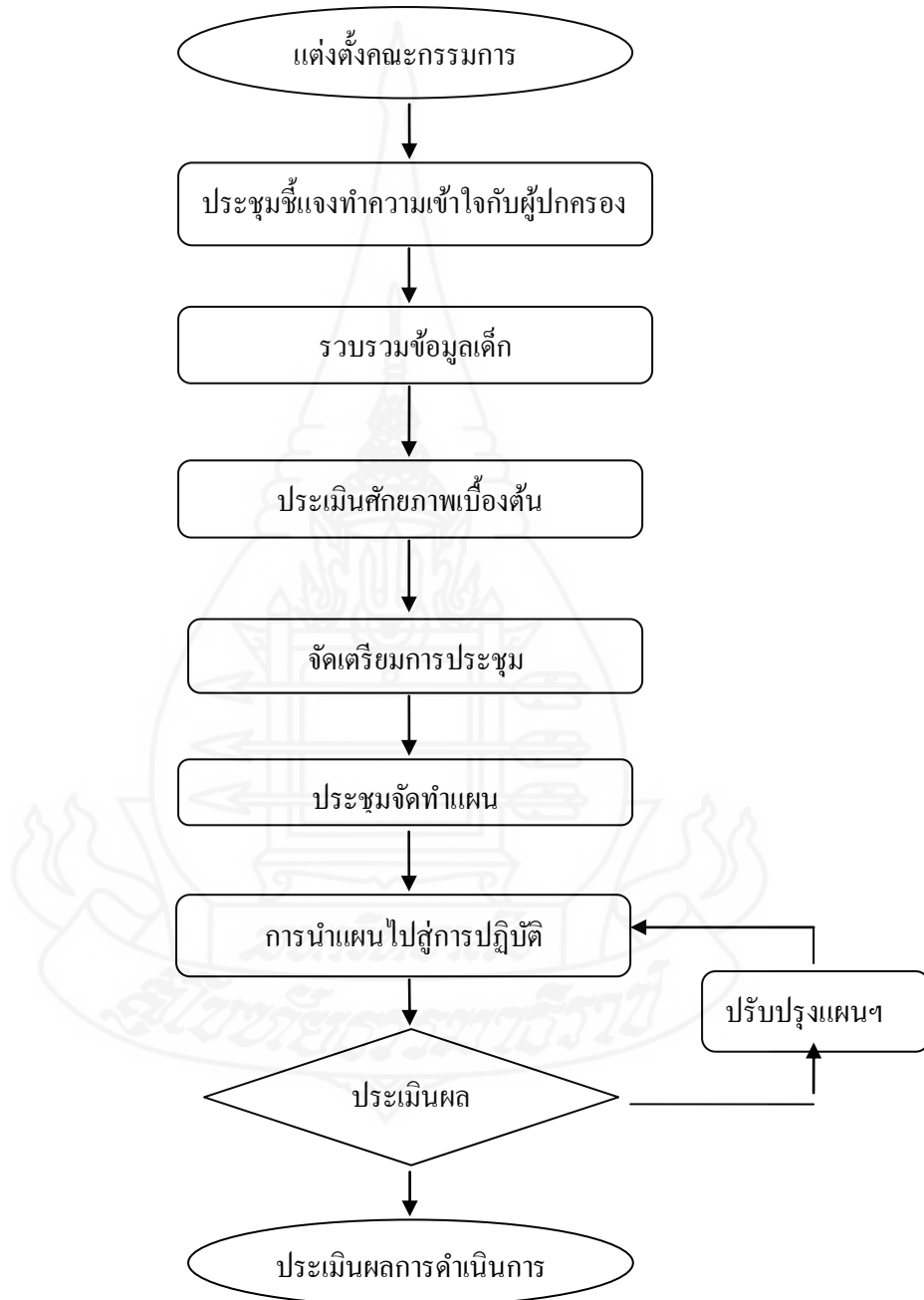
6.2.6 ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

6.2.7 การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสู่การปฏิบัติ

6.2.8 ประเมินผล ทบทวนและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

6.2.9 ประเมินผลการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของ คณะกรรมการฯ

ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล แสดงเป็นแผนภูมิตามภาพที่ 6
ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

6.3 กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล มีกระบวนการทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล ตามแนวทางของศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางดังนี้

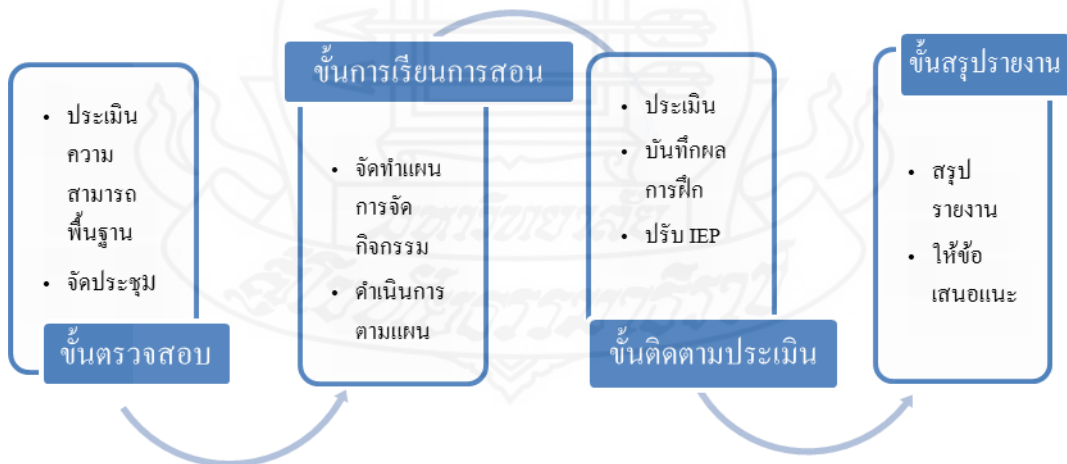
6.3.1 ขั้นตรวจสอบ โดยการประเมินระดับความสามารถ และความต้องการ จำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก ในด้านต่างๆ เช่นทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะ ในการช่วยเหลือตนเอง ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการใช้ปัญญา และการเตรียมความพร้อม ทางด้านวิชาการ ทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร และทักษะทางด้านสังคม

6.3.2 ขั้นการเรียนการสอน เป็นการปฏิบัติตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล โดย จัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (Individual Implementation Plan: IIP) หรือแผนการจัดกิจกรรม ที่ กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ขั้นตอนการสอน สื่อ/วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการประเมินผล

6.3.3 ขั้นติดตามประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ติดตามประเมินผลโดยการ บันทึกรผลการฝึก และปรับแผนการศึกษาเฉพาะความพิการตามการประเมิน

6.3.4 ขั้นจัดทำสรุปรายงานประจำปีการศึกษา สรุปความก้าวหน้าของนักเรียน เพื่อส่งต่อข้อมูล และให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ที่รับผิดชอบนักเรียนในปีการศึกษาต่อไป

กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสามารถแสดงเป็นภาพตาม ภาพที่ 7 กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ภาพที่ 4.4 กระบวนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

7. คุณสมบัติและคุณลักษณะของบุคลากรในศูนย์

บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ ครู และอาสาสมัคร ซึ่งได้รับยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 7 มาตรา 53 วรรคสี่ ที่ยกเว้นให้ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอื่นไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

7.1 คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร

7.1.1 คุณสมบัติของผู้บริหาร

จากการสนทนากลุ่มพบว่า ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะพิการออกทิสติก ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ฯ ปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ จบการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า แต่ไม่มีวุฒิศึก หรือประสบการณ์ในการบริหารการศึกษามาก่อน รายละเอียดคุณวุฒิ และประสบการณ์ ปรากฏตามตารางที่ 9 แสดงวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร ทั้งนี้ประธานศูนย์การเรียนรู้ฯ มีความเห็นตรงกันในเรื่องของคุณลักษณะของผู้บริหารคือภาวะผู้นำ มีใจรักและเสียสละในการทำงานเพื่อคนพิการ ซึ่งไม่มีผลตอบแทนในเรื่องของเงินเดือน หรือค่าจ้าง และมีมนุษยสัมพันธ์ดี

ตารางที่ 4.11 วุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของผู้บริหาร

ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการออกทิสติก	วุฒิการศึกษา	ประสบการณ์ ในการจัดการศึกษา
ศูนย์จังหวัดภูเก็ต	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (ชีววิทยา)	ไม่มี
ศูนย์จังหวัดตรัง	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยาแนะแนว)	ไม่มี
ศูนย์เมืองพัทยา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยา)	ไม่มี
ศูนย์กรุงเทพฯ	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	ไม่มี
ศูนย์เชียงราย	เศรษฐศาสตรบัณฑิต, Montessori Special Education ,MIC, London, U.K.	7 ปีในตำแหน่ง ผู้จัดการและ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเอกชน

7.1.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา เทียบเคียงบทบาทผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึงผู้อำนวยการ กศน. อำเภอ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับครูผู้สอนคนพิการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554 หน้า 34) ดังนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก ให้กับครูผู้สอน ผู้เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย
- 2) สนับสนุน งบประมาณ และจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับบุคคลออกทิสติก
  - (1) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - (2) พัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ให้กับบุคคลออกทิสติก
  - (3) พัฒนาครูผู้สอนคนพิการ ผู้เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก
  - (4) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการ การศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ
  - (5) เสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย
  - (6) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผล และรายงานผลการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับคนพิการต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัด

7.2 คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของครู

7.2.1 คุณสมบัติของครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติก

จากการสนทนากลุ่มพบความแตกต่างในเรื่อง จำนวนครู คุณวุฒิ และหน่วยงานสนับสนุนครูประจำศูนย์ โดยมีความเห็นร่วมกันว่าครูควรจะมีคุณสมบัติ มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลออกทิสติก เชื่อว่าบุคคลออกทิสติกเรียนรู้ได้ แต่อย่างไรก็ตามศูนย์การเรียนรู้ได้ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับบุคคลออกทิสติก จัด โดย มูลนิธิออทิสติกไทย ร่วมกับมูลนิธิคุณพุ่ม สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน

พิการแห่งชาติ และสำนักงานสลากกินแบ่ง ในวันที่ 17-19 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี โดยจัดทำเป็นคู่มือหลักสูตรอบรมผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก รายละเอียดจำนวนครู สถานภาพ และหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณจ้างครูประจำศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออทิสติก สรุปได้ตามตารางที่ 10 จำนวน สถานภาพ และหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณจ้างครูประจำศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

ตารางที่ 4.12 จำนวน สถานภาพ และหน่วยงานสนับสนุนงบประมาณจ้างครูประจำศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก	จำนวนครู	วุฒิการศึกษา	สถานะภาพ	หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณจ้างครู
ศูนย์จังหวัดภูเก็ต	2 คน	ปริญญาตรี	1. ผู้ปกครอง 2. ครู	ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดภูเก็ต
ศูนย์จังหวัดตรัง	2 คน	ปริญญาตรี	ครู	สำนักงาน กศน. จังหวัดตรัง
ศูนย์เมืองพัทยา	2 คน	ปริญญาตรี	ผู้ปกครอง	ศูนย์เมืองพัทยา
ศูนย์กรุงเทพฯ	3 คน	ปริญญาตรี	ครู	โรงเรียนอนุบาลจันทยานนท์
ศูนย์เชียงราย	2 คน	ปริญญาตรี	ครูการศึกษาพิเศษ	ศูนย์เชียงราย

7.2.2 บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

บทบาทหน้าที่ของครูสอนคนพิการเทียบเคียงกับ คู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับครูผู้สอนคนพิการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554 หน้า 27-30) มีบทบาทดังต่อไปนี้

- 1) ประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน
- 2) จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 3) จัดเตรียมสิ่งแวดล้อม จัดหา หรือผลิตสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ทางการศึกษา

- 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
- 6) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่ที่มีการจ้างครูประจำศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้อาจทำสัญญาจ้างกับครูเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นกับครู เช่น สัญญาจ้างครูของศูนย์เชียงราย ซึ่งมีสาระสำคัญในสัญญาจ้างดังต่อไปนี้

- 1) เงินเดือนและค่าตอบแทน
- 2) ระยะเวลา และเวลาในการปฏิบัติงาน
- 3) ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 4) การประเมินผล
- 5) การบอกเลิกสัญญา
- 6) การเลิกจ้าง
- 7) เรื่อง อื่นๆ

7.3 คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร

7.3.1 คุณสมบัติของอาสาสมัคร

การรับอาสาสมัครไม่ได้จำกัดเฉพาะอาสาสมัครคนไทย ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการสามารถขอรับอาสาสมัครมาจากองค์กรที่มีประสบการณ์ในการสอนคนพิการ เช่น องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น Japanese International Cooperation Agency (JICA) ที่สนับสนุนบุคลากรอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุการทำงานแต่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ มาทำงานเป็นอาสาสมัครในประเทศด้อยพัฒนา เช่นที่จังหวัดเชียงราย ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายได้ขออาสาสมัครญี่ปุ่นเป็นนักดนตรีบำบัดชาวญี่ปุ่นมาประจำอยู่ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ศูนย์เชียงรายจึงทำหนังสือขอตัวอาสาสมัครมาจัดกิจกรรมให้เด็กออทิสติก สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นต้น แต่ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของอาสาสมัคร แต่อาสาสมัครควรมีทักษะในการการพัฒนาคุณภาพชีวิตเบื้องต้นตามแนวคิดในการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการพระราชบัญญัติส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ดังต่อไปนี้

- 1) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ รู้จักฟัง อดทน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารด้วยวาจาที่ดี และมีท่าที่เป็นมิตร
- 2) ทักษะในการมีส่วนร่วมร่วมกับคนพิการและครอบครัว สร้างโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกับคนพิการ

3) ทักขะในการประสานงานและระดมทรัพยากรรู้จักหน่วยงานและแหล่งทรัพยากร

4) ทักขะในการบันทึกข้อมูลและติดตามผล

7.3.2 บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร

บทบาทของอาสาสมัครตามแนวคิดในการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดงานของอาสาสมัครไว้ 3 ด้านคือ

1) การบริหาร ส่งเสริม สนับสนุน โครงการ จัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเหมาะสมกับคนพิการ

2) การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมกีฬา นันทนาการ หรือทัศนศึกษาตามความถนัดของอาสาสมัคร

3) การประสานงาน ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอรับการสนับสนุน เป็นปากเป็นเสียงแทนคนพิการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม รณรงค์สร้างจิตสำนึกและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความพิการ

8. สิทธิประโยชน์

ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ 2 ฉบับคือ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 และ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ระเบียบทั้งสองฉบับนี้ได้ระบุถึงสิทธิประโยชน์ ของคนพิการ สถานศึกษา และครูไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

8.1. สิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียนรู้

8.1.1 สิทธิในการได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่ผู้เรียน

จากการสนทนากลุ่มของพบว่ายังไม่มีศูนย์ใดได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ จึงยังไม่มีสิทธิในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือพิเศษจากรัฐ แต่ได้รับสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นจากมูลนิธิออทิสติกไทย ในปี พ.ศ. 2553 ศูนย์ละ 100,000 บาท (หนึ่ง

แสนบาทถ้วน) และในปี พ.ศ. 2554 ศูนย์ละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) นอกจากนี้มูลนิธิคุณพุ่มได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณและคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก (หนังสือมูลนิธิคุณพุ่มที่ มพ.001/31, ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2554) ในปี พ.ศ. 2554 ได้จัดสรรงบประมาณเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ศูนย์ละ 63,000 บาท (หกหมื่นสามพันบาทถ้วน) โดยจ่ายผ่านศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนตั้งอยู่

8.1.2 สิทธิในการได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น

จากการสนทนากลุ่มพบว่ายังไม่มีการศูนย์ใดได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ จึงยังไม่มีสิทธิในการรับเงินงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งที่ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ข้อ 9 กำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกรณีพิเศษแก่สถานศึกษา ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ

8.1.3 สิทธิในการลดหย่อนภาษีและยกเว้นภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตามแนวทาง

เดียวกับรัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยศึกษาเอกชน

จากการสนทนากลุ่มพบว่ายังไม่มีการศูนย์ใดขอลดหย่อนภาษีในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ มูลนิธิออทิสติกไทยได้ยื่นข้อเสนอให้รัฐพิจารณาสิทธิในการลดหย่อนภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตามมาตรา 12 ดังต่อไปนี้

- (1) หักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ปกครองบุคคลออทิสติก
- (2) หักลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับการบริจาคเงินเข้าศูนย์การเรียน
- (3) ยกเว้นภาษีเงินได้จากจัดการศึกษาให้กับบุคคลหรือองค์กรเอกชนที่

จัดการศึกษา

8.2 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เรียน

8.2.1 คนพิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550

8.2.2 เลือกรับบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

8.2.3 สิทธิได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ คนพิการแต่ละประเภท แต่ละบุคคล

สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

8.3 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครู

8.3.1 ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ และการศึกษาต่อเนื่อง ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์จะได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ จากมูลนิธิคุณพุ่ม(หนังสือมูลนิธิคุณพุ่ม ที่ มพ. 003/13 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2554) และมูลนิธิออทิสติกไทย (หนังสือมูลนิธิออทิสติกไทย ที่ มอท. 50/2554 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2554) อย่างต่อเนื่อง

8.3.2 การให้ทุนการศึกษา

ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกทั้ง 5 ศูนย์ยังไม่มีศูนย์ใดขอรับทุนการศึกษา

8.3.3 กำหนดให้ ส่วนราชการหน่วยงานต้นสังกัด หรือกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สนับสนุนงบประมาณส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์

ครูและบุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกทั้ง 5 ศูนย์ยังไม่มีศูนย์ใดได้รับงบประมาณในการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของครู

9. ปัจจัยที่ทำให้ยั่งยืน

จากการสนทนากลุ่มพบว่าปัจจัยที่ทำให้ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการมีความยั่งยืนมีดังนี้

9.1 ด้านปัจจัยนำเข้า

9.1.1 ประธานศูนย์ มีใจในการทำงานเพื่อเด็กออทิสติก มีความรู้ มีภาวะผู้นำ เสียสละมีจิตอาสา มีธรรมาภิบาล และมีมนุษยสัมพันธ์

9.1.2 ครูและบุคลากรสนับสนุนองค์ความรู้ ครูและบุคลากรมีจำนวนเพียงพอ มีใจในการทำงานกับเด็กออทิสติก มีความรู้ในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผน มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

9.1.3 งบประมาณ มีงบประมาณเพียงพอในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

9.1.4 อาคารสถานที่และสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่ที่มีความปลอดภัย สะอาด เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมเดี่ยวและกลุ่ม 3-5 คน สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวกมีเพียงพอ

9.1.5 การส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นการส่งเสริมสนับสนุนด้านองค์ความรู้ บุคลากร หรืองบประมาณ เป็นต้น

9.2 ด้านกระบวนการ

9.2.1 บริหารแบบมีส่วนร่วม ทำงานเป็นทีม

9.2.2 จัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ให้ความสำคัญกับความแตกต่าง

10. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

ปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ แบ่งเป็นปัญหาด้านการจัดตั้ง และปัญหาด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการดังนี้

10.1 ปัญหาด้านการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการจะต้องยื่นเอกสารการจดทะเบียนจัดตั้งผ่านสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยธุรการแต่เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการยังไม่มีระเบียบให้ถือปฏิบัติ จึงทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกัน

10.2 ปัญหาด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

10.2.1 ปัญหาเรื่องความน่าเชื่อถือ ผู้ปกครองไม่เชื่อมั่นใน ครู บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการที่จัดตั้งโดยชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก ในเรื่องการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์ที่มีผู้ปกครองอาสาทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ เมื่อเปรียบเทียบกับนักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด หรือครูการศึกษาพิเศษ

10.2.2 ปัญหาเรื่องความต่อเนื่องและความยั่งยืน ในการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการให้มีความพร้อม ต้องใช้ต้นทุนสูง ถึงแม้ที่ผ่านมาจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากมูลนิธิคุณพุ่ม และมูลนิธิออทิสติกไทย แต่ก็เป็นไปได้ในลักษณะเงินสนับสนุนโครงการ ไม่ใช่การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว การสนับสนุนงบประมาณ หรือการพัฒนา

บุคลากร อย่างเป็นระบบ ถ้าไม่มีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ก็อาจจะทำให้ศูนย์การเรียนรู้ฯ ต้องปิดกิจการ

10.3 ปัญหาขาดแคลนทรัพยากร

10.3.1 ครู ครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่จบการศึกษาพิเศษ

10.3.2 สถานที่ ไม่มีสถานที่ที่เป็นของตนเอง

10.3.3 สื่อ ที่ใช้ฝึกทักษะประสาทสัมผัสรับรู้มีราคาแพง เมื่อไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อ ก็ทำให้มีสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ

11. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะแบ่งเป็นข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะในการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการดังนี้

11.1 ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

11.1.1 การเตรียมความพร้อม เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ และเอกสารการจัดตั้งให้สมบูรณ์

11.1.2 การจัดตั้ง ยื่นเอกสารตามขั้นตอน และเตรียมเอกสารที่ยื่นให้ครบถ้วน สมบูรณ์

11.2 ข้อเสนอแนะในการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ในการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะขับเคลื่อน ข้อเสนอแนะจึงเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารดังต่อไปนี้

11.2.1 ผู้บริหารศูนย์ฯ ได้รับการอบรมในเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ สื่อและสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการ

11.2.2 ผู้บริหารศูนย์ฯ มีความรู้ในเรื่อง แผนการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

11.2.3 ผู้บริหารศูนย์ฯ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถประสานงานกับเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี มีภาวะผู้นำ และมีธรรมาภิบาล

บทที่ 5

คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้

เฉพาะความพิการออทิสติก

คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบไปด้วย ปก คำนำ สารบัญ

ตอนที่ 2 ส่วนเนื้อหา โดยเนื้อหาแบ่งเป็น 6 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

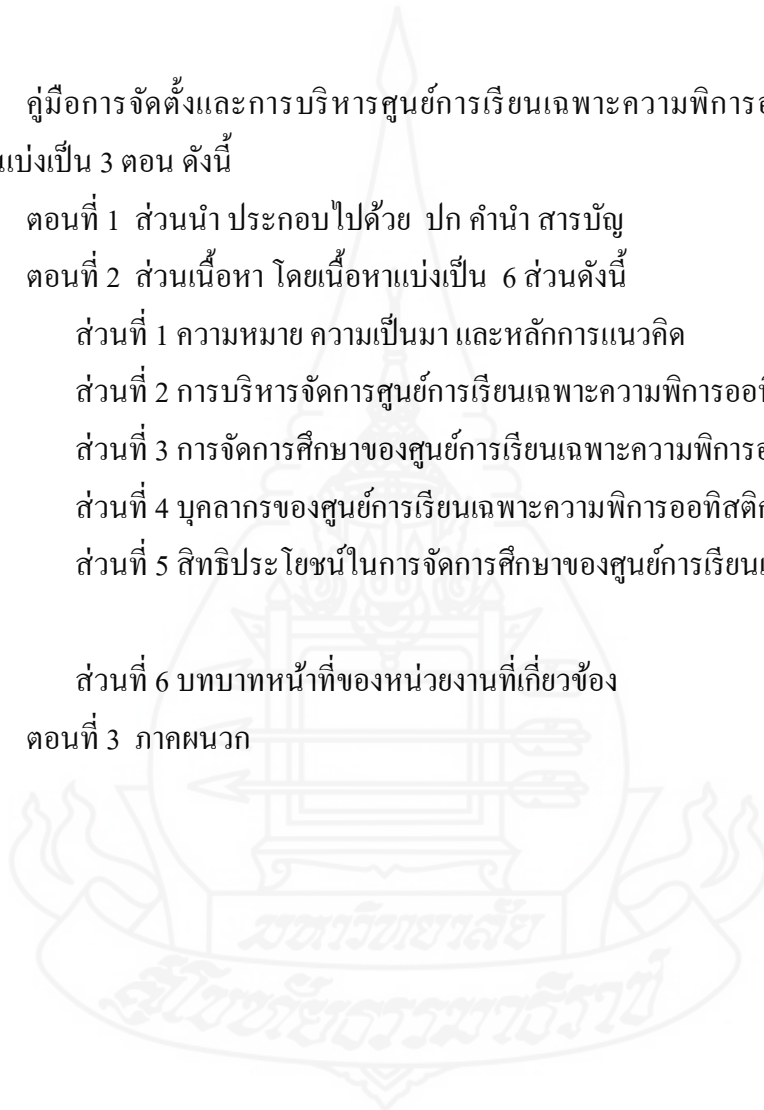
ส่วนที่ 4 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ส่วนที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

ออทิสติก

ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ภาคผนวก

**คู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้
เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง**

โดย

นางปิยะนุช ชัชรรัตน์

ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

คู่มือนี้เป็นผลผลิตจากการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

คำนำ

การจัดทำคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะบอกเล่ากิจกรรมต่างๆ ในการที่ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจะจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก สาระในคู่มือจึงเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ในการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนที่เข้าร่วมโครงการนำร่องศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกเป็นสถานศึกษาแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ปกครองร่วมจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ โดยรัฐต้องให้การส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการนั้น เป็นการรวมพลังระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรคนพิการ ผู้ปกครองคนพิการ และองค์กรเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน ความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ปกครองในการร่วมจัดการศึกษาจึงเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับบุคคลออทิสติกที่ไม่สามารถเข้าเรียนที่สถานศึกษาอื่นให้มีโอกาสได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพทางการศึกษา คู่มือการจัดตั้งและการบริหารฯ นี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองบุคคลออทิสติก หรือกลุ่มคนพิการประเภทอื่นจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียน

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิต.ร. อาจารย์ ดร.เก็จกนก เอื้อวงศ์ และคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช ที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการพัฒนาคู่มืออย่างใกล้ชิดตลอดมา ขอขอบคุณ ดร.สมพร หวานเสร็จ ผู้อำนวยการ โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ รองศาสตราจารย์ ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์ชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจสอบความถูกต้อง ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคู่มือฯ และขอขอบคุณประธานศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก ทั้ง 5 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกกรุงเทพมหานคร (เด็กเล็ก) ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกเมืองพัทยา ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดตรัง ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดเชียงราย ที่ร่วมถ่ายทอดพลังของพ่อแม่อย่างเป็นรูปธรรม

ปิยะนุช ชัชวรัตน์

ธันวาคม 2554

สารบัญ

หน้า

คำนำ

ส่วนที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด	
ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคืออะไร	81
ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีความเป็นมาอย่างไร	81
ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีแนวคิดในการจัดการศึกษาอย่างไร	83
ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแตกต่างจากสถานศึกษาประเภทอื่น ที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างไร	84
ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	
ผู้จัดศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคือใคร	86
กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคือใคร	87
การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกต้องทำอย่างไร	87
สถานที่ตั้งอยู่ที่ไหน	93
ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	
แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกประกอบด้วยอะไร ..	94
การจัดทำหลักสูตรการศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง	94
การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (individualized Education Plan) ประกอบด้วยอะไรบ้าง	97
แนวทางการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีขั้นตอนอย่างไร	98
การเทียบโอนความรู้มีแนวทางอย่างไร	100
หลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตรมีอะไรบ้าง	100
ส่วนที่ 4 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก	
ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร	101
ครูศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร	102
บุคลากรอื่นในศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติก	
สิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียน ฯ	105
สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เรียน ฯ	106
สิทธิประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครู	107
ส่วนที่ 6 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด	108
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	108
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา	108
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	109
ภาคผนวก	
ก แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	111
ข แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน	116
ค แผนการจัดกิจกรรม	124
ง สัญญาจ้างครู	129
จ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550	133
ฉ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ .ศ.2550	145
ช พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ .ศ.2551	163
ซ พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ .ศ.2551	177
ฌ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วย การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ .ศ.2552	189
ฎ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเรื่อง หลักเกณฑ์การ ให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพใน การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552	192

ส่วนที่ 1 ความหมาย ความเป็นมา และหลักการแนวคิด

1.1 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคืออะไร

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกหมายถึง สถานศึกษาแบบใหม่ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 จัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยแก่บุคคลออทิสติกโดยเฉพาะ จัดการศึกษาโดยชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกที่ได้รับการรับรององค์กรจากสมาชิกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ซึ่งเป็นองค์กรคนพิการสมาชิกระดับชาติตามประเภทความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จัดการศึกษาในรูปแบบของการจัดการศึกษาเฉพาะความพิการรวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตที่จำเป็น และการฝึกอาชีพสำหรับบุคคลออทิสติก

บุคคลออทิสติกมีความแตกต่างกันการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกจึงต้องแตกต่างกันสิ่งสำคัญในการวางแผนการจัดการศึกษาก็คือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan) ที่มีการนำผลการประเมินความสามารถพื้นฐานมาเป็นข้อมูลในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.2 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีความเป็นมาอย่างไร

แนวคิดการจัดศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกสอดคล้องกับหลักสิทธิและเสรีภาพทางการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้การศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

เพื่อตอบสนองต่อเจตนารมณ์ดังกล่าว รัฐได้การออกกฎหมายการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ เนื่องจากการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการบริการ และความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ โดยกำหนดสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ และให้สิทธิบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ตามพระราชบัญญัติการจัด

การศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 และกำหนดให้รัฐให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการขึ้นมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนกฎหมายดังกล่าวโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการไว้ใน หมวดที่ 2 มาตรา 11 และ 12 ตามลำดับ

หลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ปี พ.ศ. 2551 รัฐได้ออกระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการดังนี้

- 1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
- 2) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
- 3) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
- 4) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2553 (ราชกิจจานุเบกษา, 25 ก.ค. 2553)
- 5) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราและรายการที่ให้การอุดหนุนทางการศึกษาอาชีวศึกษาสำหรับคนพิการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2 ก.ค. 2553)
- 6) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราและรายการที่ให้การอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับคนพิการในระดับอุดมศึกษา (จากราชกิจจานุเบกษา, 2 ก.ค. 2553)
- 7) ประกาศคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง กำหนดอัตราเงินและรายการค่าใช้จ่ายที่กองทุนให้การสนับสนุนเพื่อดำเนินการตามแผนงาน หรือ โครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาศึกษาสำหรับคนพิการ (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)
- 8) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

9) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

10) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุนส่งเสริมฯ สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 21 ธ.ค. 2552)

11) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การลงทุน การหาประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (จาก คณะกรรมการส่งเสริมฯ, 21 ธ.ค. 2552)

12) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 21 ธ.ค. 2552)

13) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 21 ธ.ค. 2552)

14) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 (กระทรวงการศึกษาธิการ, 17 พ.ย. 2552)

15) ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การลงทุน การหาประโยชน์ และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 17 พ.ย. 2552)

1.3 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกมีแนวคิดในการจัดการศึกษาอย่างไร

บุคคลออทิสติกมีความแตกต่างกัน การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติกจึงต้องแตกต่างกัน แนวทางจัดการศึกษาจะต้องมีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนและนำไปใช้วางแผนการเรียน รวมทั้งการจัดหลักสูตรการศึกษา ต้องมีลักษณะหลากหลาย โดยให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ มีเป้าหมายเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ เนื้อหาสาระควรมีทั้งการเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การฟื้นฟูสมรรถภาพ ควบคู่กับการเรียนรู้ทางวิชาการ โดยต้องออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย และความสนใจของแต่ละบุคคล สามารถนำทักษะที่ได้จากชั้นเรียน

ไปใช้ในชีวิตจริงนอกห้องเรียนได้ให้กับนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียน เป็นรายบุคคลที่เป็นแผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของ บุคคลออทิสติก สิ่งสำคัญในการวางแผนการจัดการศึกษาคือ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan) โดยการนำผลการประเมินความสามารถพื้นฐานมาเป็นข้อมูลในการพิจารณาเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาโดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่ง อำนาจความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับเด็กออทิสติก สามารถได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาดังนี้

1) สิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสาร เป็นต้น

2) สื่อ ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อุปกรณ์พัฒนาทักษะการ สื่อสาร วัสดุทัศนศึกษา ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านต่างๆ เป็นต้น

3) บริการ ได้แก่ การสอนเสริม กายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด แก้ไขการ พุด คนตรีบำบัด ศิลปะบำบัด พฤติกรรมบำบัดและการแก้ไขพฤติกรรม การประเมินทาง จิตวิทยาและทักษะด้านต่างๆ เป็นต้น

4) ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ได้แก่ การปรับเนื้อหาหลักสูตร เทคนิคการสอนการประเมินสำหรับเด็กออทิสติกแต่ละบุคคล การจัดอาสาสมัคร การแนะแนว ครอบครัวและการฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพ

5) การจัดให้มีโปรแกรมการพัฒนาศักยภาพตามกระบวนการของแผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)

1.4 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแตกต่างจากสถานศึกษาประเภทอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างไร

1) ผู้จัดการศึกษามีความหลากหลาย อาทิเช่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ สถาบันทางสังคมอื่น

2) กลุ่มเป้าหมายมุ่งเน้นคนพิการที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

3) การจัดการศึกษาสามารถทำได้หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนนอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้แก่คนพิการ โดยเฉพาะ ตั้งแต่ระดับการศึกษาปฐมวัย การศึกษา ขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และหลักสูตรระยะสั้น

- 4) ผู้บริหารศูนย์ได้รับการยกเว้น จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรา 53 วรรค สี่ ที่ไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพ
- 5) ศูนย์การเรียนได้รับการผ่อนผัน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ที่ใช้กับสถานศึกษาทั่วไป เช่น สัดส่วนครูกับนักเรียน จำนวนห้องเรียน และอาคารสถานที่

ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

2.1 ผู้จัดศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคือใคร

ผู้จัดศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคือ ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก โดยประธานชมรมฯ เป็นประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เป็นผู้จัดการศึกษา ทั้งนี้ ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจะต้องเป็นชมรมที่ได้รับการรับรองเป็นองค์กรสมาชิกสมาคม จากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) ซึ่งเป็นองค์กรคนพิการสมาชิกระดับชาติตามประเภทความพิการที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ยื่นหนังสือขออนุญาตจัดการศึกษาต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัด ดูแลและดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

2) จัดการศึกษาสำหรับบุคคลออทิสติก โดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการและจำเป็นพิเศษ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ของคนพิการ

3) จัดระบบหรือรูปแบบที่สนับสนุนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความจำเป็นพิเศษตามประเภทความพิการ

4) จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงได้ และใช้ประโยชน์ได้

5) บริหารการศึกษาศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

6) ดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

7) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรคนพิการ องค์กรเอกชน ชุมชน และเครือข่าย

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีกรรมการชมรมเป็นกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ และใช้ข้อบังคับของชมรมในการกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของประธานและกรรมการ กรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้ 1) กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษา 2) ส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตาม 3) ดูแลระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

2.2 กลุ่มเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกคือใคร

นักเรียนของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ได้แก่บุคคลออทิสติกที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ และมีบัตรประจำตัวคนพิการระบุประเภทความพิการออทิสติก อายุระหว่าง 3 – 18 ปี

2.3 การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกต้องทำอย่างไร

ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกแบ่งเป็น 1) ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม 2) ขั้นตอนในการจัดตั้ง ดังต่อไปนี้

1) ขั้นตอนในการเตรียมความพร้อม

1.1) การเตรียมความพร้อมเรื่องงบประมาณ

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการที่ผ่านตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ จะจะได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือพิเศษจากรัฐ แต่อย่างไรก็ตามในการเตรียมความพร้อมจะต้องใช้เงินและที่ผ่านมามีได้รับสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นจากมูลนิธิออทิสติกไทย ในปี พ.ศ. 2553 ศูนย์ละ 100,000 บาท (หนึ่งแสนบาทถ้วน) และในปี พ.ศ. 2554 ศูนย์ละ 50,000 บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) นอกจากนี้มูลนิธิคุณพุ่มได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณและคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก (หนังสือมูลนิธิคุณพุ่มที่ มพ. 001/31, ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2554) ในปี พ.ศ. 2554 ได้จัดสรรงบประมาณเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ศูนย์ละ 63,000 บาท (หกหมื่นสามพันบาทถ้วน) โดยจ่ายผ่านศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่

1.2) การเตรียมความพร้อมด้านสถานที่

การเตรียมสถานที่คำนึงถึงความปลอดภัย สะดวกสบาย เหมาะแก่การฝึกทักษะตามโปรแกรม

1.3) เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร

การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการและอบรมให้ความรู้แก่ครู และอาสาสมัครบุคลากรของศูนย์ในเรื่องการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เทคนิคการสอน การผลิตสื่อและการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก ซึ่งจัดอบรมโดยสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก (ไทย) มูลนิธิออทิสติกไทยและมูลนิธิคุณพุ่ม

2) ขั้นตอนการจัดตั้ง

การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเทียบเคียงขั้นตอนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ 3 ฉบับ ได้แก่กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอปรวิ พ.ศ. 2547 กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาน

ประกอบการในรูปศูนย์การเรียนรู้ พ.ศ. 2547 กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 และสรุปเป็นขั้นตอนในการจัดตั้ง การดำเนินงาน และการยกเลิกศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทีละครั้งดังต่อไปนี้

2.1) ผู้ปกครองรวมตัวกันจัดตั้งชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก

2.2) ผู้ปกครองเลือกตั้งคณะกรรมการชมรมผู้ปกครอง จัดทำข้อบังคับชมรมผู้ปกครอง

2.3) ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกทำหนังสือขอรับการรับรองเป็นองค์กรสมาชิกสมาคมจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) องค์กรคนพิการระดับชาติที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) องค์กรคนพิการระดับชาติ แนะนำความรู้ ส่งเสริมสนับสนุน ด้านวิชาการพัฒนาบุคลากร

2.4) ชมรมฯ โดยประธานชมรมในฐานะผู้จัดตั้งขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ กับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดที่ผู้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ มีภูมิลำเนาอยู่ โดยจัดทำแผนการจัดการศึกษาพร้อมแนบเอกสารสำคัญดังต่อไปนี้

(1) โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

(2) หนังสือรับรองจากสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย)

(3) รายชื่อคณะกรรมการชมรมฯ

(4) สำเนาบัตรประจำตัวประธานชมรมฯ

(5) สำเนาทะเบียนบ้านประธานชมรมฯ

2.5) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดให้ความเห็นชอบแผนการศึกษาเสนอคำขอจัดตั้งต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2.6) จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกได้เมื่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอนุญาต

2.7) รายงานจำนวนนักเรียนขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

2.8) จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program) เสนอต่อศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก และเงินอุดหนุนรายหัว ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ด้านสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และเงินอุดหนุน

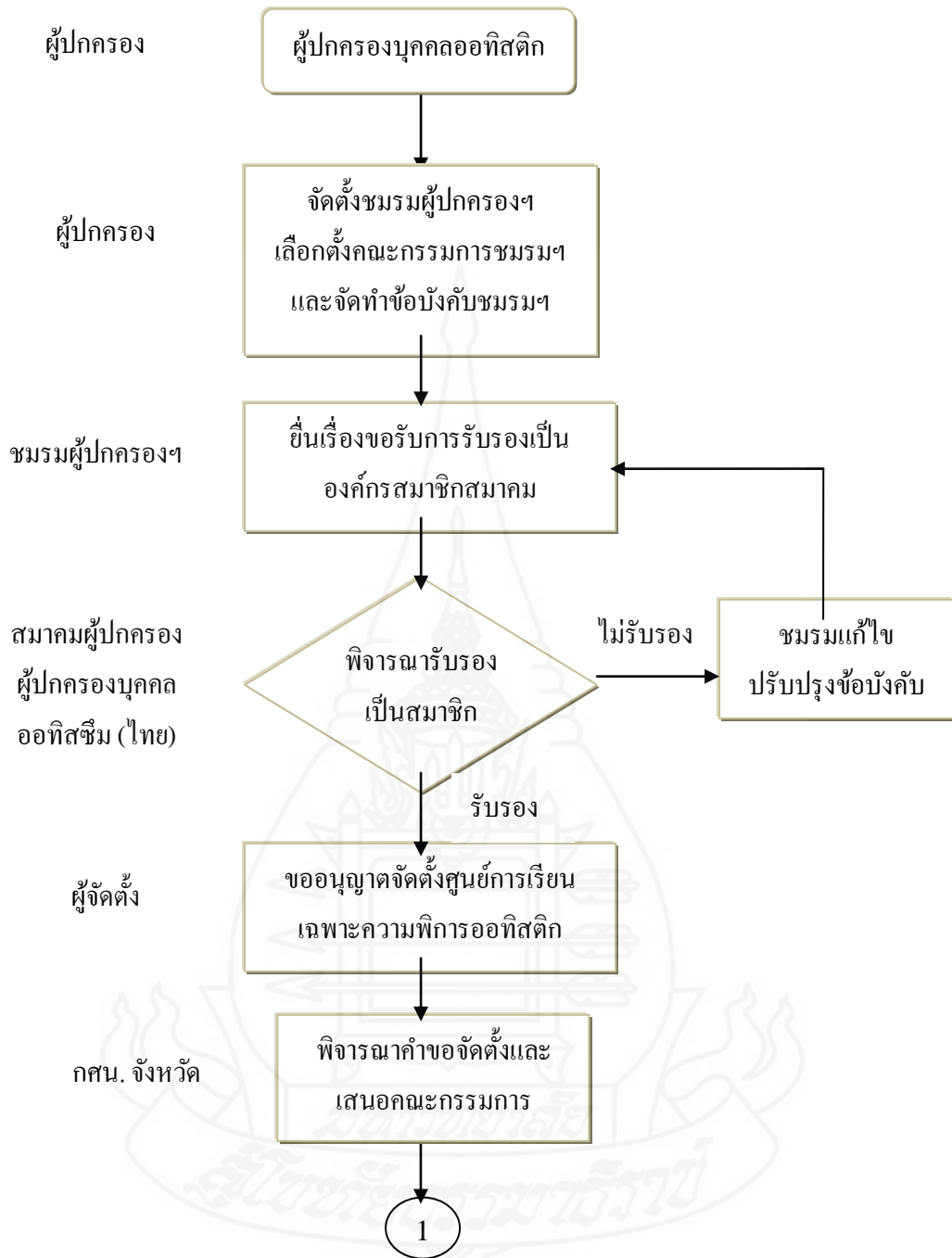
2.9) ดำเนินการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล รวมถึงการวัดและประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่กำหนดไว้ การบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกให้เป็นไปในรูปแบบของคณะกรรมการศูนย์การเรียน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตราที่ 19 โดยทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนให้เหมาะสมกับและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลออทิสติก รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล ระบบการประกันคุณภาพภายใน

2.10) รายงานผลการประเมินต่อ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

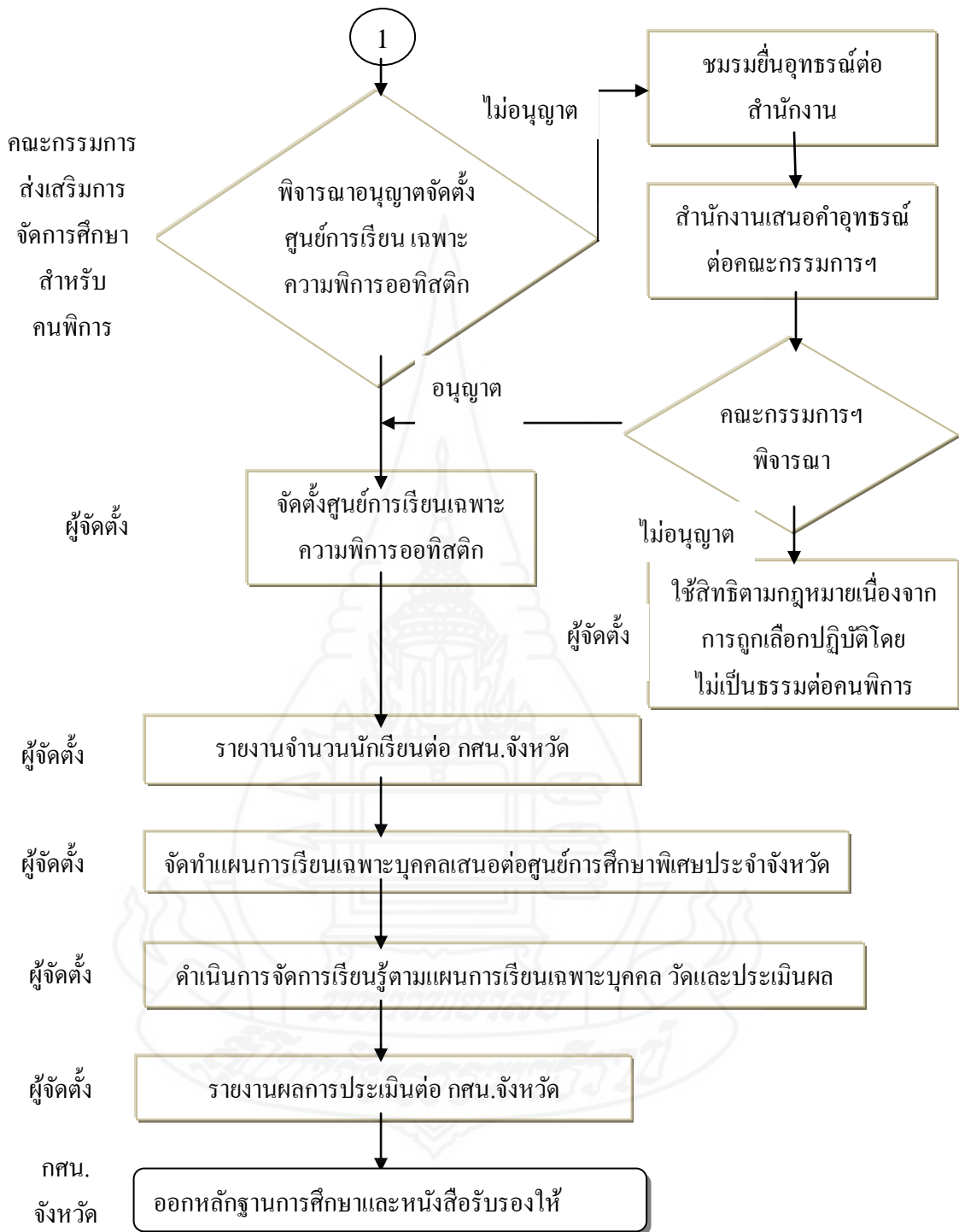
2.11) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดออกหลักฐานการศึกษา และหนังสือรับรองให้ผู้สำเร็จการศึกษา

2.12) ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติก สามารถเลิกได้ ผู้จัดตั้งยื่นคำร้องขอเลิกศูนย์การเรียน ต่อสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และเมื่อได้รับการอนุญาตแล้ว ผู้ขอจัดตั้งร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ให้สิทธิผู้เรียนที่จะเข้าเรียนศูนย์การเรียนหรือสถานศึกษาอื่น การเลิกศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกจะต้องเป็นมติของคณะกรรมการศูนย์การเรียนฯ เห็นชอบให้เลิกศูนย์การเรียน

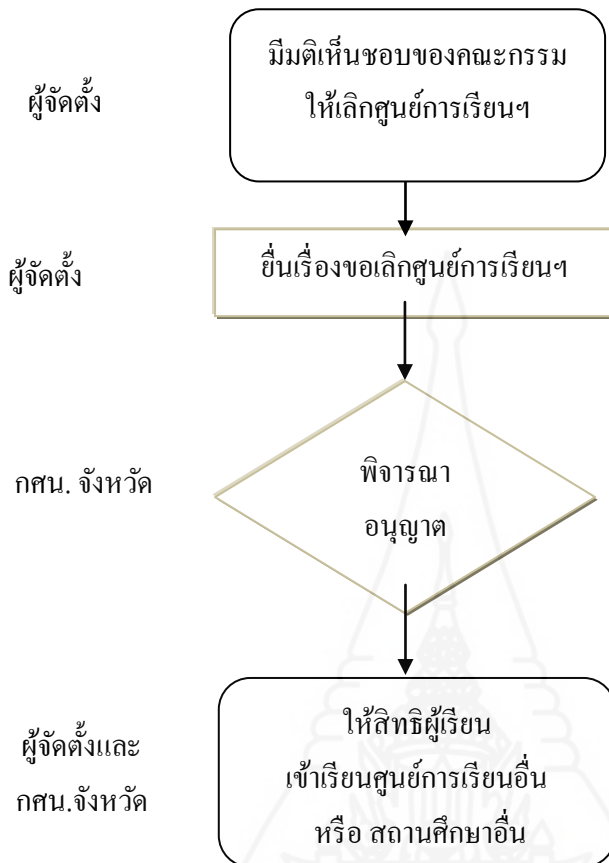

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง (ต่อ)

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการเลิกศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกতিสตติโดยชมรมผู้ปกครอง

ตารางที่ 1 คำอธิบายศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
1. ผู้ปกครอง	ผู้ปกครองบุคคลออทิสตติที่อยู่ในพื้นที่จังหวัด
2. ชมรมผู้ปกครอง	ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสตติ ที่ก่อตั้งโดยกลุ่มผู้ปกครองในพื้นที่จังหวัด มีการจัดประชุมเพื่อแต่งตั้งประธานและคณะกรรมการ
3. สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสตติซึม (ไทย)	องค์กรคนพิการระดับชาติที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
4. ผู้จัดตั้ง	ชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสตติในพื้นที่จังหวัดที่ได้รับรองเป็นสมาชิกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสตติซึม (ไทย) องค์กรคนพิการระดับชาติที่แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

คำศัพท์	ความหมาย
5. กศน. จังหวัด	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
6. คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ หรือคณะกรรมการฯ	คณะกรรมการที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 หมวด 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มาตรา 10 มีรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ มีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคนพิการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นรองประธานคนที่สอง และมีกรรมการ โดยตำแหน่งจำนวน 10 คน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสามคน โดยมีผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นเลขานุการ
7. ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด	สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแล คนพิการ ครู บุคลากร ชุมชน รวมทั้งจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 3 วรรค 8
8. การถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ	การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ รวมถึงการกระทำ หรือคว้งเว้นกระทำการที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการโดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้น ทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่งความพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 15

2.4 สถานที่ตั้งอยู่ที่ไหน

สถานที่ที่ไม่มีการกำหนดขนาดของห้องเรียนอย่างชัดเจนแต่คำนึงถึงความปลอดภัย สะดวกสบาย เหมาะแก่การฝึกทักษะตามโปรแกรม อาจจะเป็นที่ทำการชมรมฯ เช่นศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย และเมืองพัทยา หรือขอใช้สถานที่ของหน่วยงานราชการก็ได้ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย สำนักงาน กศน. จังหวัด เช่นศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดตรัง ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต ใช้สถานี่ดับเพลิงของเทศบาลตำบลเชิงทะเลเป็นต้น

ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

3.1 แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกประกอบด้วยอะไรบ้าง

แผนการจัดการศึกษาเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลออทิสติกและเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้บริหารศูนย์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดสำคัญได้แก่ ชื่อศูนย์การเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ ที่ตั้ง รูปแบบ ระดับการศึกษาที่จัดการจัดการเรียนรู้ ระบบประกันคุณภาพภายใน บุคลากรทางการศึกษา และข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการ แผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

3.2 การจัดทำหลักสูตรการศึกษาประกอบด้วยอะไรบ้าง

การพัฒนาหลักสูตรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกยึดหลักการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยพัฒนาหลักสูตรศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของบุคคลออทิสติก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของหลักสูตรตามตัวอย่างตามสาระสังเขปของหลักสูตรศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดเชียงรายดังนี้

1) หลักการ

- 1.1) เป็นหลักสูตรสำหรับบุคคลออทิสติก
- 1.2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้บุคคลออทิสติก ซึ่งมีความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา การสื่อสาร พฤติกรรม อารมณ์ การเคลื่อนไหว การเรียนรู้ และจินตนาการ
- 1.3) ส่งเสริมศักยภาพบุคคลออทิสติกให้มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในสังคม

2) จุดหมาย

- 2.1) บุคคลออทิสติกมีบุคลิกภาพที่ดีปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ตามศักยภาพของแต่ละคน
- 2.2) บุคคลออทิสติกมีทักษะการดำเนินชีวิตได้อย่างอิสระ สามารถอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข
- 2.3) บุคคลออทิสติกมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้

3) กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลออทิสติกที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นออทิสติกสเปกตรัม อายุ 3-18 ปี

4) โครงสร้าง

4.1) ระดับการศึกษา

(1) ระดับปฐมวัย

(2) ระดับขั้นพื้นฐาน

- ระดับประถมศึกษา

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

4.2) สารการเรียนรู้สาระการเรียนรู้แบ่งเป็น 5 สารดังนี้

(1) สารทักษะชีวิตประจำวัน เป็นสาระเกี่ยวกับการช่วยเหลือตนเอง ความปลอดภัย การดูแลความสะอาด การทำอาหาร การเคารพกฎ มารยาท การทำงานของตามือ ประสานสัมพันธ์ การทำงานของกลุ่มเมื่อมีดเล็ก การควบคุมตนเองในเรื่องพฤติกรรมและอารมณ์

(2) สารทักษะประสาทสัมผัส เป็นสาระเกี่ยวกับการกระตุ้นประสาทสัมผัสรับรู้อย่าง 7 ได้แก่ การมองเห็น การได้ยิน การรับรส ผิวสัมผัส การดมกลิ่น ประสาทสัมผัส และ ประสาทรับรู้ข้อต่อ

(3) สารพื้นฐานในการเรียนรู้

1) ทักษะภาษาและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับการสื่อสาร ทั้ง การสื่อสารด้วยภาษาพูด หรือภาษาท่าทาง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2) ทักษะคณิตศาสตร์ เป็นสาระเกี่ยวกับการจัดลำดับ การแบ่งหมวดหมู่ จำนวน ตัวเลข การคิดคำนวณ เพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

3) ทักษะทางด้านประสบการณ์ชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ภายในชุมชนและภายนอกชุมชน การปฏิบัติตนในที่สาธารณะ การเรียนรู้เรื่องอาชีพ เบื้องต้น การเข้าสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น

(4) สารทางพลศึกษาและการเคลื่อนไหว

(5) ดนตรี และศิลปะ

4.3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรม

พัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4.4) มาตรฐานการเรียนรู้มาตรฐานการเรียนรู้

(1) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้

(2) มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับ

4.5) เวลาเรียนใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียนในแต่ละระดับ

4.6) หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

5) วิธีการจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการจัดการเรียนรู้แบบชั้นเรียนคละวัย ที่มีผู้ฝึกซึ่งเป็นผู้ปกครอง ครูหรืออาสาสมัครที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความชำนาญในสัดส่วน 1: 3 ใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP) มีการจัดการออกแบบโปรแกรมการเรียนรู้และการฝึกด้านต่างๆ เช่น ทักษะทางด้านร่างกาย ทักษะสังคม การสื่อสาร การปรับพฤติกรรมอารมณ์ และกิจกรรมนันทนาการ เช่น กีฬา ดนตรี คอมพิวเตอร์ อย่างเป็นระบบ

6) การวัดและประเมินผล

6.1) การวัดและประเมินผล ก่อนฝึก ระหว่างฝึก และสิ้นสุดการฝึก

6.2) ประเมินผลตามสภาพจริงในสภาพจริง และสถานการณ์จริงไม่เน้นการทำแบบทดสอบ แต่เป็นการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การแสดงออกในสถานการณ์จริง โดยนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และการเก็บรวบรวมผลงานโดยเพิ่มสะสมผลงาน

6.3) เกณฑ์การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

7) เกณฑ์การจบหลักสูตร

7.1) ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนเกณฑ์การประเมินเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

7.2) ผู้เรียนมีเวลาในการฝึกทักษะตามสาระการเรียนรู้ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

7.3) ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

8) โครงสร้างหลักสูตร

ลำดับที่	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง
1	สาระทักษะชีวิตประจำวัน	100
2	สาระทักษะประสาทสัมผัส	100
3	สาระพื้นฐานในการเรียนรู้ 1) ทักษะภาษาและการสื่อสาร 2) ทักษะคณิตศาสตร์	100

ลำดับที่	รายวิชา	จำนวนชั่วโมง
	3) ทักษะทางด้านประสบการณ์ชีวิต	
4	สาระทางพลศึกษาและการเคลื่อนไหว	100
5	ดนตรี และศิลปะ	100
6	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	100

3.3 การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (individualized Education Plan)

ประกอบด้วยอะไรบ้าง

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP) หมายถึง แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนพิการแต่ละคนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการแต่ละบุคคล จัดทำโดยคณะกรรมการประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนการเรียนเฉพาะบุคคลโดยมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นแผนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา รวมถึงการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับผู้เรียน มีองค์ประกอบสำคัญดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป

1.1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น ชื่อ - นามสกุล ศาสนา วัน เดือน ปี เกิด อายุ ที่อยู่ เป็นต้น

1.2) ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว เช่น ชื่อ - นามสกุล บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง อาชีพ รายได้ ที่อยู่ เป็นต้น

2) ข้อมูลด้านการศึกษา ประวัติด้านการศึกษาของผู้เรียน

3) การวางแผนการจัดการศึกษา

3.1) การวัดระดับความสามารถ โดยการประเมินศักยภาพของคนพิการ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ทักษะสังคม ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางวิชาการ ทักษะพื้นฐานอาชีพ ทักษะอื่น

3.2) กำหนดจุดมุ่งหมาย กำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายและระบุผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาในแต่ละด้าน ดังนี้

(1) ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพ

- ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ เช่น เล่นกีฬาต่างๆ ได้
- ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก เช่น ใช้มือได้อย่างคล่องแคล่ว

- ทักษะการช่วยเหลือตนเอง เช่น แต่งตัวเองได้
- ทักษะการสื่อสาร เช่น พูด หรืออ่านประโยคยาวๆ ได้

(2) ด้านการศึกษา

- ทักษะทางวิชาการ เช่น อ่านคำควบกล้ำได้ บวกเลข 3 หลักได้

(3) ด้านสังคม

- ทักษะสังคม เช่น ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ร่วมกิจกรรมสังคมได้

(4) ด้านพื้นฐานอาชีพ

- ทักษะพื้นฐานอาชีพ เช่น ประดิษฐ์ชิ้นงานได้

4) ความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

5) กำหนดระยะเวลา หมายถึง ระยะเวลาในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งระบุวันเริ่มต้นให้บริการ และวันสิ้นสุดการให้บริการ ไม่เกิน 1 ปี หรือตามความเหมาะสมของเด็กแต่ละคน

6) กำหนดวิธีการประเมินผล แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะต้องระบุไว้ด้วยว่าจะใช้วิธีการประเมินผลวิธีใดและมีขั้นตอนอย่างไร มีการประเมินผลอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของบุคคลและปรับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้เหมาะสมกับบุคคลออกতিสตติยั้งขึ้น

7) คณะกรรมการจัดทำแผน ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองอย่างน้อย 3 คน

8) ความเห็นของบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน มีการลงนามเพื่อเป็นหลักฐาน โดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลลงลายมือชื่อกำกับไว้

3.4 แนวทางการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีขั้นตอนอย่างไร

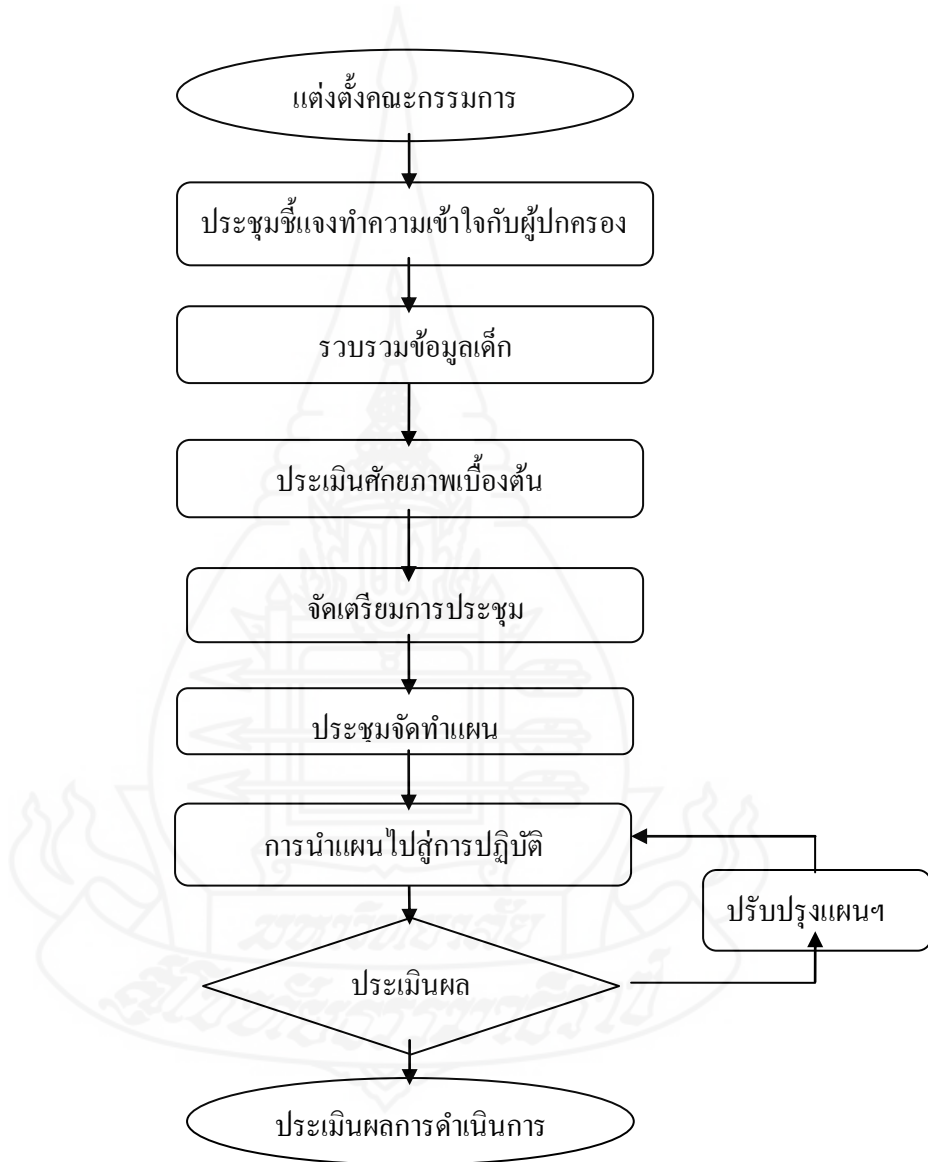
ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 2) ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง
- 3) รวบรวมข้อมูลของเด็กแต่ละคน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 4) การประเมินศักยภาพเบื้องต้นของเด็กแต่ละคน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 5) เลขานูการคณะกรรมการจัดเตรียมการประชุม
- 6) ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 7) การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสู่การปฏิบัติ

- 8) ประเมินผล ทบทวนและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 9) ประเมินผลการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของ

คณะกรรมการฯ

ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล แสดงเป็นภาพตามภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

3.5 การเทียบโอนความรู้มีแนวทางอย่างไร

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสติกต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามแนวทางการเทียบโอนที่สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกำหนด

3.6 หลักฐานเอกสารประเมินตามหลักสูตรมีอะไรบ้าง

เอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เหมือนกันเพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อได้แก่

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

ในการส่งต่อ ผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับ หรือย้ายสถานศึกษาให้นำส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล รายงานผลการประเมิน การดำเนินการตามแผน เพิ่มประวัติ และเพิ่มสะสมผลการเรียนของผู้เรียน และสถานศึกษาเอกสารหลักฐานการศึกษานอกระบบอื่นๆ ซึ่งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสติกจะต้องพิจารณาจัดทำ เพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

ส่วนที่ 4 บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกประกอบไปด้วย ครู ผู้บริหาร และอาสาสมัคร บุคลากรของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกได้รับยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 7 มาตรา 53 วรรคสี่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

4.1 ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร

ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการคือประธานชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก หรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้มีมติเห็นชอบให้ปฏิบัติหน้าที่บริหารศูนย์การเรียนรู้ฯ มีคุณสมบัติและบทบาทดังนี้

1) คุณสมบัติของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกทุกคนได้รับการอบรมในเรื่องการจัดตั้งศูนย์ การจัดหลักสูตร และเทคนิคการสอน จากมูลนิธิออทิสติกไทย คุณลักษณะของผู้บริหารคือมีภาวะผู้นำ มีใจรักและเสียสละในการทำงานเพื่อคนพิการ ซึ่งไม่มีผลตอบแทนในเรื่องของเงินเดือน หรือค่าจ้าง

2) บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

2.1) สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกให้กับครูผู้สอนคนพิการ ผู้เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย

2.2) สนับสนุน งบประมาณ และจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับบุคคลออทิสติก

2.3) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.4) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้ให้กับบุคคลออทิสติก

2.5) พัฒนาครูผู้สอนคนพิการ ผู้เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

2.6) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกให้กับบุคคลออทิสติก

2.7) เสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย

2.8) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผล และรายงานผลการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับบุคคลออกতিสตติก ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร

ครูของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติกคือพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เห็นชอบให้ทำปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ มีคุณสมบัติ และบทบาท ดังนี้

1) คุณสมบัติของครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติก

ครูของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติกมีความหลากหลายทั้งคุณวุฒิ ในเรื่อง จำนวนครู คุณวุฒิ และหน่วยงานสนับสนุนครูประจำศูนย์ฯ ถึงแม้ว่าครูประจำศูนย์ฯ จะได้รับยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 7 มาตรา 53 วรรคสี่ ที่ยกเว้นให้ครูผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาอื่นไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ครูและผู้บริหาร จำเป็นต้องได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับบุคคลออกติสตติก ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติกอาจจะมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกันไปบ้าง เช่นศูนย์ เชียงราย รับครูที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงมาทำหน้าที่ครูประจำศูนย์ ศูนย์ภูเก็ตได้รับสนับสนุนงบประมาณในการจ้างครูจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดภูเก็ตในการจ้างครู 2 อัตรา จึงนำมาจ้างครู 1 อัตรา และผู้ปกครองปฏิบัติหน้าที่ครูประจำศูนย์อีก 1 อัตรา สำหรับศูนย์ตั้งสำนักงาน กศน. ตั้งส่งครูมาประจำศูนย์ จำนวน 2 คน คุณลักษณะของครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ มีใจรักที่จะทำงานกับคนพิการ มีจิตเมตตา มีความเชื่อว่าเด็กพิการสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ มีทัศนคติที่ดีต่อคนพิการ มีความอดทน

2) บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติก

บทบาทหน้าที่ของครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกติสตติกเทียบเคียงกับคู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับครูผู้สอนคนพิการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2554 หน้า 27-30) มีบทบาทดังต่อไปนี้

2.1) ประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน

2.2) จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

2.3) จัดเตรียมสิ่งแวดล้อม จัดหา หรือผลิตสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษา

การศึกษา

2.4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง

2.6) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ในกรณีที่ที่มีการจ้างครูประจำศูนย์การเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้อาจทำสัญญาจ้างกับครูเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นกับครู เช่น สัญญาจ้างครูของศูนย์เชี่ยวชาญ ซึ่งมีสาระสำคัญในสัญญาจ้างดังต่อไปนี้

- (1) เงินเดือนและค่าตอบแทน
- (2) ระยะเวลา และเวลาในการปฏิบัติงาน
- (3) ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ
- (4) การประเมินผล
- (5) การบอกเลิกสัญญา
- (6) การเลิกจ้าง
- (7) เรื่อง อื่นๆ

4.3 บุคลากรอื่นในศูนย์การเรียนรู้ฯ คือใครมีคุณสมบัติและบทบาทหน้าที่อย่างไร

นอกเหนือจากผู้บริหารและครูประจำศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการแล้ว ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทัศนียังมีบุคลากรอื่นในศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทัศนียกคือ อาสาสมัครที่มีจิตอาสาเข้ามาช่วยกิจกรรมต่างๆของศูนย์การเรียนรู้ฯ โดยไม่มีค่าตอบแทน

1) คุณสมบัติของอาสาสมัคร

อาสาสมัครจะต้องมีความรู้เรื่องโรคออทิสซึม และลักษณะอาการ มีทัศนคติถูกต้องเกี่ยวกับความพิการ จากแนวคิดในการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 อาสาสมัครควรมีทักษะในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเบื้องต้นดังต่อไปนี้

- 1.1) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ รู้จักฟัง อดทน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น สื่อสารด้วยวาจาที่ดี และมีทำที่เป็นมิตร
  - 1.2) ทักษะในการมีส่วนร่วมร่วมกับคนพิการและครอบครัว สร้างโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกับคนพิการ
  - 1.3) ทักษะในการประสานงานและระดมทรัพยากรรู้จักหน่วยงานและแหล่งทรัพยากร
  - 1.4) ทักษะในการบันทึกข้อมูลและติดตามผล
- การรับอาสาสมัครไม่ได้จำกัดเฉพาะอาสาสมัครคนไทย ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการสามารถรับอาสาสมัครมาจากองค์กรที่มีประสบการณ์ในการสอนคนพิการ เช่น องค์กร

ความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น Japanese International Cooperation Agency (JICA) ที่สนับสนุนบุคลากรอาสาสมัครชาวญี่ปุ่นที่เกษียณอายุการทำงานแต่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ มาทำงานเป็นอาสาสมัครในประเทศด้อยพัฒนา เช่นที่จังหวัดเชียงราย ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายได้ขออาสาสมัครญี่ปุ่น ที่มีประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ และมีอาสาสมัครเป็นนักดนตรีบำบัดชาวญี่ปุ่นมาประจำอยู่ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ศูนย์เชียงรายจึงทำหนังสือขอตัวอาสาสมัครมาจัดกิจกรรมให้เด็กออทิสติก สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นต้น

2) บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร

บทบาทของอาสาสมัครตามแนวคิดในการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 กำหนดงานของอาสาสมัครไว้ 3 ด้านคือ

- 2.1) การบริหาร ส่งเสริม สนับสนุน โครงการ จัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเหมาะสมกับคนพิการ
- 2.2) การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมกีฬา นันทนาการ หรือทัศนศึกษาตามความถนัดของอาสาสมัคร
- 2.3) การประสานงาน ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อขอรับการสนับสนุน เป็นปากเป็นเสียงแทนคนพิการ ประชาสัมพันธ์กิจกรรม รณรงค์สร้างจิตสำนึกและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความพิการ

ส่วนที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ

ออตติก

ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับ คนพิการ 2 ฉบับคือ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 และ ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการพิจารณาอนุมัติจ่ายเงิน การจัดทำรายงานสถานะการเงิน และการบริหารการกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ระเบียบทั้งสองฉบับนี้ได้ระบุถึงสิทธิประโยชน์ ของคนพิการ สถานศึกษา และครูไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

5.1 สิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียน

1) สิทธิในการได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่ผู้เรียน

รัฐกำหนดให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการการเรียนร่วม สถานศึกษา เอกชนการกุศล ที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับการอุดหนุนและความช่วยเหลือพิเศษจากรัฐ หลักเกณฑ์และวิธีการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 7

2) สิทธิในการได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น

รัฐได้ออกระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 ข้อ 9 กำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกรณีพิเศษแก่ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) สิทธิในการลดหย่อนภาษีและยกเว้นภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตามแนวทาง

เดียวกับรัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยศึกษาเอกชน

- 3.1) หักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ปกครอง
- 3.2) หักลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับการบริจาคเงินเข้าศูนย์การเรียน
- 3.3) ยกเว้นภาษีเงินได้จากจัดการศึกษาให้กับบุคคลหรือองค์กรเอกชน

ที่จัดการศึกษา

5.2 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เรียน

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 มาตรา 5 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

1) คนพิการได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550 โดยกำหนดคุณสมบัติของคนพิการดังต่อไปนี้

1.1) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย

1.2) มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.3) ลงทะเบียนและเข้าศึกษาในสถานศึกษา

1.4) ให้คนพิการที่มีคุณสมบัติตามข้อ 3 มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีท้ายกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(1) ขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา

(2) ขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ก. และบัญชี ค.

(3) ขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ข. และบัญชี ค.

2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

3) สิทธิได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ คนพิการแต่ละประเภท แต่ละบุคคล

5.3 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครู

ผู้บริหารและครูศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกtisติก ส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครอง แต่มีบางศูนย์ที่มีครูจบการศึกษาพิเศษโดยตรง เช่น ศูนย์เชิงรรมมีครูจบการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ครูและผู้บริหารของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ศักยภาพและองค์ความรู้ จากมูลนิธิคุณพุ่มและมูลนิธิออทิสติกไทย อย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการได้ให้นิยามความของครู การศึกษาพิเศษ และครู พร้อมทั้งกำหนดให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครู การศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ พ.ศ. 2552 ดังนี้

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“ครู” หมายความว่า บุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา

1) ครูได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ และการศึกษา ต่อเนื่องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

1.1) ได้รับการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะเฉพาะในการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการแต่ละประเภท อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

1.2) ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ อย่างน้อยสามปีต่อครั้ง

1.3) ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องทางด้านการศึกษา พิเศษหรือพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาพิเศษที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี

1.4) ส่งเสริมและพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นใน การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2) การให้ทุนการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาที่มีการกำหนดประเภทของทุน สาขาวิชาที่จะศึกษา สถานศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ และระยะเวลาการศึกษา

3) กำหนดให้ ส่วนราชการหน่วยงานต้นสังกัด หรือกองทุนส่งเสริมและ พัฒนาการการศึกษาสำหรับคนพิการ สนับสนุนงบประมาณส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครู การศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ให้เหมาะสมและเพียงพอ

6. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6.1 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 17 (2) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดมีบทบาทเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองตามมาตรา 7 (2) โดยมีหน้าที่การรับเรื่องการจดทะเบียนศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ และส่งต่อคณะกรรมการพิจารณาอนุญาต ตามมาตรา 18 และส่งเสริมให้ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ ในฐานะสถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อดำเนินการตามกรอบภารกิจการดำเนินงานศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการคือ การจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ยกตัวอย่างเช่นศูนย์เชี่ยวชาญเดี่ยวที่ยื่นแผนการจัดการศึกษาไปยังสำนักงาน กศน. จังหวัดเชียงรายแล้ว รายละเอียดความร่วมมือกับสำนักงาน กศน. จังหวัด และศูนย์ตรงได้รับการสนับสนุนสถานที่จัดกิจกรรมการเรียน

6.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

ศูนย์การศึกษาพิเศษที่ประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการนำร่องตั้งอยู่นั้นจะมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนฯ ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายโดยเป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการแล้ว ยังให้การสนับสนุนครุร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นหน่วยประสานงานของมูลนิธิคุณพุ่มให้การสนับสนุนงบประมาณบริหารจัดการและเครื่องคอมพิวเตอร์ และศูนย์ฯ ก็ได้รับงบประมาณในการจ้างครู 2 อัตรา อัตราละ 5,400 บาท (ห้าพันสี่ร้อยบาท) จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2554

6.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา

เนื่องจากศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 การประสานงาน ส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการศึกษาส่วนใหญ่จะได้รับจากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำจังหวัดและศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดดังที่กล่าวมาแล้ว ตามมาตรา 19 การนิเทศ กำกับ ติดตาม หรือส่งเสริมสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาจึงมุ่งเน้น ไปยังการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการของสถานศึกษาในระบบคือโรงเรียนของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคน

พิการทั้งแบบเรียนร่วมและห้องเรียนคู่ขนาน ภายใต้ความรับผิดชอบของงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์เชี่ยวชาญที่ทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา เชียงรายเขต 1 ในลักษณะของเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษร่วมกันมีความเชื่อมโยงกันอย่างไม่เป็นทางการแต่ร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษ หรือร่วมจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิการเช่น การจัดค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ระดับประถมศึกษา

6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เปิดกว้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในมาตรา 3 วรรค 9 ยกตัวอย่างเช่น ศูนย์พัทยา และศูนย์สร้างที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมและงบประมาณอาคารกลางวัน และศูนย์สร้างมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมเป็นกรรมการ

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

(Individualized Educational Program : IEP)

ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก สาขา.....

ชื่อ-นามสกุล ผู้เรียน.....
 เริ่มใช้แผนวันที่..... สิ้นสุดแผนวันที่.....

1. ข้อมูลทั่วไป

เพศ ชาย หญิงเลขประจำตัวประชาชน -การจดทะเบียนคนพิการ ไม่จด ยังไม่จด จดแล้ว

วันเดือนปีเกิด..... อายุ..... ปี..... เดือน ศาสนา.....

ประเภทความบกพร่อง..... ลักษณะ.....

ชื่อ-ชื่อสกุลบิดา..... อายุ..... ปี

ชื่อ-ชื่อสกุลมารดา..... อายุ..... ปี

ชื่อ-ชื่อสกุลผู้ปกครอง..... อายุ..... ปี เกี่ยวข้องเป็น.....

ที่อยู่ผู้ปกครองที่ติดต่อได้บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์..... โทรศัพท์เคลื่อนที่.....

โทรสาร..... e-mail address.....

2. ข้อมูลด้านการศึกษา

 ไม่เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา เคยได้รับการศึกษา/บริการทางการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ..... ระดับ..... พ.ศ..... โรงเรียนเฉพาะความพิการ..... ระดับ..... พ.ศ..... โรงเรียนเรียนรวม..... ระดับ..... พ.ศ..... การศึกษาด้านอาชีพ..... ระดับ..... พ.ศ..... การศึกษานอกระบบ..... ระดับ..... พ.ศ..... การศึกษาคามธัญชาลัย..... ระดับ..... พ.ศ..... อื่นๆ..... ระดับ..... พ.ศ.....

5. คณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ
5.1	ผู้บริหารศูนย์ฯ/ผู้แทน	.....
5.2	ผู้ปกครอง	.....
5.3	ผู้สอน	.....
5.4	ผู้สอน	.....
5.5	ผู้สอน	.....
5.6	ผู้สอน	.....
5.7	ผู้สอน	.....

ประชุมวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

6. ความเห็นของบิดา/ มารดา หรือผู้ปกครอง

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ฉบับนี้

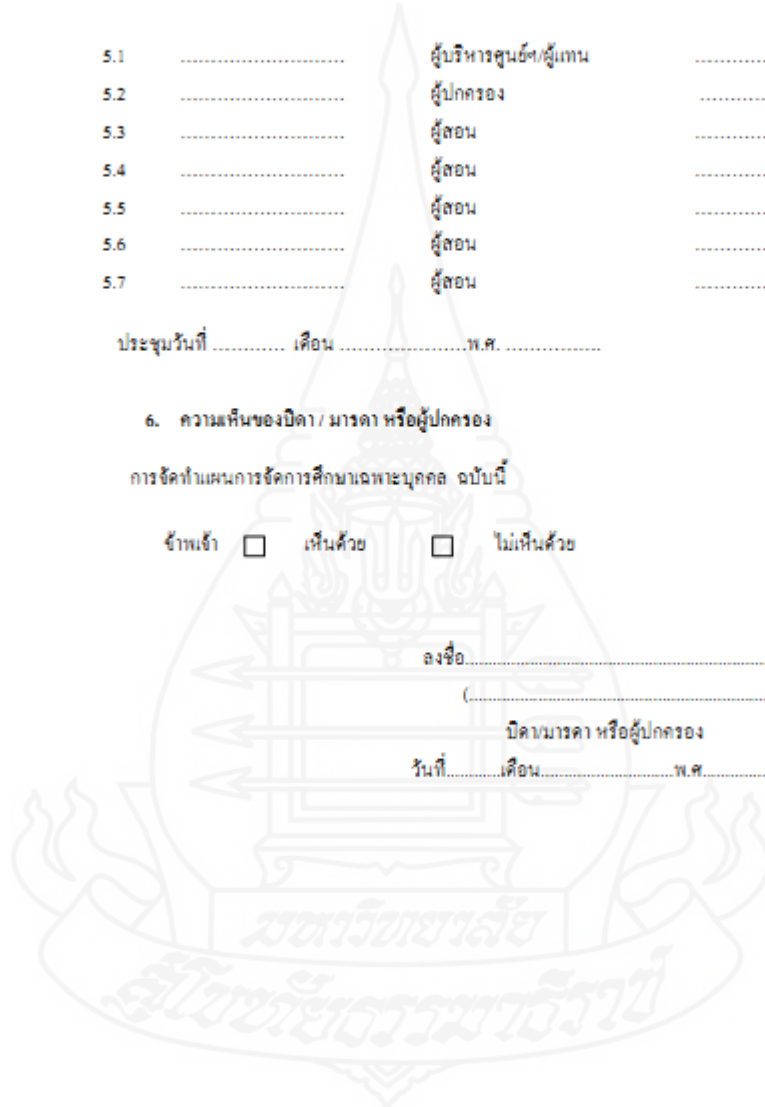
ข้าพเจ้า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย

ลงชื่อ .....

(.....)

บิดามารดา หรือผู้ปกครอง

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความสามารถพื้นฐาน

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติก
ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัด.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....
เพศ ชาย หญิง เลขประจำตัวประชาชน ---
วัน/เดือน/ปีเกิด...../...../..... อายุ.....ปี ศาสนา.....
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน..... ซอย.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... เบอร์โทรศัพท์.....
การจดทะเบียนคนพิการ ยังไม่จด จดแล้ว
การใช้ยารักษา ใช้ (ระบุโรงพยาบาล.....)
 ไม่ใช้

(*)โปรดกรอกข้อมูลพื้นฐานที่ท่านทราบเพื่อนำไปสู่การจัดการพัฒนาศักยภาพ

ทักษะความสนใจ ความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม ความสนใจหรือสมาธิ เป็นการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม
หรือสิ่งเร้าอย่างมีเป้าหมาย

.....
.....
.....

ทักษะการเลียนแบบ การกระทำตามพฤติกรรมพฤติกรรมง่ายๆ ไปจนถึงพฤติกรรมที่ซับซ้อน

.....
.....
.....

ทักษะการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส กระบวนการแปลความหมายและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่กระทบประสาทสัมผัส

.....
.....
.....

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต

.....
.....

ทักษะด้านสังคมการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล กลุ่ม การปฏิบัติตามกฎกติกา มารยาททางสังคม การควบคุมตนเอง

.....
.....

ทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่ การใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกายในการเคลื่อนไหวอย่างมีสมดุล

.....
.....

ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก การทำงานและการประสานสัมพันธ์ระหว่างตา กับมือ ได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ

.....
.....

ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ การสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก ความเข้าใจ การคิดอย่างมีเหตุผล ถือว่ามีจำนวนสัญลักษณ์

.....
.....

ทักษะการสื่อสาร การรับ ส่ง ข้อมูล โดยใช้สีหน้าท่าทางคำพูดเพื่อการสื่อสาร ใ้บุคคลอื่นเข้าใจความต้องการ

.....
.....

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

แบบประเมิน
ความสามารถพื้นฐาน

ชื่อ.....นามสกุล.....
 เพศ.....อายุ.....ปี.....เดือน วัน/เดือนปีที่จัดทำ.....
 ประเภทความบกพร่อง.....
 ลักษณะทั่วไป.....
 ครั้งที่ประเมิน.....วัน / เดือน / ปี.....
 ชื่อผู้ประเมิน.....

รายการประเมิน	ก่อนฝึก			หลังฝึก		
	1	2	3	1	2	3
1.)ทักษะกล้ามเนื้อขนาดใหญ่						
1.เดินทรงตัวบนกระดานทรงตัวโดยใช้แขนช่วยทรงตัว						
2.เดินต่อเท้าไปข้างหน้าตามเส้นหรือกระดานทรงตัวโดยใช้แขนช่วยทรงตัว						
3.เดินขึ้นลงบันไดตามลำพังโดยไม่ใช้มือจับราว						
4.กระโดดด้วยขาข้างเดียวได้ 2 - 3 ครั้ง						
5.กระโดดด้วยขาทั้งสองข้างติดต่อกัน 2-3 ครั้งได้						
6.รับลูกบอลด้วยมือทั้งสองและลำตัวช่วย						
7.โยนลูกบอลไปข้างหน้าได้						
8.พุ่มลูกบอลขนาดใหญ่ให้กระเด็นไปได้ไกล 2 เมตร						
9.วิ่งได้อย่างนุ่มนวลโดยเร็วบ้างช้าบ้าง						
10.เป็นเครื่องเล่นสนามในระดับสูงได้เล็กน้อย						
2.)ทักษะกล้ามเนื้อเล็ก						
11.เคลื่อนข้อมือในท่าหมุนหรือกวไป-มา						
12.ปั้นและคลึงดินน้ำมันเป็นรูปร่างตามจินตนาการ						
13.ร้อยลูกปัดที่มีขนาดใหญ่ 1 นิ้วติดต่อกัน 5-7 ลูก						
14.ต่อบล็อกซ้อนเป็นแนวตั้ง แนวอนเป็นรูปร่างๆได้						
15.จัดภาพตัดต่อรูปวงกลม สามเหลี่ยม และสี่เหลี่ยมลงในกรอบ						
16.บังคับทิศทางมือในการลากเส้นตามรอยประ						
17.ระบายสีรูปทรงขนาดใหญ่แบบอิสระและอยู่ในกรอบ						
18.ปะติดรูปทรงเลขาคณิตลงบนกระดาษด้วยกาว						
19.ฉีกกระดาษ ทากาวและปะวัสดุที่เลือกลงบนกระดาษ						
20.พับกระดาษทีละครั้งตามแนวทแยงมุมและรอยขีดพับ						

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

รายการประเมิน	ก่อนฝึก			หลังฝึก		
	1	2	3	1	2	3
21.ประกอบภาพตัดต่อ 6-10 ชิ้น						
22.วาดรูปวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยมตามแบบ						
3.)ทักษะการใช้ภาษาและการสื่อสาร						
23.ฟังนิทานเรื่องสั้นๆหรือเรื่องราวอย่างตั้งใจ						
24.แสดงความสนใจที่จะฟังมองภาพและตัวหนังสือในนิทาน						
25.ชี้บอกอวัยวะในร่างกายได้เช่น ตา หู จมูก ปาก เป็นต้น						
26.ชี้รูปภาพที่ถูกต้องเมื่อเอ่ยเช่น หมา แมว ปลา ตา ปาก ช้อน จาน เลี้ยง						
27.เลียนแบบการออกเสียงสระต่างๆเช่น ออ อู โอ อือ						
28.เลียนแบบการออกเสียงเป็นคำต่างๆเช่น ปลา ตี ปู โม่ มือ						
29.ชี้และจับคู่ของที่มีลักษณะเหมือนกันได้ 3 อย่าง						
30.ขีดเขียนเป็นเส้นคล้ายตัวหนังสือ(ไม่เน้นความถูกต้องและไม่เกิดจากการฝึก)						
31.บอกชื่อส่วนต่างๆของร่างกายและสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัว เช่น มือ เท้า ใต้เท้า เป็นต้น						
32.ตอบคำถาม 1. บ้าน 2. หนังสือ 3. เต้าแก๊ส						
33.อธิบายความหมายของคำ 1.ลูกบอล 2.กล้วย 3.ทางม้าลาย 4.ใต้ 5.ผ้าผืน 6.หมวก 7.รั้ว						
34.เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ 1.จุด 1..... 2.จุด 2..... 3.จุด 3..... 4.จุด 4.....						
35.พูดเป็นคำวลีสลามคำ เช่น จะกินขนม ขอเล่นหน่อย						
36.บอกชื่อพ่อ ชื่อแม่ได้						
37.จัดเรียงภาพตามลำดับเหตุการณ์ 3 ภาพ						
38.แยกแยะภาพเด็กหญิง เด็กชาย						
39.บอกชื่อสีได้ 4 สี จาก 6 สี แดง ฟ้ำ เหลือง เขียว ดำขาว						
40.บอกชื่อรูปทรง ☐ ☐ ☐						
41.บอกชื่อห้องต่างๆภายในบ้าน ห้องน้ำ ห้องครัว ห้องนอน						
4.)ทักษะทางสังคม						
42.เล่นกับเด็กในวัยเดียวกันโดยใช้ริยาท่าทางสื่อสาร						
43.เล่นในกลุ่มเพื่อนได้บ้างโดยยังไม่ปฏิสัมพันธ์มากนัก						
44.พอใจในการเล่นกิจกรรมที่ผู้ใหญ่สอน						
45.ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนโดยมีการตักเตือนบ้าง						

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

รายการประเมิน	ก่อนฝึก			หลังฝึก		
	1	2	3	1	2	3
46. ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่น						
47. เล่นและทำกิจกรรมในกลุ่มกับเพื่อนได้						
48. พูดสวัสดีและเริ่มคุยกับผู้อื่นก่อน						
49. มองหน้าผู้ใหญ่ที่กำลังพูดเมื่อร่วมอยู่ในกลุ่มสนทนา						
50. ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียนโดยมีการเตือนเป็นบางครั้ง						
51. ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกิจวัตรประจำวัน						
52. เล่นอยู่ใกล้ ๆ กับเด็กคนอื่นและพูดคุยกันบ้าง						
53. ระมัดระวังตนเองจากการกระแทก เช่น มุมโต๊ะ บันได						
54. หลีกเลียงภัยบางอย่าง เช่น แก้วแตก หลุม บ่อน้ำ						
55. ให้อาหารผู้ใหญ่ที่คุ้นหน้าโดยไม่ต้องเตือนให้ทำ						
56. เก็บของเล่นเข้าในกล่องหรือวางบนชั้น						
5.) ทักษะการช่วยเหลือตนเอง						
57. รำเรียง สดชื่น แจ่มใส อารมณ์ดี						
58. เคี้ยวอาหารตามสบายโดยเคลื่อนไหวขากรรไกร						
59. เข้าห้องน้ำถ่ายปัสสาวะในเวลากลางวันโดยการช่วยเหลือเล็กน้อย						
60. ล้างและเช็ดมือโดยการช่วยเหลือเล็กน้อย						
61. เข้าแถวมีระเบียบได้						
62. ทำงานที่ได้รับมอบหมายโดยมีการเตือนเป็นบางครั้ง						
63. รอคอยตามลำดับก่อนหลังได้						
64. บอกความต้องการของตนเองได้ตามสถานการณ์						
65. สวมรองเท้าข้างซ้าย ข้างขวาได้ถูกต้อง						
66. ถอดกางเกงถ่ายในในห้องน้ำและทำความสะอาดตนเอง						
67. ไขเสื้อ / กางเกงเอวยืดได้ถูกต้อง						
6.) ทักษะการเคลื่อนไหว						
68. ใช้ร่างกายทั้งหมดในการเคลื่อนไหวตอบสนองเสียงดนตรี						
69. เดินเข้าจังหวะเคาะง่าย ๆ						
70. ทำท่าทางประกอบเพลงง่ายๆได้บ้าง						
71. เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี						
72. การเดินทรงตัวบนกระดาน 1-2 เมตร						
73. เดินข้ามรั้ว						
74. ก้าวเท้าต่อเนื่อง						
75. ก้าวเท้าขวานำ หรือซ้ายนำ						
7.) ทักษะการใช้ปัญญาและเตรียมความพร้อมทางวิชาการ						
76. ตั้งใจฟังและทำตามคำสั่งไม่มีท่าทางประกอบเช่น นั่งลง ลูกขึ้น						

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

รายการประเมิน	ก่อนฝึก			หลังฝึก		
	1	2	3	1	2	3
78.ชี้และจับรูปภาพ สัตว์ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือสัมพันธ์กันได้ 1-2อย่าง						
79.ขีดเขียนตามความสนใจ						
80.เขียนโดยออกนอกกระดาษเล็กน้อย						
81.ระบายสีภาพโดยใช้มือช่วยคล้ายทำขั้วตุ๋น						
82.เขียนกากบาทด้านทแยงมุม 2 เส้น (x)						
83.เขียนเส้นกากบาท (+ หรือ x) ตามที่สั่ง						
84.เขียนเส้นตรงในแนวตั้ง						
85.เขียนเส้นโค้งให้อยู่ในพื้นที่วงแหวน						
86.เขียนแบบครูเขียนรูปสี่เหลี่ยม ☐ ☐						
87.เขียนแบบครูวาด ☐ ☐ ☐						
88.นับจำนวน 1 - 10 แบบท่องจำตามครู						
89.เขียน 1-10 เรียงลำดับ						
90.เขียนตัวเลขตามรอยประได้						
91.จำแนกประเภทผลไม้						
92.จำแนกประเภทผัก						
93.อ่านพยัญชนะ ก-ฮ , A-Z						
94.เขียนพยัญชนะ ตัวอักษรตามรอยประ						
95.จับคู่พยัญชนะไทยที่เหมือนกัน หรือพยัญชนะ-ภาพ						
รวม						

เกณฑ์การประเมิน 1 ควรเสริม (คะแนน 0-95) 2 ปานกลาง(คะแนน 96-190) 3 ดี (คะแนน191-285)

ผลการประเมิน

ก่อนฝึก ควรเสริม ปานกลาง ดี
 หลังฝึก ควรเสริม ปานกลาง ดี

ลงชื่อ.....ผู้ปกครอง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

โครงการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก มูลนิธิออทิสติกไทย

การประเมินความสามารถพื้นฐาน

ชื่อ.....อายุ.....ปี.....วันที่ประเมิน.....ผู้ประเมิน.....

จุดเด่น	จุดที่ควรพัฒนา
1. ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ -	- -
2. ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก -	- -
3. ทักษะด้านสังคม -	- -
4. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง -	- -
5. ทักษะการเคลื่อนไหว -	- -
6. ทักษะพื้นฐานทางวิชาการ -	- -
7. ทักษะการสื่อสาร -	- -

ภาคผนวก ค
แผนการจัดกิจกรรม

บ้านทอฝัน Baan Thor Fun
แผนการสอน Lesson Plan

ชื่อนักเรียน Students :.....

Dateวันที่:..... Teacher/parent ครู:.....

Aims & Objectives & ELGs เป้าหมาย & วัตถุประสงค์ & การประเมิน:

Personal, Social & Emotional Development :	Communication, Language and Literacy:
Mathematics:	Creative Development:
Knowledge & Understanding of the World:	Physical Development:

Size of Group กลุ่ม:

Materials Required สื่อที่ต้องการ:

Step-by-step plan ขั้นตอน:

Evaluation: (continued overleaf)

Evaluation

What worked well สิ่งที่ได้ทำได้ดี?

What could have been improved สิ่งที่ต้องปรับปรุง?

What extra resources did we need แหล่งเรียนรู้ที่ตรงการ?

Any further action necessary สิ่งที่ต้องทำต่อไป?

Repeat ทำซ้ำ	Abandon งด
--------------	------------

Signed ลายเซ็น:	Teacher/Parent ครู/ผู้ปกครอง
Dated วันที่	
Signed ลายเซ็น:	Director ผู้อำนวยการ
Dated วันที่	

บ้านทอฝัน Baan Thor Fun
 ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก Life Skill Center for People with Autism
 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก Learning Center for Children with Autism

	กิจกรรมส่งเสริมทักษะทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการ	วาดรูป ระบายสี ตัวเลข ตัวอักษร จิ๊กซอว์ จับคู่ภาพ นับเลข อักษรทอย
	กิจกรรมคงสมาธิและพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กและ ประสาทสัมผัส	การบีบ ร้อยลูกปัด, ร้อยลูกโซ่ ตักแป้งปออง การตัก การเท-รินน้ำ เจาะหมุด การหนีบ, การคินเมล็ดถั่ว การบีบลูกโป่ง บั่นแป้งโด

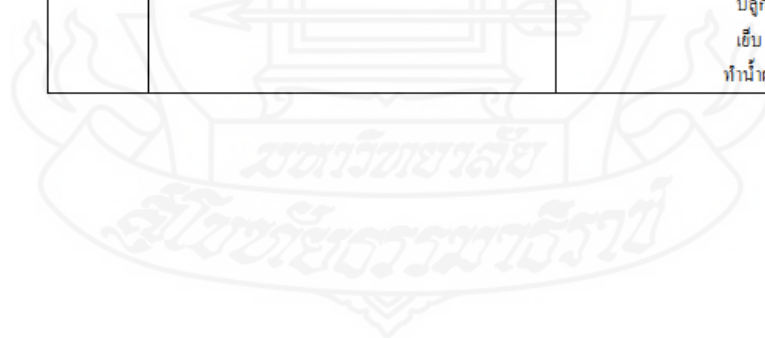

บ้านทอฝัน Baan Thor Fun
 ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก Life Skill Center for People with Autism
 ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก Learning Center for Children with Autism

	กิจกรรมเสริมทักษะและพัฒนาร่างกาย	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมวงกลม การร้องเพลง การเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลงทำการบริหารง่ายๆ กระโดด วิ่งเก็บของ โยนลูกบอล เกมโยนน้ำแข็งของ โยคะ เดินสะพาน เตะบอล บาสเก็ตบอล ว่ายน้ำ จูงทราย
	กิจกรรมเสริมทักษะชีวิตประจำวัน	ส้างงาน ซักผ้า ทำความสะอาด ไปตลาด ซื่อของ ทำอาหาร ปลุกผัก เช็บ บีก ทำน้ำผลไม้

บันทึกข้อตกลงการทำงาน

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นระหว่าง ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย “บ้านทอฝัน” ต่อไปเรียกว่า “บ้านทอฝัน” เลขที่ 64/1 หมู่ 10 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย เชียงราย โดย นางปิยะนุช ชัชวรัตน์ ต่อไปเรียกว่า “ประธานศูนย์ฯ” ฝ่ายหนึ่ง และ นางพัชริน มังกร ต่อไปเรียกว่า “ครู” อีกฝ่ายหนึ่ง “บ้านทอฝัน” คกลงจ้างงาน นางพัชริน มังกร ให้ทำงานในตำแหน่ง “ครูการศึกษาพิเศษ” โดย “ครู” ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติงานของบ้านทอฝัน และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. เงินเดือนและค่าตอบแทน

1.1 เงินเดือน

เงินเดือน 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2554 - 31 พฤษภาคม 2555

1.2 สวัสดิการ

“ครูหรือนุกลากร” จะได้รับสวัสดิการประกันสังคม

1.3 ภาษี

ครูหรือนุกลากรจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบชำระค่าภาษีเอง

1.4 การลาป่วย/การลากิจ

- ครูและเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการทดลองงานแล้ว จะได้รับสวัสดิการในการลากิจ-ลาป่วย ดังนี้
- ครูและเจ้าหน้าที่ที่ผ่านการทดลองแล้วจะได้รับสวัสดิการทั้งลากิจรวมทั้งปี ไม่เกิน 10 วันทำงานและ

ลา
ป่วย

รวมทั้งปี ไม่เกิน 10 วันทำงานและให้ถือปฏิบัติดังนี้

การลาป่วย

- ☐ กรณีป่วยกระทันหัน ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ ต้องแจ้งให้ “บ้านทอฝัน” หรือหัวหน้างาน ทราบ ภายในไม่เกิน 08.30 น. ของวันนั้น ๆ
- ☐ กรณียังไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ในวันต่อไป ต้องแจ้งให้ “บ้านทอฝัน” ทราบในวันต่อไปด้วย
- ☐ ลาป่วยติดต่อกัน อย่างน้อย 2 วัน ต้องมีใบรับรองแพทย์มาแสดงพร้อมขึ้นใบลา
- ☐ การลาป่วยทุกครั้ง ครูและเจ้าหน้าที่ต้องเขียนใบลาเป็นลายลักษณ์อักษร ส่งให้ผู้อำนวยการรับทราบทันทีที่กลับเข้ามาทำงานได้ตามปกติ

การลากิจ

- ☐ กรณีมีกิจธุระจำเป็น ครูและเจ้าหน้าที่สามารถลากิจได้ติดต่อกันไม่เกิน 3 วัน ยกเว้นเหตุจำเป็นจริง ๆ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้อำนวยการ
- ☐ การลากิจต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 5 วัน โดยต้องยื่นใบลาที่ได้รับอนุมัติจากหัวหน้างานและครูใหญ่ เป็นลายลักษณ์อักษร
- ☐ การลากิจฉุกเฉินต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วัน (กรณีได้รับอุบัติเหตุ หรือญาติเสียชีวิต) โดยต้องยื่นใบลาที่ได้รับอนุมัติจากผู้อำนวยการเป็นลายลักษณ์อักษร

การมาสาย/ขาดงาน

- ครูและเจ้าหน้าที่ขาดงานไปโดยไม่มีเหตุอันควรอย่างน้อย 1 วัน ให้ชี้ระเบียบปฏิบัติดังนี้
- กรณีขาดงานครั้งที่ 1 ให้หัวหน้างานตัดเงินเดือนด้วยวาจาและทำบันทึกเป็นหลักฐาน และให้หักเงินเดือนในวันที่ขาดงานนั้นภายในสิ้นเดือนนั้นๆ
  - หากขาดงานเป็นครั้งที่ 2 ทาง"บ้านทอฝัน"จะออกหนังสือเตือนเป็นลายลักษณ์อักษรและให้หักเงินเดือนเป็น 2 เท่าตามจำนวนวันที่ขาดงานนั้น
  - การขาดงานเป็นครั้งที่ 3 โดยไม่มีเหตุอันควร ให้ถือว่า เป็นการละทิ้งหน้าที่ ทำคิดระเบียบอย่างร้ายแรงมีผลให้ครูและเจ้าหน้าที่นั้น สิ้นสุดสภาพการเป็นเจ้าหน้าที่ทันที

1.5 วันหยุด

ครูหรือบุคลากรมีวันหยุดตามปฏิทิน"บ้านทอฝัน"ที่กำหนดให้เป็นวันหยุดของครูและ บุคลากรเท่านั้น

2. ระยะเวลา และเวลาในการปฏิบัติงาน

2.1 ระยะเวลา 1 มิถุนายน 2554 - 31 พฤษภาคม 2555

2.2 เวลาปฏิบัติงาน เวลาปฏิบัติงาน จันทร์-ศุกร์ (08.00 – 17.00 น.) และวันเสาร์ (09.00 -12.00) โดยให้ครูปฏิบัติดังต่อไปนี้-

- ให้ครูและเจ้าหน้าที่ลงเวลา มา – กลับ ในสมุดลงเวลา ทุกวัน
- การมาปฏิบัติงานสายรวมกันอย่างน้อย 3 วันใน 1 เดือน ให้ตัดสิทธิ์วันลาอีก 1 ครั้งวัน
- การมาปฏิบัติงานสายเกินกว่า 2 ชั่วโมง ให้ตัดสิทธิ์วันลาอีกครึ่งวัน
- กรณีลาชั่วโมงในระหว่างเวลาทำงาน ต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้างานและแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 3 ชั่วโมง ให้บันทึกเวลา ไปและกลับ เป็นหมายเหตุต่อท้ายในสมุดลงเวลาด้วยทุกครั้ง การลา ชั่วโมง รวมกันแล้วครบ 7 ชั่วโมง ให้นับเป็นวันลาอีก 1 วัน

3. ขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ

- 3.1 ปฏิบัติงานตามขอบข่ายหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 3.2 เข้าร่วม โครงการพัฒนาตามที่"บ้านทอฝัน"กำหนด
- 3.3 ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายจาก"บ้านทอฝัน"

4. การประเมินผล

"บ้านทอฝัน"จะประเมินผลการปฏิบัติงานปีละหนึ่งครั้งในเดือนเมษายน โดยประเมินในเรื่องของผลการดำเนินงาน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย คุณลักษณะในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาตนเอง โดย ผลการประเมินนำไปใช้ในการพิจารณาต่อสัญญาและเลื่อนขั้นเงินเดือน

5. การบอกเลิกสัญญา

การบอกเลิกสัญญาจ้างโดย"บ้านทอฝัน"อาจรวมถึงการการแข่งประวัตินส่วนตัวที่เป็นเท็จ หรือปกปิดความคิดทางอาญา การนำเด็ก ๆ ทำกิจกรรมที่อาจได้รับอันตราย การละทิ้งหน้าที่โดยไม่แจ้งให้ครูใหญ่/ผู้บริหารล่วงหน้า การใช้ยาเสพติดมาปฏิบัติหน้าที่ในขณะที่มีเมามา และสาเหตุอื่น ๆ ที่"บ้านทอฝัน"พิจารณาเห็นว่าสาเหตุให้ต้องพิจารณาเลิกจ้าง การพิจารณา เลิกจ้าง จะกระทำโดยการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการ"บ้านทอฝัน" และกรรมการชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติกจังหวัด เชียงรายและหาก"บ้านทอฝัน"บอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนด ด้วยเหตุใด ๆ ที่เกิดจาก"บ้านทอฝัน" "บ้านทอฝัน"จะแจ้งให้ "ครูหรือบุคลากร" ทราบล่วงหน้า 1 เดือน หรือจ่ายค่าจ้างให้แทนการแจ้งล่วงหน้า 1 เดือน

6. การเลิกจ้าง

"บ้านทอฝัน"ออกบอกเลิกจ้างทันทีที่คณะกรรมการบ้านทอฝันอนุมัติโดยไม่แจ้งล่วงหน้าในกรณีดังต่อไปนี้ การหยุดงานโดยไม่มีเหตุอันควร การทำร้ายร่างกายและจิตใจของนักเรียน "บ้านทอฝัน" หรือพูดจาส่อเสียดหรือ แสดงกิริยาสุรุ่ยสุร่ายที่ทำให้นักเรียน"บ้านทอฝัน"ขาดความเชื่อมั่น และการนำเอาข้อมูลของนักเรียน "บ้านทอฝัน" ไปเผยแพร่กับบุคคลภายนอกก่อนได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง (ยกเว้นการให้ข้อมูลเพื่อการรักษา)

7. อื่นๆ

ครูเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู การศึกษาพิเศษ และรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ ตลอดจนค่าธรรมเนียมในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และต่อใบอนุญาตตนเอง

ทั้งสองฝ่ายได้อ่านบันทึกข้อตกลงนี้ เข้าใจถูกต้องตรงตามกันแล้วจึงได้ลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ .....

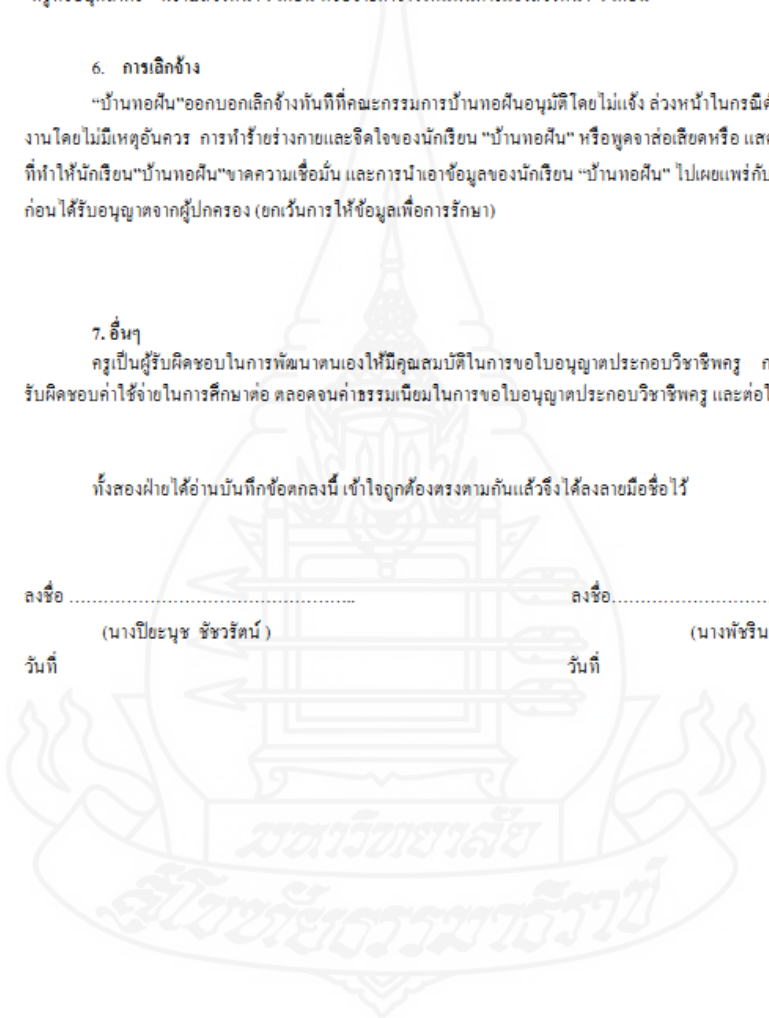
(นางปิยะนุช ชัยวรรัตน์)

วันที่

ลงชื่อ .....

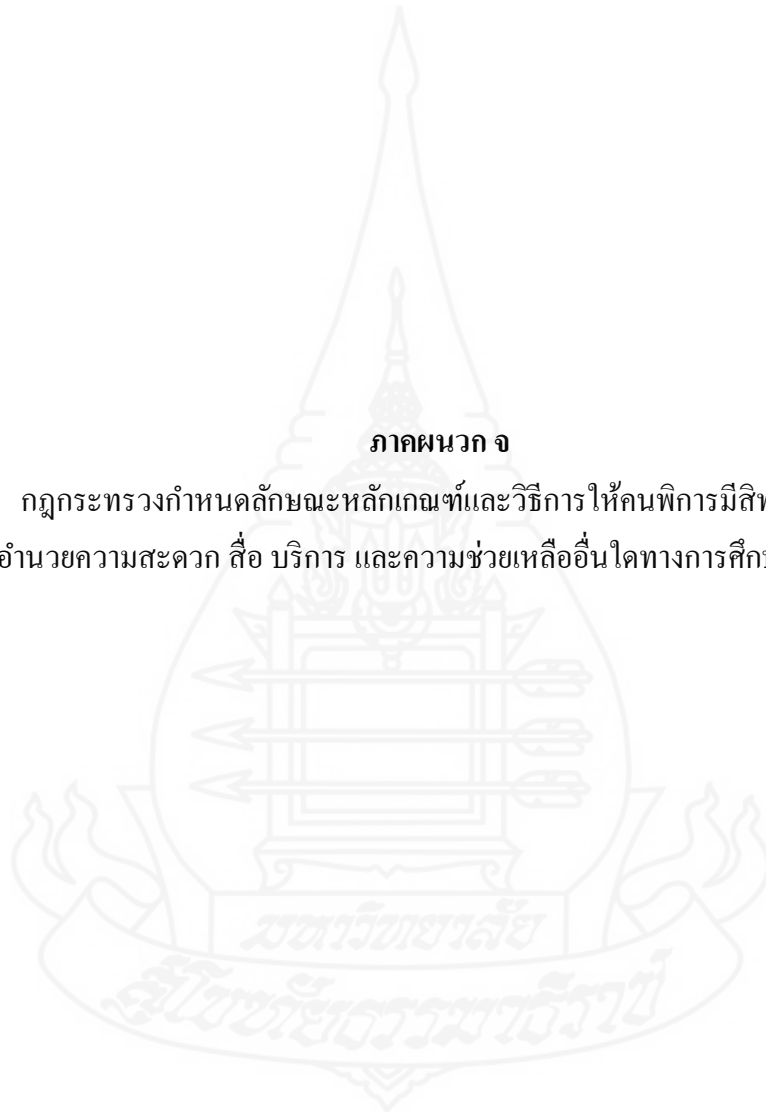
(นางพัชรีน มังกร)

วันที่

ภาคผนวก จ

กฎกระทรวงกำหนดลักษณะหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับ
สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก

คือ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๑๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก คือ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“คนพิการ” หมายความว่า คนพิการที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการหรือบุคคลที่สถานศึกษารับรองว่าเป็นคนพิการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่คนพิการอยู่ด้วยเป็นประจำ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่คนพิการสมัครเข้าศึกษาและได้ลงทะเบียนแล้ว

“แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก คือ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา
 ข้อ ๓ คนพิการที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา ขอขมสิ่งอำนวยความสะดวก
 สะดวกและสื่อทางการศึกษา และขอขมเงินเพื่อจัดซื้อและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ
 และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จะต้องมิคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
- (๒) มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- (๓) ลงทะเบียนและเข้าศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ ๔ ให้คนพิการที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๓ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ
 บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาดมบัญชีท้ายกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

- (๑) ขอขมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ก.
- (๒) ขอขมเงินเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษา ให้เป็นไปตาม
 รายการในบัญชี ก. และบัญชี ค.
- (๓) ขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
 ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ข. และบัญชี ค.

หมวด ๑

คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับ
 สิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ
 ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
 ส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข
 ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
 และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ผู้แทนสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมคนตาบอด
 แห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมคนพิการแห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
 ผู้แทนสมาคมบุคคลออทิซึม (ไทย) ผู้แทนสมาคมเพื่อบุคคลปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย
 เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของคนพิการ และเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

(๒) พิจารณาปรับปรุงรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการหรือผู้ปกครองยื่นคำขอ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรเงินอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๔) อนุมัติหรือยกเลิกการอนุมัติเงินอุดหนุนทางการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๕) อนุมัติหรือยกเลิกการอนุมัติเงินยืมสำหรับคนพิการเพื่อให้นำไปจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาไม่เกินวงเงินที่ได้รับการจัดสรรให้ยืม

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติคัดหนี้สูญ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

(๗) เห็นชอบหนี้สูญเพื่อเสนอกระทรวงการคลังพิจารณา

(๘) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามกฎกระทรวงนี้

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ให้นำความในข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

หมวด ๒

การขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา

ข้อ ๙ ให้คนพิการหรือผู้ปกครองที่ประสงค์จะใช้สิทธิขอรับเงินอุดหนุนทางการศึกษา ยื่นคำขอต่อสถานศึกษาที่เข้าศึกษาตามระเบียบและแบบที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งจัดทำโดยสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษา

(๒) จำนวนเงินอุดหนุนทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอรับ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรเงินอุดหนุนทางการศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๓

การขออิมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา

ข้อ ๑๐ การขออิมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษา ให้คนพิการหรือผู้ปกครองยื่นคำขอตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดต่อสถานศึกษาที่เข้าศึกษาพร้อมกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งจัดทำโดยสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษาและรายการสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษาที่ประสงค์จะขออิมตามรายการในบัญชี ก.

ข้อ ๑๑ เมื่อสถานศึกษาได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๒ เมื่อคนพิการหรือผู้ปกครองได้รับแจ้งการอนุมัติการขออิมสิ่งอำนวยความสะดวกและสื่อทางการศึกษาแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองทำสัญญาอิม และสัญญาค้ำประกัน

สัญญาอิม สัญญาค้ำประกัน และการคืนสิ่งของที่อิมตามข้อ ๑๐ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หมวด ๔

การขออิมเงินเพื่อจัดซื้อและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก
สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ข้อ ๑๓ ให้คนพิการหรือผู้ปกครองที่ประสงค์จะใช้สิทธิขออิมเงินเพื่อจัดซื้อและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ยื่นคำขอต่อสถานศึกษาที่เข้าศึกษา ตามระเบียบและแบบที่คณะกรรมการกำหนดพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งจัดทำโดยสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษา
- (๒) จำนวนเงินที่ขออิมเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษา
- (๓) รายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาที่ประสงค์จะขออิมเงินเพื่อจัดซื้อตามบัญชี ก. และบัญชี ค.
- (๔) รายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ หรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอรับตามบัญชี ข. และบัญชี ค.

ข้อ ๑๔ เมื่อสถานศึกษาได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๑๓ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี ส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ครบถ้วนถูกต้อง ไปยังคณะกรรมการภายในวันที่ ๒๐ สิงหาคมของทุกปี

ข้อ ๑๕ เมื่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมาย แล้วแต่กรณี ได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้พิจารณาคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังกล่าวโดยเร็ว และให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาและแจ้งผลไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี และให้ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางแจ้งไปยังสถานศึกษา เพื่อดำเนินการแจ้งให้คนพิการหรือผู้ปกครองทราบโดยเร็ว

ข้อ ๑๖ เมื่อคนพิการหรือผู้ปกครองได้รับแจ้งการอนุมัติเงินยืมเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการทางการศึกษา จากสถานศึกษาแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองทำสัญญายืมเงิน และสัญญาค้ำประกัน

สัญญายืมเงิน สัญญาค้ำประกัน และการใช้คืนเงินยืม ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๗ ให้คนพิการหรือผู้ปกครองจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาตามที่คณะกรรมการอนุมัติภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบ

เมื่อได้จ่ายเงินเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาคงแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองส่งใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการจ่ายเงินให้สถานศึกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จ่ายเงิน

ในกรณีที่คนพิการหรือผู้ปกครองจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาคงแล้วเป็นรายการที่สูญแล้ว ยังคงมีเงินยืมเหลืออยู่ ให้คืนเงินจำนวนที่เหลืออยู่นั้นแก่สถานศึกษาภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาเป็นรายการที่สูญ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วิจิตร ศรีस्थาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๖

บัญชี ก.

ลำดับที่	รายการ
	สิ่งอำนวยความสะดวก
๑	โปรแกรมคอมพิวเตอร์แปลงทั้งจากสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอักษรเบรลล์และจากอักษรเบรลล์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์
๒	โปรแกรมคอมพิวเตอร์อ่านจอภาพ
๓	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขยายภาพทึบอักษร
๔	โปรแกรมคอมพิวเตอร์สังเคราะห์เสียง
๕	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ควบคุมการทำงานโดยใช้เสียง
๖	โปรแกรมคอมพิวเตอร์อ่านหนังสือสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการเห็น
๗	เครื่องอ่านหนังสือสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการเห็น
๘	เครื่องเปิดฟังหนังสือเสียงชนิดแผ่น
๙	เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลชนิดแป้นพิมพ์เป็นระบบอักษรเบรลล์
๑๐	แว่นขยายสำหรับบุคคลสายตาสั้น
๑๑	เครื่องแสดงผลอักษรเบรลล์
๑๒	เครื่องช่วยฟัง
๑๓	เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล
๑๔	เครื่องเทปคาสเซตสำหรับเปิดฟังหนังสือเสียง
๑๕	เครื่องพิมพ์ดีดอักษรเบรลล์
๑๖	เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์
๑๗	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ช่วยในการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น คีย์บอร์ดหรือเมาส์ชนิดพิเศษและที่วางแขน
๑๘	กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยคนพิการเฉพาะบุคคล เช่น แขนเทียม ขาเทียม ไม้ค้ำยัน แก้วล้อเลื่อน เบาะรองนั่ง และอุปกรณ์ป้องกันการกระแทกศีรษะ
๑๙	เครื่องโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อขยายภาพ
๒๐	โต๊ะ แก้วที่ใช้วัสดุและแบบพิเศษสำหรับคนพิการ
๒๑	เครื่องบอกทิศทางซึ่งแสดงผลโดยอักษรเบรลล์
๒๒	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสารสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการพูด
๒๓	เครื่องช่วยสื่อสารพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการพูด

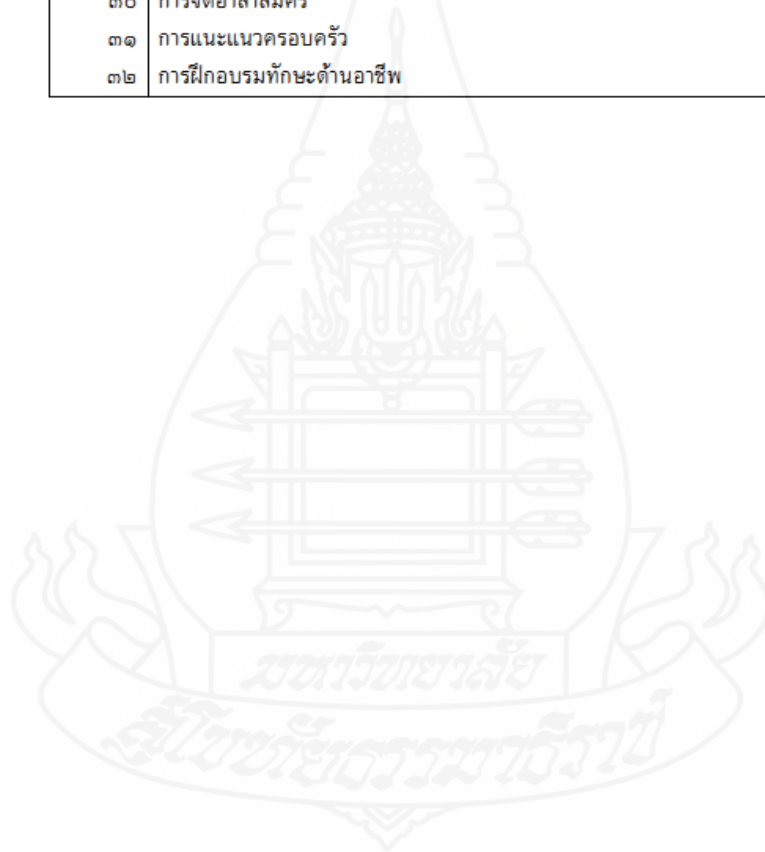
ลำดับที่	รายการ
	สื่อ
๒๔	หนังสือเสียง ได้แก่ แถบเสียง แผ่นเสียง แผ่นซีดี และที่จัดเก็บในวัสดุอื่น
๒๕	หนังสืออักษรเบรลล์ ได้แก่ หนังสืออักษรเบรลล์ที่พิมพ์ลงในกระดาษธรรมดาหรือกระดาษชนิดพิเศษ หรือจัดพิมพ์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือในวัสดุอื่น
๒๖	หนังสือหรือภาพขยายใหญ่ ได้แก่ สิ่งพิมพ์หรือภาพขยายใหญ่ที่พิมพ์ลงในกระดาษธรรมดาหรือกระดาษชนิดพิเศษ หรือจัดพิมพ์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือในวัสดุอื่น
๒๗	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI)
๒๘	แผนภาพนูน ภาพต่างสัมผัส หรือภาพขยายใหญ่ เช่น ภาพที่อยู่บนแผ่นกระดาษธรรมดา แผ่นกระดาษชนิดพิเศษ และวัสดุอื่นที่สามารถสัมผัสได้
๒๙	สื่อการสอนรูปทรงเรขาคณิต เช่น แผ่นผิง กราฟ ตาราง รูปจำลอง และรูปที่มีพื้นผิวต่างชนิด
๓๐	เครื่องคำนวณที่แสดงผลโดยอักษรเบรลล์ อักษรตัวใหญ่ หรือเสียง
๓๑	ชุดเครื่องมือเรขาคณิตและอุปกรณ์เขียนเส้นและภาพนูน
๓๒	อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น กระดาษกราฟ และลูกคิด
๓๓	ปทานุกรมภาษาไทย
๓๔	จอภาพคอมพิวเตอร์ระบบสัมผัส
๓๕	อุปกรณ์พลศึกษา เครื่องเล่นกีฬา และนันทนาการสำหรับคนพิการทุกประเภท เช่น บล็อกเชย ลูกบอลมีเสียง และลูกบาสเกตบอลมีเสียง
๓๖	อุปกรณ์พัฒนาทักษะการสื่อสาร เช่น กระดานสื่อสาร บัตรคำ และบัตรภาพ
๓๗	เครื่องดนตรีที่ใช้ในกิจกรรมดนตรีบำบัด
๓๘	หนังสือเรียนที่มีขนาด น้ำหนัก และวัสดุพิเศษ
๓๙	พจนานุกรมระบบเสียง
๔๐	สื่อการเรียนการสอนชนิดพิเศษ เช่น อุปกรณ์ช่วยเขียน และที่เปิดหนังสือสำหรับคนพิการ
๔๑	วีดิทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการและครอบครัว
๔๒	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่
๔๓	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กและประสานสัมพันธ์
๔๔	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร
๔๕	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้
๔๖	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านลักษณะนิสัย
๔๗	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
๔๘	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ
๔๙	สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา เช่น วีดิทัศน์ และซีดีรอม

๘

บัญชี ข.

ลำดับที่	รายการ
	สิ่งอำนวยความสะดวก
๑	ไม้เท้าขาว
๒	แว่นขยายสำหรับบุคคลสายตาเลือนราง
๓	เครื่องมือหรืออุปกรณ์ช่วยในการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น คีย์บอร์ดหรือเมาส์ชนิดพิเศษ และที่วางแขน
๔	กายอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยคนพิการเฉพาะบุคคล เช่น แขนเทียม ขาเทียม ไม้ค้ำยัน แก้วล้อเลื่อน เบาะรองนั่ง และอุปกรณ์ป้องกันการกระแทกศีรษะ
๕	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสื่อสารสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการพูด
๖	เครื่องช่วยสื่อสารพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงสำหรับบุคคลที่บกพร่องทางการพูด
	สื่อ
๗	หนังสือเสียง ได้แก่ แอ็บเสียง แผ่นเสียง แผ่นซีดี และที่จัดเก็บในวัสดุอื่น
๘	หนังสืออักษรเบรลล์ ได้แก่ หนังสืออักษรเบรลล์ที่พิมพ์ลงในกระดาษธรรมดาหรือกระดาษชนิดพิเศษ หรือจัดพิมพ์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือในวัสดุอื่น
๙	หนังสือหรือภาพขยายใหญ่ ได้แก่ สิ่งพิมพ์หรือภาพขยายใหญ่ที่พิมพ์ลงในกระดาษธรรมดาหรือกระดาษชนิดพิเศษ หรือจัดพิมพ์ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือในวัสดุอื่น
๑๐	วัสดุที่ใช้ในการจัดทำสื่อตามลำดับที่ ๗ ถึงลำดับที่ ๙ เช่น กระดาษพิมพ์หนังสือ อักษรเบรลล์ แผ่นซีดี และแผ่นดิสก์เก็ต
๑๑	เครื่องเขียนอักษรเบรลล์ด้วยมือชนิดพกพา (slate and stylus)
๑๒	เครื่องคำนวณที่แสดงผลโดยอักษรเบรลล์และอักษรตัวใหญ่ หรือเสียง
๑๓	ชุดเครื่องมือเรขาคณิตและอุปกรณ์เขียนเส้นและภาพนูน
๑๔	กรอบหรืออุปกรณ์ที่ใช้กำหนดบรรทัดหรือพื้นที่
๑๕	อุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น เช่น กระดานกราฟ และลูกคิด
๑๖	นาฬิกาบอกเวลาชนิดแสดงผลเป็นอักษรเบรลล์และอักษรตัวใหญ่ หรือเสียง
๑๗	ปากกาเส้นหนาหรือสีเข้มเป็นพิเศษ
๑๘	ปทานุกรมภาษาไทย
๑๙	อุปกรณ์พัฒนาทักษะการสื่อสาร เช่น กระดานสื่อสาร บัตรคำ และบัตรภาพ
๒๐	หนังสือเรียนที่มีขนาด น้ำหนัก และวัสดุพิเศษ
๒๑	สื่อการเรียนการสอนชนิดพิเศษ เช่น อุปกรณ์ช่วยเขียน และที่เปิดหนังสือสำหรับคนพิการ
๒๒	วีดิทัศน์เพื่อการศึกษาสำหรับคนพิการและครอบครัว
๒๓	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะกล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์

ลำดับที่	รายการ
๒๔	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและการสื่อสาร
๒๕	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้
๒๖	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านลักษณะนิสัย
๒๗	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านพัฒนาการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
๒๘	ชุดสื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะทางการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ
ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา	
๒๙	การปรับเนื้อหา หลักสูตร เทคนิคการสอน และการประเมินผลสำหรับคนพิการแต่ละบุคคล
๓๐	การจัดอาสาสมัคร
๓๑	การแนะแนวครอบครัว
๓๒	การฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพ

๑๐

บัญชี ค.

ลำดับที่	รายการ บริการ
๑	การสอนเสริม
๒	การอ่านหนังสือ เอกสาร และข้อสอบ
๓	การนำทาง
๔	การผลิตสื่อ
๕	การจดคำบรรยาย
๖	การซ่อมสื่อ
๗	กายภาพบำบัด
๘	การแก้ไขการพูดและทักษะการสื่อสาร
๙	กิจกรรมบำบัด
๑๐	ล่ามภาษามือ
๑๑	การอบรมทักษะพื้นฐาน เช่น ทักษะทางการเดินด้วยไม้เท้าขาว ทักษะทางการเขียน อ่านอักษรเบรลล์ ทักษะทางการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ ทักษะชีวิตประจำวัน และทักษะทางสังคม
๑๒	การแนะแนวการศึกษา
๑๓	พี่เลี้ยงและผู้ช่วยเหลือ
๑๔	ดนตรีบำบัด และดนตรีเพื่อพัฒนา
๑๕	การพยาบาล เช่น บริการฉีดอินซูลิน บริการล้างแผลกดทับ บริการให้ยาตามคำสั่งแพทย์ และบริการสวนปัสสาวะ
๑๖	การซ่อมและปรับปรุงแก้ไขอุปกรณ์เครื่องช่วยคนพิการ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก
๑๗	พฤติกรรมบำบัดและการแก้ไขพฤติกรรม
๑๘	ศิลปะบำบัดและศิลปะเพื่อการพัฒนา
๑๙	การประเมินพัฒนาการ การประเมินทางจิตวิทยาและทักษะด้านต่างๆ

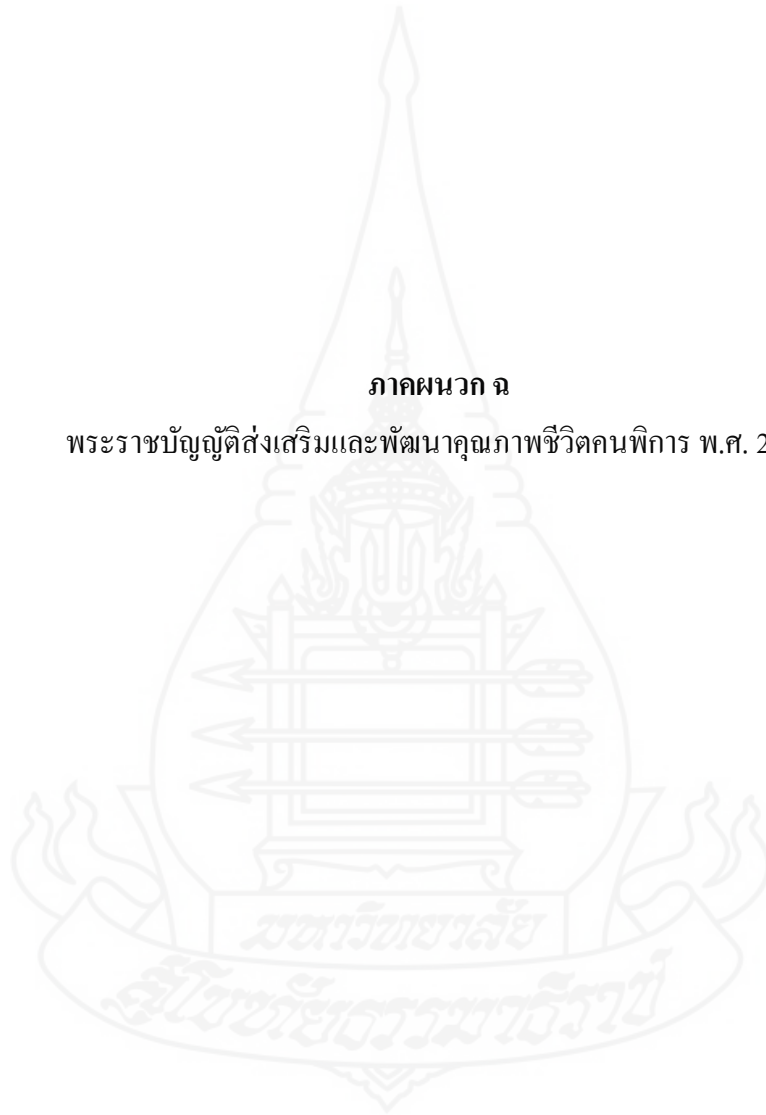

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเนื่องจากมาตรา ๑๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาคตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ภาคผนวก ฉ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๐

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐

เป็นปีที่ ๖๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร

จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ความประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนด

“การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ” หมายความว่า การเสริมสร้างสมรรถภาพหรือความสามารถของคนพิการให้มีสภาพที่ดีขึ้น หรือดำรงสมรรถภาพหรือความสามารถที่มีอยู่เดิมไว้ โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์ การศาสนา การศึกษา สังคม อาชีพ หรือกระบวนการอื่นใด เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสทำงานหรือดำรงชีวิตในสังคมอย่างเต็มศักยภาพ

“การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต” หมายความว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การจัดสวัสดิการ การส่งเสริมและพิทักษ์สิทธิ การสนับสนุนให้คนพิการสามารถดำรงชีวิตอิสระ มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ และเสมอภาคกับบุคคลทั่วไป มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ภายใต้อาณัติของสื่อที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิกระดับชาติตามประเภทความพิการ ที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานคณะกรรมการที่คณะกรรมการกำหนด

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใด ที่รับดูแลหรืออุปการะคนพิการ

“ผู้ช่วยคนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้ความช่วยเหลือคนพิการเฉพาะบุคคลเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจวัตรที่สำคัญในการดำรงชีวิต ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
 “สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
 “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
 “รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ผู้แทนองค์การคนพิการแต่ละประเภท จำนวนเจ็ดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงจำนวนสมาชิกขององค์การคนพิการนั้น และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบาย แผนหลัก และโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวต้องคำนึงถึงพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่ด้วย

(๒) ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๐ (๖) มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง

(๓) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับนโยบายหรือกฎหมายอื่นใดของรัฐที่อาจมีผลกระทบต่อคนพิการ

(๔) กำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เงินอุดหนุน สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๕) วินิจฉัยและมีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการที่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ

(๖) พิจารณาให้การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐและเอกชนเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบริหารกองทุน การจัดหาผลประโยชน์ และการจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุน ระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการคิดหนี้เป็นสูญโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) จัดกิจกรรมหลักระดับชาติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๙) อนุมัติโครงการหรือแผนงานที่จะใช้เงินกองทุน ในส่วนที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๑๐) กำหนดมาตรฐาน ให้การรับรองหรือเพิกถอนการรับรององค์กรด้านคนพิการหรือองค์กรอื่นใดที่ให้บริการแก่คนพิการ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๗ กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
  - (๒) ลาออก
  - (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
  - (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
  - (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) นายกรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๙ ในกรณีที่กรรมการซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ทั้งนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทน ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการ ไม่น้อยกว่าปีละสามครั้ง

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้เป็นการทั่วถึง ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดในแต่ละจังหวัดและคณะกรรมการอื่น เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

คณะกรรมการแต่ละคณะตามวรรคหนึ่งให้มีคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา ๑๕ อย่างน้อยหนึ่งคนเป็นอนุกรรมการ

ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ให้มีสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติขึ้นเป็นส่วนราชการ ในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรมตามมาตรา ๑๘ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีเลขาธิการซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการและบุคลากรของสำนักงาน

ให้เลขาธิการ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ซึ่งการแต่งตั้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

มาตรา ๑๓ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ส่วนราชการ หน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศในการดำเนินงาน การทำงาน ร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านคนพิการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการ

(๒) สํารวจ ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมและเก็บรักษาข้อมูลเกี่ยวกับคนพิการ สถานการณ์ของคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อประโยชน์ต่อการป้องกัน การรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และจัดทำแผนงาน วิเคราะห์ วิจัย คิดตาม ประเมินผลเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำแผนงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้ง การดำเนินงาน การสร้างความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการ เพื่อให้สามารถทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิคนพิการ ตลอดจนสนับสนุนและประสานงานให้หน่วยงานของรัฐ จัดงบประมาณให้แก่องค์กรด้านคนพิการ เพื่อดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่นหรือตามที่ คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการชี้แจงข้อเท็จจริงหรือความเห็น ในการปฏิบัติงาน ส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานอื่น มาประกอบการพิจารณา

(๒) มีหนังสือแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือมีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือส่งเอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นมาประกอบการพิจารณา

มาตรา ๑๕ การกำหนดนโยบาย กฎ ระเบียบ มาตรการ โครงการ หรือวิธีปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือบุคคลใดในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการ จะกระทำมิได้

การกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกระทำหรืองดเว้นกระทำที่แม้จะมีได้มุ่งหมายให้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการ โดยตรง แต่ผลของการกระทำนั้นทำให้คนพิการต้องเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้รับเพราะเหตุแห่ง ความพิการด้วย

การเลือกปฏิบัติที่มีเหตุผลทางวิชาการ จริตประเพณี หรือประโยชน์สาธารณะสนับสนุนให้กระทำได้ตามความจำเป็นและสมควรแก่กรณี ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง แต่ผู้กระทำการนั้นจะต้องจัดให้มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาหรือรักษาซึ่งสิทธิหรือประโยชน์แก่คนพิการตามความจำเป็นเท่าที่จะกระทำได้

มาตรา ๑๖ คนพิการที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการตามมาตรา ๑๕ มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการให้มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำการนั้นได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การร้องขอตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการคัดสิทธิผู้ร้องในอันที่จะฟ้องเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดต่อศาลที่มีเขตอำนาจ โดยให้ศาลมีอำนาจกำหนดค่าเสียหายอย่างอื่น อันมิใช่ตัวเงินให้แก่คนพิการที่ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมได้ และหากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อคนพิการนั้นเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลจะกำหนดค่าเสียหายในเชิงลงโทษให้แก่คนพิการไม่เกินสี่เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริงด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอ และการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการใช้สิทธิตามมาตรา ๑๖ คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการอาจขอให้องค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ร้องขอหรือฟ้องคดีแทนได้

การฟ้องคดีตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ไม่ว่าคนพิการเป็นผู้ฟ้องเองหรือองค์กรด้านคนพิการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ฟ้องแทน ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเป็นสำนักงานทะเบียนกลางสำหรับคนพิการในกรุงเทพมหานคร โดยมีเลขาธิการ เป็นนายทะเบียนกลาง สำหรับจังหวัดอื่นให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดทำหน้าที่เป็นสำนักงานทะเบียนจังหวัดสำหรับคนพิการในจังหวัดของตนอีกหน้าที่หนึ่ง โดยมีพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นนายทะเบียนจังหวัด

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการได้รับสิทธิตามมาตรา ๒๐ คนพิการอาจยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัด ณ สำนักงานทะเบียนกลาง สำนักงานทะเบียนจังหวัด หรือสถานที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่คนพิการเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถหรือในกรณีที่คนพิการมีสภาพความพิการถึงขั้นไม่สามารถไปยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ดูแลคนพิการ แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ แต่ต้องนำหลักฐานว่าเป็นคนพิการไปแสดงต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัด แล้วแต่กรณีด้วย

การยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการและการออกบัตร การกำหนดสิทธิหรือการเปลี่ยนแปลงสิทธิ การขอสถานะสิทธิของคนพิการ และอายุบัตรประจำตัวคนพิการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๒๐ คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

(๑) การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพโดยกระบวนการทางการแพทย์และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ และสื่อส่งเสริมพัฒนาการ เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือเสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศกำหนด

(๒) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติตามความเหมาะสม ในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือการศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

(๓) การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐาน การคุ้มครองแรงงาน มาตรการเพื่อการมีงานทำ ตลอดจนได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ และบริการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีหรือความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

(๔) การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป ตลอดจนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับคนพิการ

(๕) การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรม การพัฒนาและบริการอันเป็นสาธารณะ ผลักดันเจ้าหน้าที่ที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การช่วยเหลือทางกฎหมายและการจัดหาทุนยาคความว่าต่างแก่ต่างคดี ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๖) ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภทตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง

(๗) บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๘) สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง หรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ คิดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง และการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ โดยได้รับการยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียม และค่าเช่าเพิ่มเติมสำหรับสัตว์ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือเครื่องช่วยความพิการดังกล่าว

(๙) การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

(๑๐) การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือการจัดให้มีสวัสดิการอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้ช่วยคนพิการ ให้มีสิทธิได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแลคนพิการ มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่มีสถานสงเคราะห์เอกชนจัดที่อยู่อาศัยและสวัสดิการให้แล้ว รัฐต้องจัดเงินอุดหนุนให้แก่สถานสงเคราะห์เอกชนนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดู การจัดการศึกษา การส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ตลอดจนความช่วยเหลืออื่นใด เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

คนพิการและผู้ดูแลคนพิการมีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษีหรือยกเว้นภาษี ตามที่กฎหมายกำหนด องค์กรเอกชนที่จัดให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์ตามมาตรา นี้ มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนดระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้หน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องใดมีหน้าที่ให้การส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามอำนาจหน้าที่นั้น

มาตรา ๒๓ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงาน เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ” เพื่อเป็นทุนสำหรับการใช้จ่ายเกี่ยวกับการคุ้มครองและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมและการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนพิการ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ การศึกษาและการประกอบอาชีพของคนพิการ รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ องค์กรที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ โดยจัดสรรให้อย่างเป็นทางการและทั่วถึง

มาตรา ๒๔ กองทุนประกอบด้วย

(๑) ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ในกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่โอนมาตามมาตรา ๔๒

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งนี้ ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอแก่การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- (๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับบริจาค เพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๔) เงินรายได้จากการออกสลากหรือที่ได้มาจากการจัดกิจกรรม
- (๕) เงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการส่งเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔
- (๖) ดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

- (๙) รายได้จากการขาย การลงทุน หรือการหาประโยชน์จากทรัพย์สินของกองทุน
 (๘) เงินหรือทรัพย์สินที่ตกเป็นของกองทุน หรือที่กองทุนได้รับตามกฎหมายหรือนิติกรรม
 (๕) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการตามที่กฎหมายกำหนด

(๑๐) รายได้อื่น
 เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามวรรคหนึ่ง ไม่ต้องส่งคลังเป็นเงินรายได้แผ่นดิน
 การบริจาคเงินหรือทรัพย์สินเข้ากองทุน ให้ผู้บริจาคมำไปหักลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีได้
 ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการพัฒนา
 สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานอนุกรรมการ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวง
 แรงงาน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานประชา
 คมบัญชีกลาง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนเก้าคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การคนพิการ
 อย่างน้อยเจ็ดคนเป็นอนุกรรมการ และให้เลขาธิการเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุน
 ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
 (๒) พิจารณานุมัติการจ่ายเงิน อนุมัติโครงการ กำหนดวงเงินและรายการค่าใช้จ่าย เพื่อสนับสนุน
 แผนงานหรือโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามที่คณะกรรมการ
 ตามประเภทความพิการ คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดหรือ
 คณะอนุกรรมการอื่นเสนอ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการ
 กำหนด

มาตรา ๒๗ ให้สมาคมสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทยได้รับเงินสนับสนุนสำหรับ
 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจากกองทุน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๒๘ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนห้าคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ด้านการเงิน การประเมินผล และการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการประเมินผลจำนวนสองคน และคนพิการซึ่งมีบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา ๑๕ อย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ โดยมีรองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

ผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เป็นผู้แทนขององค์กรที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนนี้

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (๒) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ

ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลได้

มาตรา ๓๒ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุน

ตามมาตรา ๒๕ และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนตามมาตรา ๓๐ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา ๓๔ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่ต้องส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง แต่มิได้ส่ง ส่งล่าช้า หรือส่งเงินไม่ครบถ้วน ให้เสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีของจำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งเข้ากองทุน

นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งรับคนพิการเข้าทำงานหรือส่งเงินเข้ากองทุนตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าจ้างที่จ่ายให้แก่คนพิการหรือเงินที่ส่งเข้ากองทุนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะรับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ หรือนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานตามมาตรา ๓๓ และไม่ประสงค์จะส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๓๔ หน่วยงานของรัฐ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนั้นอาจให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

มาตรา ๓๖ เลขาธิการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้อาัยทรัพย์สินของนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการซึ่งไม่ส่งเงินที่จะต้องส่งตามมาตรา ๓๔

การมีคำสั่งให้อำัยคทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง จะกระทำได้อต่อเมื่อได้ส่งคำเตือนเป็นหนังสือโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการนำเงินส่งเข้ากองทุนหรือส่งเงินที่ค้างจ่ายภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการได้รับหนังสือนั้น และนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่จ่ายภายในเวลาที่กำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการอำัยคทรัพย์สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กำหนด ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดลักษณะ หรือการจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือบริการสาธารณะอื่น ให้คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

เจ้าของอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ บริการขนส่ง หรือผู้ให้บริการสาธารณะอื่น ซึ่งได้จัดอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก หรือบริการตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิได้รับการลดหย่อนภาษี หรือยกเว้นภาษีเป็นร้อยละของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๘ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่จ้างคนพิการเข้าทำงานมากกว่าร้อยละหกสิบของลูกจ้างในสถานประกอบการนั้น โดยมีระยะเวลาจ้างเกินกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวันในปีภาษีใด มีสิทธิได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ในปีภาษีนั้น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา ๓๙ ให้สำนักงานมีอำนาจประกาศโฆษณาข้อมูลการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ต่อสาธารณะอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ในกรณีที่รัฐหรือหน่วยงานของรัฐจะพิจารณาให้สัมปทาน การส่งเสริมการลงทุน การประกาศเกียรติคุณ สินเชื่อ รางวัล เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใด แก่นายจ้างหรือสถานประกอบการใด ให้นำข้อมูลที่ได้ประกาศตามวรรคหนึ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๔๑ ให้ถือว่าบัตรประจำตัวคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นบัตรประจำตัวคนพิการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ ให้โอนบรรดทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ เงินงบประมาณ และรายได้ที่ประกอบเป็นกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ไปเป็นของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนงบประมาณและบุคลากรของสำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สังกัดสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาไปเป็นของสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

มาตรา ๔๓ ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับทำหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ ให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีแต่ละกระทรวงมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวงนั้น

กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

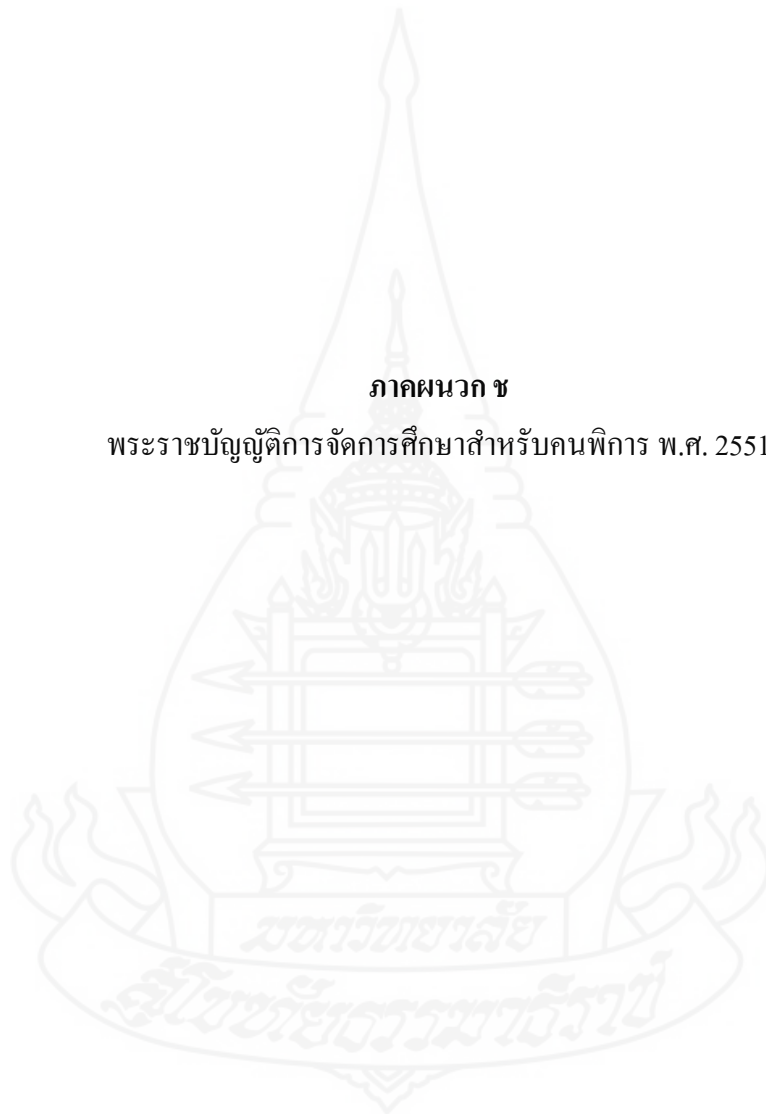
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติ

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร

จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรือรับอุปการะคนพิการ

“แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

“เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“การเรียนร่วม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษา ให้สามารถรองรับการเรียนการสอนสำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

“สถานศึกษาเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไป กลับ และรับบริการที่บ้าน

“ศูนย์การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

“ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการโดยเฉพาะ โดยหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน

องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัด ตั้งแต่ระดับ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น

“องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิกระดับชาติตามประเภท ความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา ๕ คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

(๑) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(๒) เสือบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

(๓) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา ๖ ให้ครูการศึกษาพิเศษในทุกสังกัดมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษตามที่กฎหมาย กำหนด

ให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา ๗ ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม สถานศึกษาเอกชนการกุศล ที่จัดการการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๘ ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษา เฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจน บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการ สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือ จำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามกฎหมาย

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือ จากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

มาตรา ๘ ให้รัฐจัดเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและความสามารถในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคนพิการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อธิบดีกรมสุขภาพจิต อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์สูงในด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ ด้านกฎหมาย ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน ทั้งนี้ อย่างน้อยเจ็ดคนต้องมาจากองค์กรคนพิการแต่ละประเภท

ให้ผู้ช่วยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการ
 ในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนออนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ แผนการจัดสรร
 ทรัพยากรและแนวทางการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระบบและ
 ทุกระดับต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่

(๒) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร
 การกำหนดมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินและการทดสอบทางการศึกษา
 ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ
 การได้มาและจำนวนเงินค่าตอบแทนพิเศษของครูการศึกษาพิเศษ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา
 สำหรับคนพิการของหน่วยงานในทุกสังกัดที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ รวมทั้งอนุมัติ โครงการหรือ
 แผนงานที่จะใช้เงินกองทุนในส่วนที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน

(๔) วางระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับ
 คนพิการ การอุดหนุนทางการศึกษา การจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษา
 สำหรับคนพิการของสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

(๕) ส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ
 การศึกษาสำหรับคนพิการ รวมทั้งสนับสนุน โครงการเพื่อสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ

(๖) ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างบูรณาการ
 รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ให้มีองค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่อง
 และทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๗) วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
 ตามมาตรา ๒๓ (๑)

(๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา
 สำหรับคนพิการตามมาตรา ๒๓ (๒)

- (๘) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนตามมาตรา ๒๓ (๓)
- (๑๐) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน การตัดหนี้เป็นสูญ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๔
- (๑๑) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน ให้การรับรอง หรือเพิกถอนการรับรอง แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม สถานศึกษาเอกชนการกุศลที่จัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
- (๑๒) ปฏิบัติงานอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้ง อีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังไม่ได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๖) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ รัฐมนตรี อาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงหกสิบวันจะไม่ดำเนินการเพื่อให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

มาตรา ๑๖ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใดถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม หากรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ทั้งหมด ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการ อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ในสถานศึกษา รวมทั้งประเมินและรายงานผลต่อคณะกรรมการ

(๒) สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดการเรียนร่วมแก่คนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

(๓) วิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ

(๔) ผลิต วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

(๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานธุรการของกองทุน

(๗) ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานทางการศึกษาสามารถผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๘) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

(๘) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสำหรับคนพิการให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา

ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสนับสนุน กำกับ ดูแล ให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด

เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้การสนับสนุนทรัพยากร องค์ความรู้ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา ๒๐ ให้สถานศึกษาเฉพาะความพิการของรัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาตามภารกิจแก่คนพิการ โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล

หมวด ๓

กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา ๒๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้น เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ” ในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยกองทุนประกอบด้วย

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากเงินกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๖

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๓) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๔) เงินรายได้ที่ได้จากการออกสลากหรือการจัดกิจกรรม
- (๕) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน
- (๖) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้
- (๗) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการตามที่กฎหมาย

กำหนด

มาตรา ๒๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย เลขธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นประธานกรรมการ รองเลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เลขธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้แทนองค์การคนพิการหนึ่งคนเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง ผู้แทน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทน สำนักงานประมาท ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจำนวนสิบเอ็ดคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนองค์การคนพิการแต่ละประเภท อย่างน้อยเจ็ดคนเป็นกรรมการ และให้ผู้ช่วยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นกรรมการ และเลขานุการ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารกองทุน รวมทั้งดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุน การหาประโยชน์และการจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๒) พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกำหนด
- (๓) รายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนต่อคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการ กำหนด
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการ บริหารกองทุนมอบหมาย

มาตรา ๒๔ การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน และการตัดหนี้เป็นสูญ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนทุกรอบปีแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการ

มาตรา ๒๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับกับการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง และการประชุมของคณะกรรมการบริหารกองทุนโดยอนุโลม

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๗ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน สิทธิหนี้ของกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

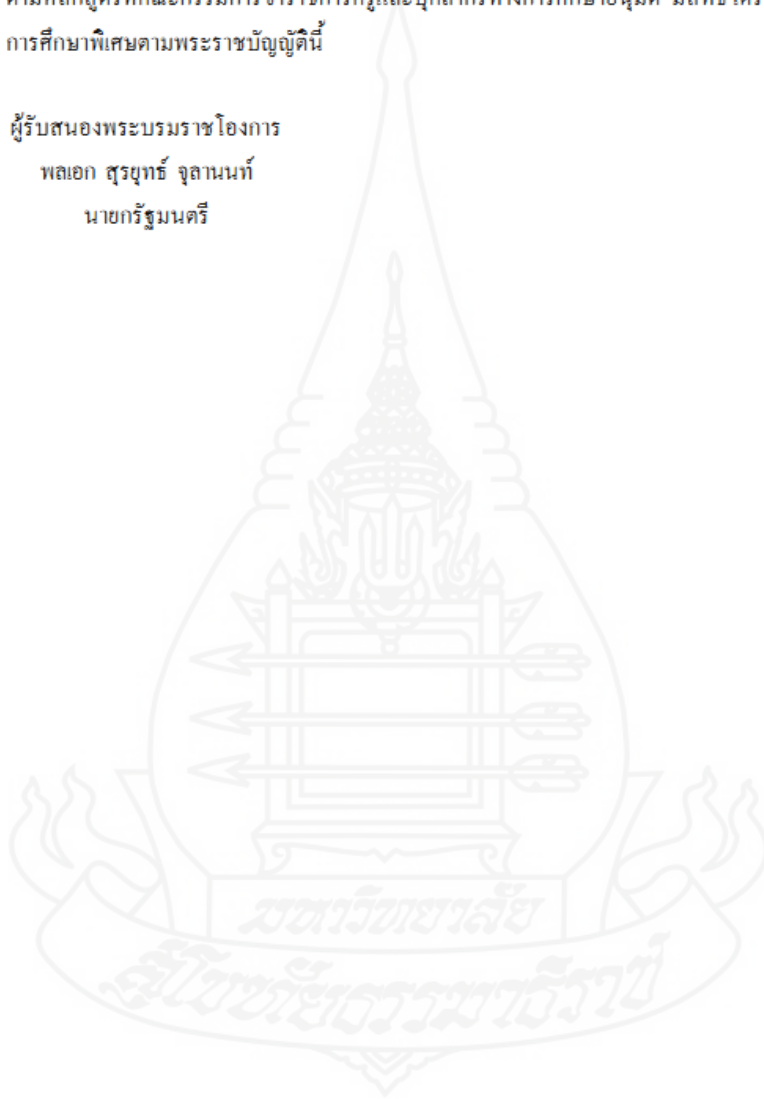
ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนตามมาตรา ๑๒ ให้นำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ใช้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๘ ในวาระเริ่มแรกที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ทำหน้าที่จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๙ ให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการอบรมวุฒิบัตรครูการศึกษาพิเศษตามหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอนุมัติก่อนการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นครูการศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้ที่ผ่านการอบรมวุฒิบัณฑิตการศึกษาศึกษาพิเศษตามหลักสูตรที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอนุมัติ มีสิทธิได้รับแต่งตั้งเป็นครูการศึกษาศึกษาพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป จึงจำเป็นต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาส ได้รับการบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ ดังนั้น เพื่อให้การ บริการและการให้ความช่วยเหลือแก่คนพิการในด้านการศึกษาเป็นไปอย่างทั่วถึงทุกระบบและทุกระดับการศึกษา จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ข

พระราชบัญญัติส่งเสริม

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาที่ได้บัญญัติไว้แล้ว

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษานอกระบบ” หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้น และมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

“การศึกษิตตามอัธยาศัย” หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“ภาคีเครือข่าย” หมายความว่า บุคคล ครอบครั้ว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่น ที่มีได้สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีส่วนร่วมหรือมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยให้บุคคลซึ่งได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้วหรือไม่ก็ตามมีสิทธิได้รับการศึกษาในรูปแบบ

การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยได้ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามกระบวนการและการดำเนินการที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ยึดหลักดังต่อไปนี้

(๑) การศึกษานอกระบบ

(ก) ความเสมอภาคในการเข้าถึงและได้รับการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งถึง เป็นธรรม และมีคุณภาพเหมาะสมกับสภาพชีวิตของประชาชน

(ข) การกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและการให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

(๒) การศึกษาตามอัธยาศัย

(ก) การเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

(ข) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่วนที่นำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา

(ค) การจัดกรอบหรือแนวทางการเรียนรู้ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อผู้เรียน

มาตรา ๗ การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคม ที่ใช้ความรู้และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ

(๒) ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา

มาตรา ๘ การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๒) ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพชีวิตทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

(๓) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์และเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ

มาตรา ๘ ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้ความสำคัญแก่ผู้เกี่ยวข้องตามบทบาทและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เรียน ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถเลือกบริการได้หลากหลายตามความต้องการของตนเอง

(๒) ผู้จัดการเรียนรู้สำหรับการศึกษานอกระบบ และผู้จัดแหล่งการเรียนรู้สำหรับการศึกษตามอัธยาศัย มีการดำเนินการที่หลากหลายตามศักยภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน โดยบูรณาการความรู้ ปุถุภังคคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม

(๓) ผู้ส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งเป็นผู้ที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เรียนและผู้จัดการเรียนรู้ มีการดำเนินการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัย ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่าย อาจดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่จำเป็นสำหรับการศึกษานอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัย และการช่วยเหลือด้านการเงินเพื่อการจัดการศึกษานอกระบบ

(๒) การจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการและบุคลากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการยกย่องประกาศเกียรติคุณสำหรับผู้จัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัย

(๓) สิทธิประโยชน์ตามความเหมาะสมให้แก่ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ

(๔) การสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนของการศึกษตามอัธยาศัยสามารถเข้าถึงได้ตามความเหมาะสม

(๕) ทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเพื่อให้บุคคลและชุมชนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความต้องการที่สอดคล้องกับความจำเป็นในสังคมของการศึกษตามอัธยาศัย

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ เพื่อประโยชน์ในการจัดและพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัย ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ เช่น แหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน สื่อและเทคโนโลยีที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของภาคีเครือข่าย เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาอย่างค่อเนื่อง
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่าย ได้รับโอกาสในการจัดสรรทรัพยากรและเข้าถึง แหล่งเงินทุนเพื่อการดำเนินงาน

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัยที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๒) กำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัย
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อกิจการการศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัย
- (๔) เสนอแนะต่อรัฐมนตรีในการจัดทำและการพัฒนาระบบการเทียบโอนผลการเรียนจากการเรียนรู้ในการศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัย
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะอนุกรรมการ ภาคีเครือข่าย” ที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ของสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและสนับสนุน การศึกษาจากระบบและการศึกษาคตามอัยาศัย

จำนวนอนุกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานและอนุกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการภาคีเครือข่าย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.” โดยมีเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เรียกโดยย่อว่า “เลขาธิการ กศน.” ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดีและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบการดำเนินงานของสำนักงาน

สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) จัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต่อคณะกรรมการ

(๓) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมการศึกษา นวัตกรรม และระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ และการเทียบระดับการศึกษา

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๖) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิทยุชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องของประชาชน

(๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(๘) ปฏิบัติงานอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ทุกจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เลขาธิการ กสศ. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงแรงงาน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคนเป็นกรรมการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานในภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กสศ. กทม. เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เกษตรจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด แรงงานจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนแปดคนเป็นกรรมการ ซึ่งในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้ปฏิบัติงานในภาคเอกชนที่ข้องเกี่ยวกับงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ของจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน กสศ. จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

คุณสมบัติ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและร่วมมือในการพัฒนาการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกับภาคีเครือข่าย

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคีเครือข่าย เพื่อจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด

(๓) ติดตามการดำเนินการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของสถานศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนด และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศรวมทั้งความต้องการเพื่อการพัฒนาของท้องถิ่น

(๔) ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๗ ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด ทุกจังหวัด ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน. กทม.” เป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงาน และเป็นหน่วยงานการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และมีอำนาจหน้าที่บริหารการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในกรุงเทพมหานคร

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน. จังหวัด” เป็นหน่วยงานในสังกัดของสำนักงาน และเป็นหน่วยงานการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่บริหารการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด

ให้หน่วยงานการศึกษาดมวรรคหนึ่ง มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงาน กศน. กทม. หรือสำนักงาน กศน. จังหวัด แล้วแต่กรณี รวมทั้งเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และมีฐานะเป็นผู้บริหารการศึกษาดมวรรคหนึ่งว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานดังกล่าว

มาตรา ๑๘ ให้สถานศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน และจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยร่วมกับภาคีเครือข่าย

การดำเนินงานของสถานศึกษาดมวรรคหนึ่ง อาจจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นหน่วยจัดกิจกรรมและสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนก็ได้

การจัดตั้ง ยุบ เลิก รวม การกำหนดบทบาท อำนาจและหน้าที่ของสถานศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๙ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งมีคณะกรรมการสถานศึกษา

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของประธานและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบซึ่งเป็นระบบ การประกันคุณภาพภายในสำหรับสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วย การศึกษาแห่งชาติ

ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพภายใน โดยได้รับความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายและสำนักงาน ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๑ ให้สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ปรับเปลี่ยนภารกิจมาเป็นสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัย และให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่ เลขธิการ กศน. จนกว่าจะมีการแต่งตั้งเลขธิการ กศน. ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้คณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุนและประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษตามอัธยาศัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการซึ่งดำรงตำแหน่ง อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คงมีฐานะเป็นคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป และปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวขึ้นใหม่เพื่อ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้เลขธิการ กศน. แต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กทม. จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. กทม. ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัด จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัด ขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๓ ให้รัฐมนตรีจัดทำบัญชีรายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ และประกาศรายชื่อสถานศึกษาดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ถือว่าสถานศึกษาตามบัญชีรายชื่อที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่งเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศและคำสั่งเกี่ยวกับการจัดการศึกษาออกโรงเรียนที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลม จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

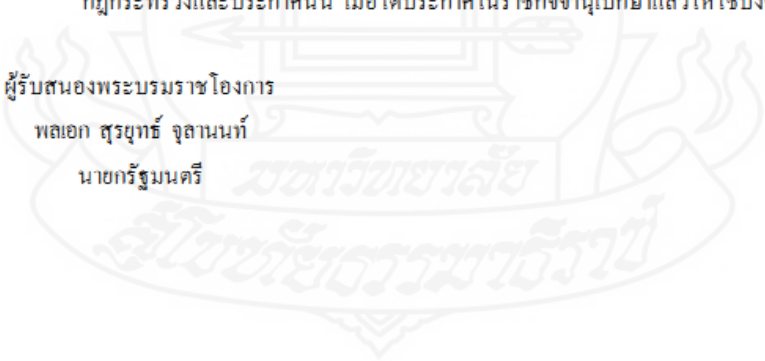
มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์

นายกรัฐมนตรี

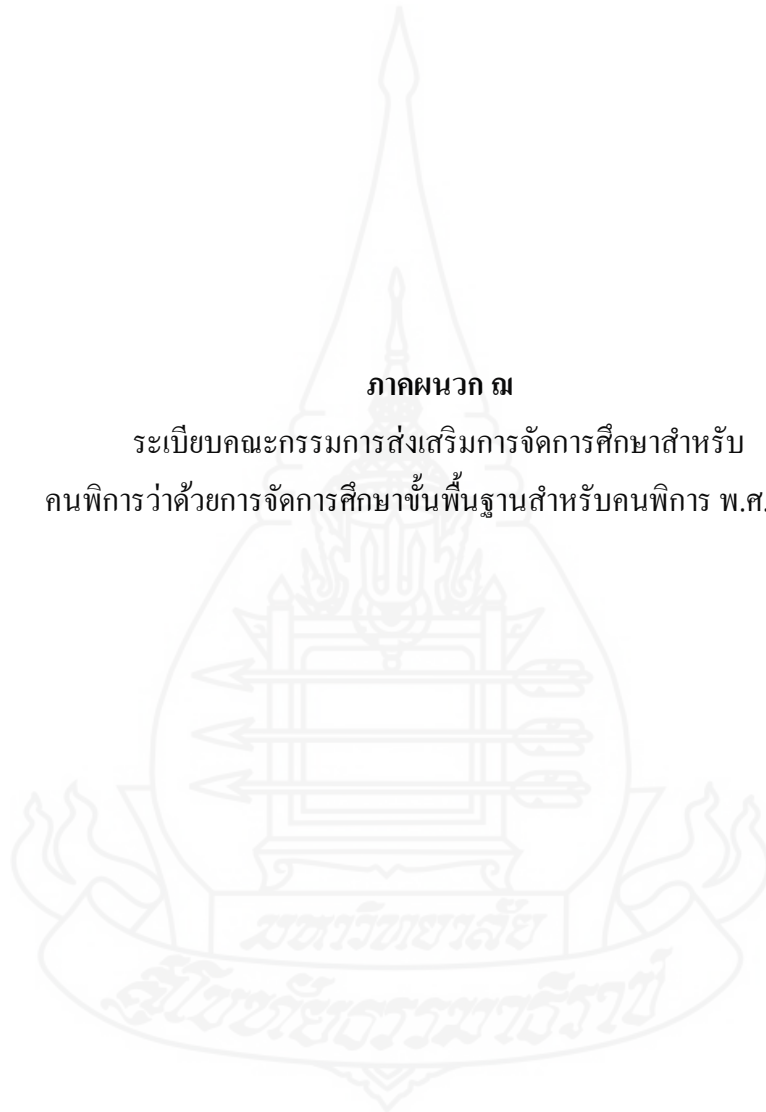

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ โดยเป็นการผสมผสานระหว่างการศึกษาทั้งสามรูปแบบ เพื่อให้สามารถพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากกลไกและการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะรองรับ ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายดังกล่าว สมควรให้มีกฎหมายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง มีการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนได้ตามศักยภาพ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และภูมิปัญญา อันจะมีผลในการพัฒนากำลังคนและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก ฅ

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

“ส่วนราชการ” หมายความว่า หน่วยงานตั้งแต่ระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่มีสถานศึกษา หรือหน่วยงานการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

ข้อ ๔ ให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการตามภารกิจของสถานศึกษานั้น โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ข้อ ๕ ในกรณีที่สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาโดยไม่มีเหตุผลและความจำเป็นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ให้ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากสถานศึกษาใดมีข้อโต้แย้งหรือมีปัญหาในทางปฏิบัติที่จำเป็น ให้สถานศึกษานั้นเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเป็นรายไป

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ ให้สถานศึกษาซึ่งได้รับคนพิการเข้าศึกษา มีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) จัดระบบหรือรูปแบบที่สนับสนุนการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความจำเป็นพิเศษตามประเภทของคนพิการทางการศึกษา

(๒) จัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่คนพิการสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้

ข้อ ๗ ในการจัดทำหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา ให้สถานศึกษาและส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท ตามรูปแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด หรือตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร

ข้อ ๘ ในกรณีที่คนพิการซึ่งมีอุปสรรคและมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือในการเดินทางเพราะเหตุแห่งความพิการนั้น ให้สถานศึกษาหรือส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดบริการสำหรับการเดินทาง

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หากเงินอุดหนุนของสถานศึกษาไม่เพียงพอ ให้สถานศึกษาขอรับการสนับสนุนจากกองทุนหรือส่วนราชการต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นได้

ข้อ ๙ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกรณีพิเศษแก่สถานศึกษา ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

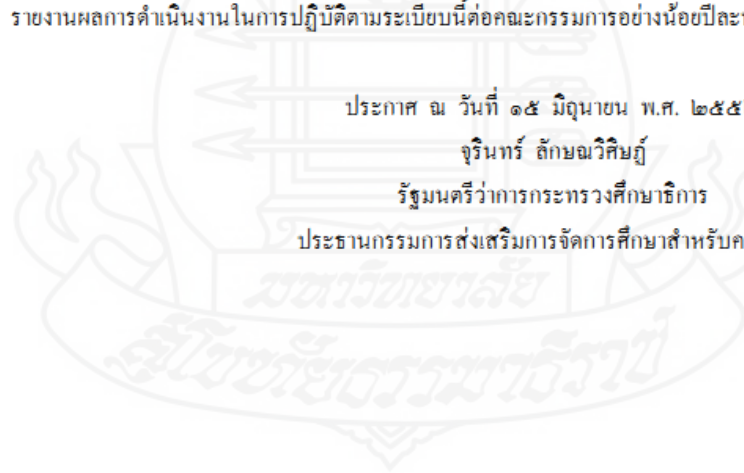
ข้อ ๑๐ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ รายงานผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามระเบียบนี้ต่อคณะกรรมการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จурินทร์ ถักยณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

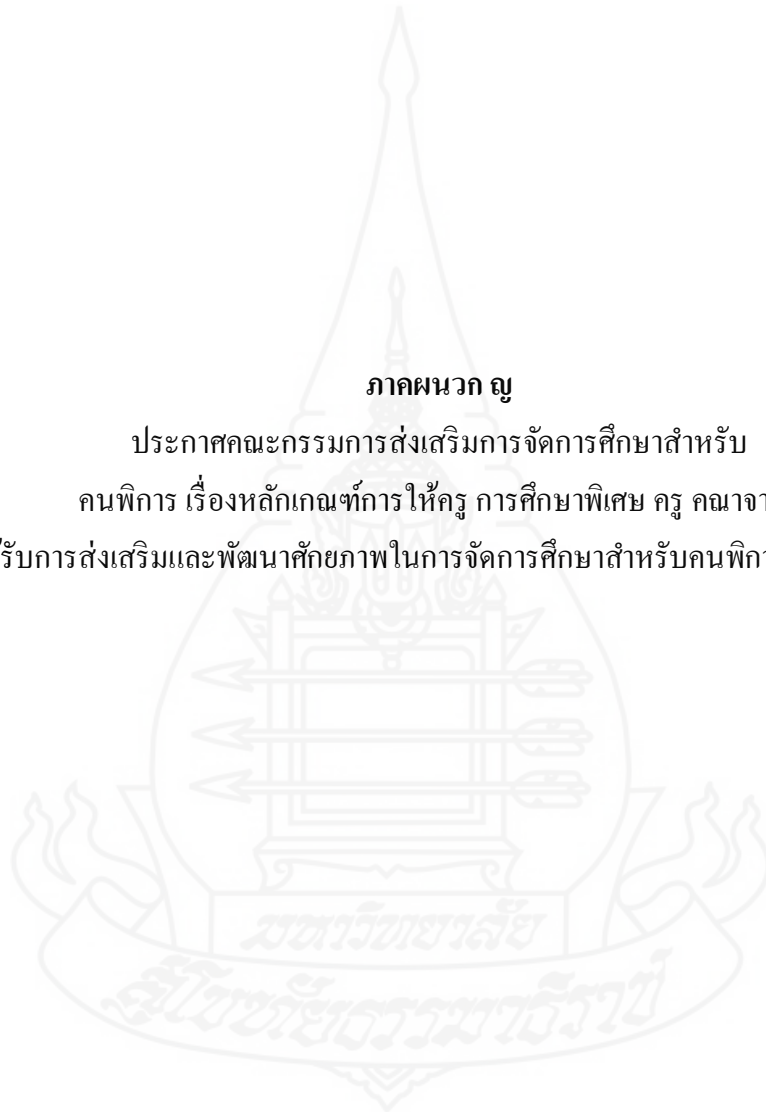
ประธานกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ภาคผนวก ญ

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการ เรื่องหลักเกณฑ์การให้ครู การศึกษาพิเศษ ครู คณาจารย์
ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552

ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริม
และพัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ
การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษา
สำหรับคนพิการจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครูและคณาจารย์
ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัด
การศึกษาสำหรับคนพิการไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับ
คนพิการเรื่อง หลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริมและ
พัฒนาศักยภาพในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๒ ”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ สถานศึกษา ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาในทุกกระดับหรือหน่วยงาน
การศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนที่มีคนพิการเข้าเรียนหรือที่พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
สำหรับคนพิการ

“ ครูการศึกษาพิเศษ ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญา
ตรี

ขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“ ครู ” หมายความว่า บุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอน และ
การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับต่ำกว่า
ปริญญา

“ คณาจารย์ ” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัย
ทางด้าน

การศึกษาพิเศษในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

“ คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ข้อ ๔ ให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพองค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับการฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะเฉพาะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการแต่ละประเภท อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๒) ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างน้อยสามปีต่อครั้ง

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุน ให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องทางด้านการศึกษาพิเศษหรือพัฒนาองค์ความรู้ทางการศึกษาพิเศษที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การดำเนินการตามข้อ ๔ ให้มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การฝึกอบรมหรือพัฒนาให้มีทักษะเฉพาะในการจัดการศึกษาตาม (๑) ของข้อ ๔ ต้องเป็นหลักสูตรกลางที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ตามความเหมาะสมและมีลักษณะเฉพาะเพื่อคนพิการแต่ละประเภท และสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำหลักสูตรกลางดังกล่าวไปใช้ในการฝึกอบรมหรือพัฒนานั้น ในการนี้ หากคณะกรรมการเห็นว่าสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใดได้กำหนดหลักสูตรขึ้นเองมีความเหมาะสม คณะกรรมการก็สามารถให้ความเห็นชอบและถือเป็นหลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรมหรือพัฒนานั้นได้

(๒) การพัฒนาศักยภาพตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพตาม (๒) ของข้อ ๔ ต้องเป็นหลักสูตรซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะ โดยหลักสูตรนั้นจะต้องมีลักษณะตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งโครงสร้างหลักสูตรการฝึกอบรมที่ประกอบด้วยภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติตลอดจนมีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรนั้น

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ได้รับการศึกษาต่อเนื่องที่สูงกว่าระดับปริญญาตรีตาม (๓) ของข้อ ๔ ต้องเป็นการศึกษาที่มีการกำหนดประเภทของทุน สาขาวิชาที่จะศึกษาสถานศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ และระยะเวลาการศึกษา

(๔) การส่งเสริมและพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตาม (๔) ของข้อ ๔ ต้องมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการดำเนินการดังกล่าว

ข้อ ๖ การพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานต้นสังกัดร่วมกับหน่วยงาน สถาบัน หรือมหาวิทยาลัย ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการในการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ดังกล่าวสามารถนำไปจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้มีประสิทธิภาพและมาตรฐานยิ่งขึ้น

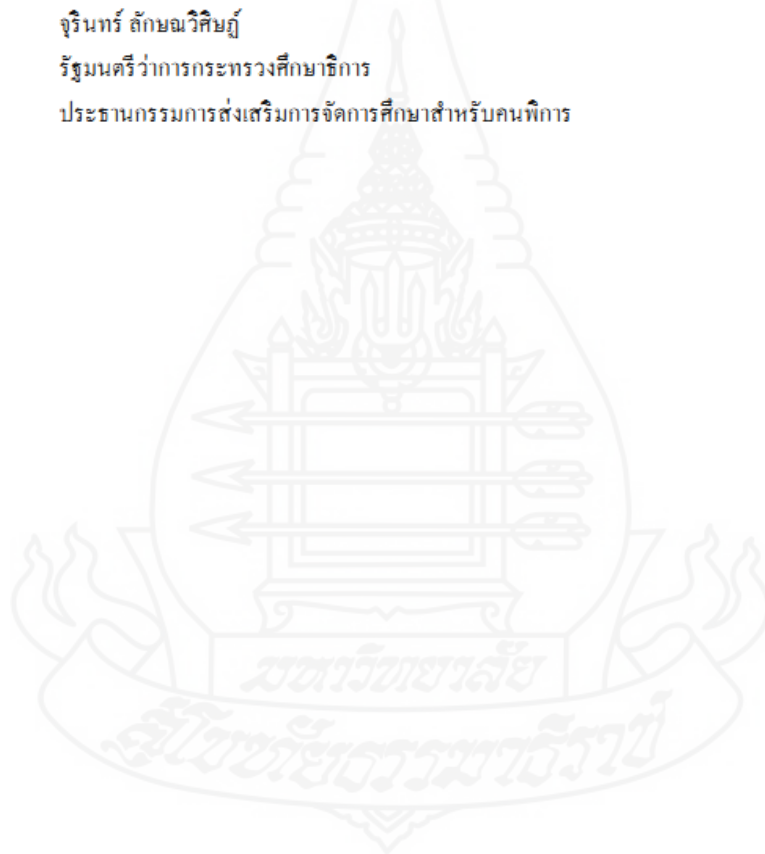
ข้อ ๗ การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ ให้ส่วนราชการหน่วยงานต้นสังกัด หรือกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ สนับสนุนงบประมาณให้เหมาะสมและเพียงพอ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

จรินทร์ ถักถนวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

บทที่ 6

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ในครั้งนี ผู้ศึกษามีความมุ่งหมายที่จะพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองและกลุ่มผู้ปกครองสามารถดำเนินการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนได้อย่างเป็นระบบถูกต้องตามกฎหมาย มีมาตรฐานเดียวกัน และผู้ปกครองมีความเข้าใจขั้นตอนการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกอย่างถ่องแท้ ในการศึกษากำหนดให้ กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ผู้บริหารศูนย์การเรียนเป็นปัจจัยนำเข้า และกระบวนการในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวม เรียบเรียง และตรวจสอบ เพื่อให้ได้คู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีระบบทั่วไป

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าอิสระในการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง มี 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก 1) การศึกษาเอกสาร 2) การกำหนดแผนผังการพัฒนาคู่มือ 3) การสนทนากลุ่มผู้บริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกนาร่อง 5 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์กรุงเทพมหานคร ศูนย์เมืองพัทยา ศูนย์จังหวัดตรัง ศูนย์จังหวัดภูเก็ต และศูนย์จังหวัดเชียงราย ศูนย์ละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 5 คน 4) ร่างคู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียน 5) ตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

คู่มือในการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองจะช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการบริหารงานให้กับผู้ปกครอง และกลุ่มผู้ปกครอง และช่วยให้ดำเนินการได้อย่างกระชับรวดเร็วยิ่งขึ้น ลดปัญหาในเรื่องการดำเนินการไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกที่จัดตั้งโดยชมรมผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสาร สามารถสรุปได้ว่าศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกเป็นสถานศึกษาแบบใหม่ ตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 และมีผู้จัดคือชมรมผู้ปกครองซึ่งเป็นองค์กรคนพิการที่เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการรับรองเป็นองค์กรสมาชิก

สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม(ไทย) จัดการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับบุคคลออทิสติกในพื้นที่จังหวัดที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่ ผู้บริหารและครูได้รับการยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติไม่ต้องมีใบประกอบวิชาชีพ และมีความยืดหยุ่นในเรื่องสัดส่วนครูกับนักเรียน จำนวนห้องเรียน และอาคารสถานที่

1.2 การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรม

ผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสาร และการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปประเด็นในการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองได้ดังนี้

1.2.1 การจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ผู้จัดตั้ง คือชมรมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก โดยประธานชมรมฯ ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนฯ การบริหารศูนย์การเรียนโดยคณะกรรมการศูนย์การเรียนฯ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม และดูแลการประกันคุณภาพภายในเพื่อการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานศูนย์การเรียนฯ

การบริหารศูนย์การเรียนประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนฯ ทำหน้าที่ยื่นหนังสือขออนุญาตจัดการศึกษาต่อสำนักงาน กศน. จังหวัด และบริหารจัดการศึกษาโดยจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล จัดระบบและรูปแบบที่สนับสนุนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด และความจำเป็นพิเศษตามประเภทความพิการ จัดสภาพแวดล้อมบริหารศูนย์การเรียน ประกันคุณภาพภายใน และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ

1.2.2 ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก เริ่มจากการรวมตัวของผู้ปกครอง คัดเลือกกรรมการชมรม ขอนหนังสือรับรององค์กรสมาชิกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย) ขออนุญาตจัดตั้ง เตรียมสถานที่ รับนักเรียน รายงานจำนวนนักเรียน จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ดำเนินการศึกษา ประเมินผลรายงานผลการประเมินต่อสำนักงาน กศน. จังหวัดเพื่อออกเอกสารหนังสือรับรองผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งการยื่นคำร้องของเลิกศูนย์การเรียนฯ ซึ่งการเลิกศูนย์การเรียนจะต้องเป็นมติของคณะกรรมการศูนย์การเรียนเห็นชอบให้เลิกศูนย์การเรียน และต้องให้สิทธิผู้เรียนที่จะเข้าเรียนศูนย์การเรียนหรือสถานศึกษาอื่น

1.3 การจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรม

ผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสารพบว่าในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการมีองค์ประกอบสำคัญที่พอสรุปได้ดังนี้

1.3.1 แผนการจัดการศึกษา เป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลออทิสติกและเป็นเครื่องมือที่ใช้สื่อสารระหว่างผู้บริหารศูนย์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดสำคัญได้แก่ ชื่อศูนย์การเรียน วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน ที่ตั้ง รูปแบบ ระดับการศึกษาที่จัด การจัดการเรียนรู้ ระบบประกันคุณภาพภายใน บุคลากรทางการศึกษา และข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการ

จากการสนทนากลุ่ม ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการนำร่อง 5 ศูนย์ มีรายละเอียดของแผนการจัดการศึกษาแตกต่างกันเฉพาะในเรื่องที่ตั้ง จำนวนบุคลากร ข้อกำหนดเกี่ยวกับกรรมการศูนย์ ส่วนรายละเอียดอื่นได้แก่ ชื่อศูนย์การเรียน วัตถุประสงค์ รูปแบบ ระดับการศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพภายในไม่มีความแตกต่าง

1.3.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ยึดหลักสูตรการศึกษานอกกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีมูลนิธิคุณพุ่ม มูลนิธิออทิสติกไทย และสำนักงานพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติจัดอบรมผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องและได้กำหนดกรอบหลักสูตรร่วมกับศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก โดยมีองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย กลุ่มเป้าหมาย โครงสร้างหลักสูตร วิธีจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเกณฑ์ในการจบหลักสูตร

1.3.3 การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Plan: IEP)

เป็นแผนกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการแต่ละคน ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนพิการแต่ละคนรวมถึงการกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการ มีองค์ประกอบสำคัญในการจัดทำ IEP ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางการแพทย์ ข้อมูลด้านการศึกษา การกำหนดแนวทางการศึกษาและการวางแผนการจัดการศึกษา ความต้องการสื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา คณะกรรมการจัดทำแผน ความเห็นของบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้เรียน ข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็น โดยมูลนิธิคุณพุ่มร่วมกับมูลนิธิออทิสติกไทยได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องโดยกำหนดกระบวนการจัดทำแผน 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการตรวจสอบขั้นการเรียนการสอน ขั้นตอนติดตามประเมินผล และขั้นการสรุปรายงานประจำปีในการดำเนินการศูนย์ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะมีขั้นตอนในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล 9 ขั้นตอนดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการ
- 2) ประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง

- 3) รวบรวมข้อมูลของเด็กแต่ละคน โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 4) การประเมินศักยภาพเบื้องต้นของเด็กแต่ละคน โดยครู
- 5) เลขานุการคณะกรรมการฯ จัดเตรียมการประชุม
- 6) ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 7) การนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสู่การปฏิบัติ
- 8) ประเมินผล ทบทวนและพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 9) ประเมินผลการดำเนินงานการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ของคณะกรรมการฯ

1.4 ผู้บริหาร ครู และอาสาสมัครของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก

จากการศึกษาเอกสาร ผู้บริหาร และครูของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการได้รับ ยกเว้นจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 7 มาตรา 53 วรรคสี่ ไม่ต้องมีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพและสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มพอจะสรุปคุณสมบัติของบุคลากรของ ศูนย์การเรียนรู้ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์ ครู และอาสาสมัคร ได้ดังนี้

1.4.1 คุณสมบัติและบทบาทของผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติก

ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะพิการออทิสติก ทั้ง 5 ศูนย์ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของ ผู้บริหาร และประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหาร ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า แต่ ไม่มีวุฒิศู หรือประสบการณ์ในการบริหารการศึกษามาก่อน

ผู้บริหารมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายให้กับครูผู้สอนคนพิการ ผู้เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย
- 2) สนับสนุน งบประมาณ และจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์
- 3) จัด ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) วิจัยและพัฒนาคุณภาพหลักสูตร สื่อ กระบวนการเรียนรู้
- 5) พัฒนาคู่มือสอนคนพิการ ผู้เกี่ยวข้องและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 6) ระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา
- 7) เสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ครูผู้สอน ผู้ที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่าย

8) กำกับ ดูแล ตรวจสอบ นิเทศภายใน ติดตามประเมินผล และรายงานผล ต่อสำนักงาน กศน. จังหวัด

1.4.2 คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของครู

ครูศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์ มีความแตกต่างในเรื่อง จำนวนครู คุณวุฒิ และหน่วยงานสนับสนุนครูประจำศูนย์ฯ โดยครูประจำศูนย์ทุกคนจบการศึกษา ระดับปริญญาตรี แต่มีศูนย์เชี่ยวชาญรายศูนย์เดียวที่มีครูจบการศึกษาพิเศษ และมี 2 ศูนย์ที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลประจำศูนย์ คือศูนย์จังหวัดภูเก็ตและศูนย์กรุงเทพมหานคร และมี 1 ศูนย์ที่ สำนักงาน กศน. จังหวัดสนับสนุนบุคลากรมาเป็นครูประจำศูนย์

ครูมีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ประเมินความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน
- 2) จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล
- 3) จัดเตรียมสิ่งแวดล้อม จัดหา หรือผลิตสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ทางการศึกษา

- 4) จัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 5) วัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง
- 6) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

1.4.3 คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัคร

อาสาสมัครคือบุคคลที่เขามาช่วยจัดกิจกรรม โดยไม่มีค่าตอบแทน อาสาสมัครจะต้องมีความรู้เรื่อง โรคออทิสซึม และลักษณะอาการ มีทัศนคติถูกต้องเกี่ยวกับความพิการ เคารพในความแตกต่างและศักดิ์ศรีของมนุษย์ อาสาสมัครควรมีทักษะเบื้องต้นดังต่อไปนี้

- 1) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์
- 2) ทักษะในการมีส่วนร่วมกับคนพิการและครอบครัว
- 3) ทักษะในการประสานงานและระดมทรัพยากร
- 4) ทักษะในการบันทึกข้อมูลและติดตามผล

การรับอาสาสมัครไม่ได้จำกัดเฉพาะอาสาสมัครคนไทย ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการสามารถขอรับอาสาสมัครมาจากองค์กรที่มีประสบการณ์ในการสอนคนพิการ เช่น องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่น Japanese International Cooperation Agency (JICA) เช่นที่จังหวัดเชียงราย ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงรายได้ขออาสาสมัคร ญี่ปุ่น ที่มีประสบการณ์สอนเด็กพิเศษ และมีอาสาสมัครเป็นนักดนตรีบำบัดชาวญี่ปุ่นมาประจำอยู่ที่

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ศูนย์เชียงรายจึงทำหน้าที่ขอตัวอาสาสมัครมาจัดกิจกรรมให้เด็กออทิสติก สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เป็นต้น

อาสาสมัครมีบทบาทสำคัญ 3 ด้านคือ การบริหาร การปฏิบัติงาน และการประสานงาน

1.5 สิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติก

จากการศึกษาเอกสารและสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม พอจะสรุปสิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกได้ 3 ด้านดังนี้

1.5.1 สิทธิประโยชน์สำหรับศูนย์การเรียน

1) สิทธิในการได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวแก่ผู้เรียน

จากการสนทนากลุ่มของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์ ปรากฏว่ายังไม่มีศูนย์ใดได้รับการตรวจประเมินเพื่อรับรองคุณภาพ จึงยังไม่มีสิทธิในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือพิเศษจากรัฐ แต่ได้รับสนับสนุนงบประมาณเริ่มต้นจากมูลนิธิออทิสติกไทย และมูลนิธิคุณพุ่มได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณและคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก โดยจ่ายผ่านศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดที่มีศูนย์การเรียนตั้งอยู่

2) สิทธิในการได้รับการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่น

จากการสนทนากลุ่มของศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์ ปรากฏว่ายังไม่มีศูนย์ใดได้รับ ถึงแม้จะกำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552 แล้วก็ตาม

3) สิทธิในการลดหย่อนภาษีและยกเว้นภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตามแนวทางเดียวกับรัฐสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยศึกษาเอกชน

มูลนิธิออทิสติกไทยได้ยื่นข้อเสนอให้รัฐพิจารณาสิทธิในการลดหย่อนภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาตามมาตรา 12 (สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย), 2553, หน้า 20) สอดคล้องกับข้อเสนอในการลดหย่อนและงดเว้นภาษีแก่ผู้จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนของสถานประกอบการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 42) ดังต่อไปนี้

- (1) หักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ปกครอง
- (2) หักลดหย่อนภาษีเงินได้สำหรับการบริจาคเงินเข้าศูนย์การเรียน
- (3) ยกเว้นภาษีเงินได้จากจัดการศึกษาให้กับบุคคลหรือองค์กร

เอกชนที่จัดการศึกษา

1.5.2 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสาร คนพิการที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยมีสิทธิตามกฎหมายทางการศึกษาโดยได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สามารถเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้นและมีสิทธิได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของ คนพิการแต่ละประเภท แต่ละบุคคล

1.5.3 สิทธิประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครู

จากการศึกษาเอกสารคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การให้ครูการศึกษาพิเศษ ครูและคณาจารย์ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์กรความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยให้นิยามความของครูการศึกษาพิเศษ และครูไว้ดังต่อไปนี้

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“ครู” หมายความว่า บุคลากรซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา

ครูของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการทั้ง 5 ศูนย์จะได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ จากมูลนิธิคุณพุ่มและมูลนิธิออทิสติกไทยอย่างต่อเนื่อง

1.6 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสาร และสังเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม มีหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกหลักอยู่ 4 หน่วยงานดังนี้

1.6.1 สำนักงานส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด (สำนักงาน กศน. จังหวัด)

สำนักงาน กศน. จังหวัด มีบทบาทเป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภายในจังหวัด โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมและ

สนับสนุนการศึกษานอกระบบ 2 ด้านคือ 1) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และ 2) ภาควิชาเครื่องขยายเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา สำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษิตตามอชยาศัย 3 ด้านคือ 1) ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะในการแสวงหาความรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็น และ 3) การเทียบโอนผลการเรียนกับการศึกษาในระบบและนอกระบบได้ และมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน การจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองจากการสนทนากลุ่มศูนย์การเรียนทั้ง 5 ศูนย์ พบว่าความร่วมมือระหว่างสำนักงาน กศน. จังหวัด และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการฯ มีเพียง 2 ศูนย์ คือศูนย์ตรัง และศูนย์เชียงราย แต่มีเพียงศูนย์เชียงรายศูนย์เดียวที่ยื่นแผนการจัดการศึกษาไปยัง สำนักงาน กศน. จังหวัด เชียงรายแล้ว

1.6.2 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเป็นสถานศึกษาเพื่อคนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
- 2) จัดทำและจัดสรรงบประมาณให้แก่สถานศึกษา
- 3) เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาเพื่อคนพิการในพื้นที่
- 4) ประสานงานด้านการศึกษาเพื่อคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและการเตรียมความพร้อมคนพิการ
- 6) จัดระบบส่งต่อคนพิการและสร้างเครือข่ายการทำงานกับสถานศึกษาโรงเรียนและชุมชนในพื้นที่
- 7) จัดระบบสนับสนุนการเรียนการสอน จัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก
- 8) ส่งเสริม ประสานและร่วมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้แก่คนพิการ
- 9) จัดทำรายงานการจัดการศึกษาคนพิการในจังหวัด

จากการสนทนากลุ่มศูนย์การเรียนทั้ง 5 ศูนย์ไม่พบความแตกต่างในเรื่องของความร่วมมือระหว่างศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ยกเว้นในเรื่องการสนับสนุนครุการศึกษาพิเศษร่วมจัดกิจกรรม มีเพียงศูนย์เชียงราย และศูนย์ภูเก็ทที่ได้รับการสนับสนุน โดยศูนย์เชียงรายมีครุการศึกษาพิเศษจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เชียงรายมาจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 คน ส่วนศูนย์ภูเก็ทได้รับงบประมาณในการจ้างครุ 2 อัตรา อัตราละ 5,400 บาท (ห้าพันสี่ร้อยบาท) จนถึงสิ้นปีงบประมาณ 2554

1.6.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา

จากการสนทนากลุ่ม ไม่พบการทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ที่เกี่ยวเนื่องในเชิงรายที่ทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชิงรายเขต 1 ในลักษณะของเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษร่วมกันที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างไม่เป็นทางการแต่ร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายการทำงานเพื่อเด็กพิเศษ หรือการร่วมจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิการ เช่น การจัดค่ายพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษา เป็นต้น

1.6.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาเอกสารพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เปิดกว้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในมาตรา 3 วรรค 9

จากการสนทนากลุ่มพบความหลากหลายในการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มี 3 ศูนย์ที่การมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมดังนี้

- 1) ศูนย์จังหวัดตรัง โดยที่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลร่วมเป็นกรรมการ
- 2) ศูนย์จังหวัดภูเก็ตได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นทุนอาหารกลางวัน
- 3) ศูนย์เมืองพัทยาได้รับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำคู่มือไปใช้

คู่มือการจัดตั้งและบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออกทิสติกที่ได้จากการพัฒนาคู่มือฯ ในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ได้ดังนี้

2.1.1 การจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ผู้ปกครองบุคคลออทิสติก หรือกลุ่มผู้ปกครองบุคคลออทิสติกใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการที่ระบุขั้นตอนการดำเนินงานอย่างชัดเจน ทำให้ผู้ปกครองสามารถดำเนินการอย่างกระชับ รวดเร็ว ลดปัญหาในเรื่องการประสานงาน และการดำเนินการอย่างไม่ถูกต้องตามกฎระเบียบ

2.1.2 การบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ผู้ปกครองบุคคลออทิสติก หรือกลุ่มผู้ปกครองบุคคลออทิสติกใช้เป็นแนวทางในการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการที่มีรายละเอียดของแผนการจัดการศึกษา การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร

ครู อาสาสมัคร อาคารสถานที่ และงบประมาณ การจัดทำหลักสูตร การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจในการบริหารศูนย์การเรียนรู้

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อเนื่องต่อไป

ในการพัฒนาคุณภาพการจัดตั้งและบริการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการมีข้อเสนอแนะดังนี้

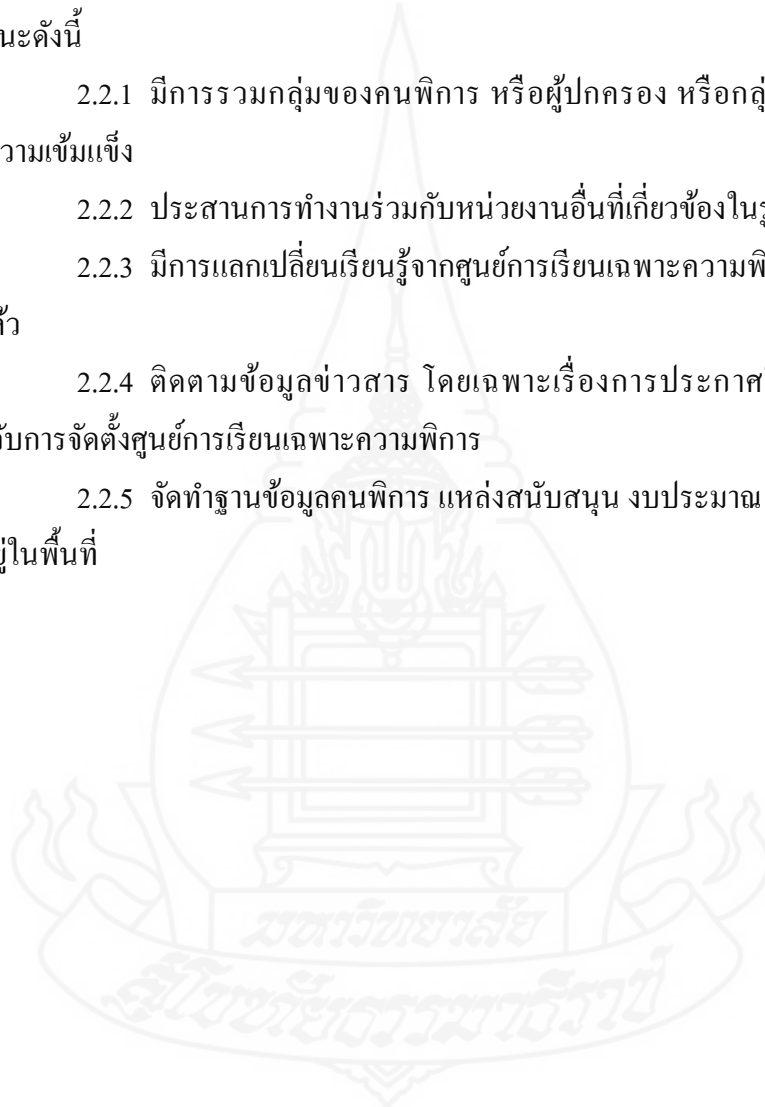
2.2.1 มีการรวมกลุ่มของคณาธิการ หรือผู้ปกครอง หรือกลุ่มผู้ปกครองเพื่อให้องค์กรมีความเข้มแข็ง

2.2.2 ประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในรูปแบบของเครือข่าย

2.2.3 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการที่ได้ดำเนินการไปก่อนแล้ว

2.2.4 ติดตามข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะเรื่องการศึกษาใช้ระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ

2.2.5 จัดทำฐานข้อมูลคณาธิการ แหล่งสนับสนุน งบประมาณ บุคลากร และแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในพื้นที่

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัย

สืบราชสันตติวงศ์

บรรณานุกรม

- “กฎกระทรวง เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2550” (2550, 19 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 71 ก หน้า 1-11
- “กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิของสถานประกอบการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน พ.ศ.2547” (2547, 2 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนที่ 56 หน้า 19-22
- “กฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2547” (2547, 2 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนที่ 56 หน้า 19-22
- จรวยพร ธรนินทร์ (2549) *การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการในปีการศึกษาเพื่อคนพิการ* ค้นคืนวันที่ 5 พฤษภาคม 2554 จาก www.tddf.or.th/tddf/library/files/.../library-2006-10-28-129.doc
- เฉลียว อยู่สีมารักษ์ (2553) รายงานการประชุมคณะกรรมการการจัดตั้งและพัฒนาการศึกษาใน ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการครั้งที่ 1/2553 วันที่ 30 มีนาคม 2553 ณ ห้องประชุม สำนักงาน
- ชินวรณ์ บุญยเกียรติ (2553) *บทสัมภาษณ์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ หลังการประชุม คณะรัฐมนตรี* วันที่ 2 พฤศจิกายน 2553 ค้นคืนวันที่ 20 สิงหาคม 2554 จาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9530000154584>
- _____. (2554) *ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ* ผลการประชุม คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการครั้งที่ 2 /2553 วันที่ 20 ธันวาคม 2553 ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ
- ชูศักดิ์ จันทยานนท์ (2548) “การศึกษาพิเศษเพื่อเด็กออทิสติก” *วารสารครู* 2,20 (สิงหาคม) หน้า 26-30
- _____. (2553) *การจัดศูนย์การเรียนสำหรับบุคคลออทิสติก (ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคล ออทิสติก)* กรุงเทพมหานคร สมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสซึม (ไทย)
- ทิวดี มณีโชติ (2549) “การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)” ค้นคืนวันที่ 1 กรกฎาคม 2554 จาก <http://www.muangna-center2.ob.tc/authentic.pdf>
- เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธุ์ (2554) *การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ* ค้นคืนวันที่ 3 ธันวาคม 2554 [http://www.drmana ge.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538654690](http://www.drmana.ge.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538654690)

- นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) สรุปรายงานวิจัยรูปแบบการจัดการเรียนร่วมแบบรวมพลัง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ โดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- ประกาศกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (2552) ประกาศคณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการรับรองบุคคลของสถานศึกษาว่าเป็นคนพิการ พ.ศ. 2551
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552” (2552, 8 มิถุนายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง หน้า 48-49
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552” (2552, 8 มิถุนายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง หน้า 45-47
- “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” (2545, 19 ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 119 ตอนที่ 123ก หน้า 16-21
- “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” (2542, 19 สิงหาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 1-23
- “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551” (2551, 5 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก หน้า 1-13
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550” (2550, 27 กันยายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 61 ก หน้า 8-22
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551” (2551, 3 มีนาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 41 ก หน้า 1-11
- เพ็ญแข ลิมศิลา (2548) “รู้จักรัก...ช่วยเหลือเด็กออทิสติก” ใน *เอกสารประกอบการสัมมนา ประเมินผลงานออทิสติกแบบบูรณาการ การสัมมนาประเมินผลงานออทิสติกแบบบูรณาการ สถาบันพัฒนาการเด็กราชนครินทร์ โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์* วันที่ 17-18 สิงหาคม 2548 ณ โรงแรมโลตัสปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ หน้า 58-64
- ภาณี วงษ์เอก (2531) “วิธีการศึกษาแบบการจัดสนทนากลุ่ม” ใน *เบญจา ยอดดำเนิน -แอ็ดดิทจ*

- บุปผา ศิริรัศมี และวาทีณี บุญชะลิกษ์ ตำราประกอบการสอนและการวิจัย การศึกษาเชิงคุณภาพ: เทคนิควิจัยภาคสนาม หน้า 355-364 จังหวัดนครปฐม สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์ครั้งที่ 8 (2552)
- มูลนิธิออทิสติกไทย (2553) เอกสารประกอบการอบรมแกนนำผู้ปกครอง ครู และบุคลากร หลักสูตรศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในชุมชน วันที่ 17-19 เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี จัดโดย มูลนิธิคุณพุ่ม มูลนิธิออทิสติกไทย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- มูลนิธิออทิสติกไทย (2553) “เอกสารสรุปสถานการณ์ด้านบุคคลออทิสติกและบกพร่องทางพัฒนาการ, เอกสารนำเสนอสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ” ใน การประชุม หรือแนวทางการพัฒนาระบบบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แก่บุคคลออทิสติกและบกพร่องทางพัฒนาการวันจันทร์ที่ 21 มิถุนายน 2553 เวลา 13.30 – 16.30 ณ ห้องประชุม 203 ชั้น 2 สปสช
- มูลนิธิออทิสติกไทย (2553) คู่มือหลักสูตรอบรมผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดการศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก การอบรมแกนนำผู้ปกครอง ครู และบุคลากรหลักสูตร ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในชุมชน วันที่ 17-19 เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี จัดโดย มูลนิธิคุณพุ่ม มูลนิธิออทิสติกไทย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการบริหารกองทุน การรับเงินการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การลงทุน การหาผลประโยชน์ และการจัดกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ 2552” (2552, 8 มิถุนายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง. หน้า 10-21
- “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2552” (2552, 29 กรกฎาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 126 ตอนพิเศษ 106 ง หน้า 2-3
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” (2550, 24 สิงหาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก หน้า 15
- เรืองชัย จรุงศิริวัฒน์ (2554) เทคนิคการเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน ศูนย์ผลิตเอกสาร มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- วัชรารัฐวิบูลย์ (2552) “ก้าวอย่างและทางเดินของแผนงานฯ จากทัศนะของคนกุมบังเหียน” ใน “ก้าวอย่างและทางเดิน” สรุปผลการดำเนินงานระยะที่สอง แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย 2548-2551 หน้า 175-179 คณะทำงานแผนงานแผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย
- วิเลขา ลีสุวรรณ (2551) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน : ชุมชนเข้มแข็งผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ บริษัท สุวิตา เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด กรุงเทพมหานคร
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด (2554) ประวัติความเป็นมาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เชียงราย คืบค้นวันที่ 15 กันยายน 2554 <http://sPCR.go.th/Page1.html>
- ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง (2552) คู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)
- สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาแบบเรียนรวม คืบค้นวันที่ 3 กันยายน 2553 <http://www.nrru.ac.th/web/pecial.Edu?1-1.html#1>
- สมพร หวานเสีจ (2542) แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล: หลักการและแนวปฏิบัติ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 10 (เอกสารอัดสำเนา) ในการอบรมแกนนำผู้ปกครอง ครู และบุคลากรหลักสูตรศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก และบุคคลที่มีความต้องการพิเศษในชุมชน วันที่ 17-19 เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ณ โรงแรมเดอะริช จังหวัดนนทบุรี จัดโดย มูลนิธิคุณพุ่ม มูลนิธิออทิสติกไทย สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
- _____ (2552) การพัฒนาศักยภาพบุคคลออทิสติกโดยการใช้สื่อสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการมอง ขอนแก่น หจก. โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา
- สารี แมทสัน เพื่อเด็กออทิสติกและครอบครัว <http://www.autismthai.com/mcontents/marticle.php?Headtitle=mcontents&id=49444&Ntype=0> คืบค้นวันที่ 10 ธันวาคม 2554
- สาวิตรี รุณเจริญ (2551) “การจัดการศึกษาสำหรับเด็กออทิสติกในปัจจุบัน” ในสรุปผลการดำเนินงานของศูนย์วิจัยออทิสติกในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2546-2550) หน้า 108 -115 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มสาระนิเทศ สอ.สป.ศษ คืบค้นวันที่ 28 เมษายน 2554 จาก <http://lib02.kku.ac.th/kkudss/index.php?option=>

com_content&view=article&id=119:2010-04-02-03-49-18&catid=48:-general-news&Itemid=86

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์กรทางสังคมต่างๆในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) คู่มือการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ของสถานประกอบการ กรุงเทพมหานคร กลุ่มนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการของศูนย์การเรียนรู้ สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ค้นคืนวันที่ 1 กรกฎาคม 2554 จาก <http://www.nfocr.com/phan/ssm/files/course51/course51.pdf>

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554) คู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับครูผู้สอนคนพิการ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มเป้าหมายพิเศษ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ ค้นคืนวันที่ 12 สิงหาคม 2554 จาก <http://disabilities.nef.go.th/index.php>

เสถียร คามีสักดิ์ (2549) การเขียนคู่มือปฏิบัติงาน: ข้าราชการ ตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะเชี่ยวชาญเฉพาะ และพนักงานมหาวิทยาลัยสายสนับสนุนวิชาการ พิมพ์ครั้งที่ 26 คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ค้นคืนวันที่ 8 พฤษภาคม 2554 จาก http://vdo.eng.psu.ac.th/enghome//index.php?option=com_content&task=view&id=45&Itemid=180

หนังสือมูลนิธิคุณพุ่ม ที่ มพ. 001/31 ลงวันที่ 27 มิถุนายน 2554 เรื่อง จัดสรรงบประมาณและคอมพิวเตอร์เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก

หนังสือมูลนิธิคุณพุ่ม ที่ มพ. 003/13 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2554 เรื่อง ขอเชิญบุคลากรเข้าร่วมอบรม ถึง ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติก

หนังสือมูลนิธิออทิสติกไทย ที่ มอท. 50/2554 ลงวันที่ 26 สิงหาคม 2554 เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมอบรมผู้ปกครอง และอาสาสมัคร เรื่องการส่งเสริมทักษะชีวิตสำหรับเด็กออทิสติก และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1 ที่ ศธ.04043/3646 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรจัดค่ายพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการเพื่อเด็กพิเศษ ถึง

ประธานศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 1 ที่ ศธ.04043/5386 ลงวันที่ 13 กันยายน 2553

เรื่อง เชิญเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเครือข่ายคนทำงานเพื่อเด็กพิเศษ ถึงประธาน

ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออทิสติกจังหวัดเชียงราย

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (2551) นโยบายรัฐบาลทางการศึกษา: คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี

<http://www.kroobannok.com/4447>

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2545) ช่วยลูกออทิสติกคู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ไม่ยอมแพ้ พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพมหานคร ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของกลุ่มมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

1. ชื่อ ดร.สมพร หวานเสร็จ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา The Certificate of Advanced Independent Research and Study (Special Education), Illinois State University, USA
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญระดับ 9 เกียรติบัตรผู้มีผลงานทางวิชาการดีเด่น ประเภทบุคคลออกtisติก จากกลุ่มสถานศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส กลุ่ม 3
2. ชื่อ เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี.ดร.รศ
 สถานที่ทำงาน ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 วุฒิการศึกษา Ph.D (Occupational Therapy) from Curtin University of Technology, Western Australia
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ประจำ ภาควิชา กิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ความชำนาญ ด้านกิจกรรมบำบัดด้านสุขภาพจิต รูปแบบการปฏิบัติงานทางกิจกรรมบำบัด และเทคโนโลยีสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ชื่อ นายชูศักดิ์ จันทยานนท์
 สถานที่ทำงาน ศูนย์ฝึกอาชีพออกtisติกไทย กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ งานด้านการพัฒนาสังคม งานด้านกฎหมาย นโยบายคนพิการ กรรมการพิจารณากฎหมายด้านคนพิการ กรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน กรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ กรรมการมูลนิธิคุณพุ่ม ประธานมูลนิธิออกtisติกไทย และนายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออกtisติก (ไทย)

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือเสนอรายนามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

ศูนย์ส่งเสริมทักษะชีวิตบุคคลออกทิสติก
64/1 หมู่ 10 ตำบลรอบเวียง
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57000

วันที่ 25 กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ลงนามในหนังสือ
เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ (ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำ
อิสระ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
2. หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง

ข้าพเจ้านางปิยะนุช ชัชวรัตน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง

จักขอบคุณยิ่ง จึงเรียนมาเพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาทำนนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางปิยะนุช ชัชวรัตน์)

เรียน ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

เพื่อโปรดลงนามในหนังสือที่แนบมาทำนนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชูชาติ พ่วงสมจิตร
(อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ)

หมายเหตุ นักศึกษาส่งเอกสารชุดนี้ พร้อมบันทึกข้อมูลลงแผ่นดิสก์เป็นโปรแกรมวินโดว์ 98
และส่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และส่งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ชื่อ ดร.สมพร หวานเสร็จ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา The Certificate of Advanced Independent Research and Study (Special Education), Illinois State University, USA
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญระดับ 9 เกียรติบัตรผู้มีผลงานทางวิชาการดีเด่น ประเภทบุคคลออทิสติก จากกลุ่มสถานศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาส กลุ่ม 3

2. ชื่อ เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี.ดร.รศ
 สถานที่ทำงาน ภาควิชากิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 วุฒิการศึกษา Ph.D (Occupational Therapy) from Curtin University of Technology, Western Australia
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ อาจารย์ประจำ ภาควิชา กิจกรรมบำบัด คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ความชำนาญ ด้านกิจกรรมบำบัดด้านสุขภาพจิต รูปแบบการปฏิบัติงานทางกิจกรรมบำบัด และเทคโนโลยีสำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชน

3. ชื่อ นายชูศักดิ์ จันทยานนท์
 สถานที่ทำงาน ศูนย์ฝึกอาชีพออทิสติกไทย กรุงเทพมหานคร
 วุฒิการศึกษา นิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ งานด้านการพัฒนาสังคม งานด้านกฎหมาย นโยบายคนพิการ กรรมการพิจารณากฎหมายด้านคนพิการ กรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน กรรมการส่งเสริมการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ กรรมการมูลนิธิคุณพุ่ม ประธานมูลนิธิออทิสติกไทย และนายกสมาคมผู้ปกครองบุคคลออทิสติก (ไทย)

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
บางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารวิชาการ

เรียน ดร.สมพร หวานเสรีจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางปิยะนุช ชัชวรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการเขียนเอกสารวิชาการเรื่อง การพัฒนาคู่มือการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

ในการเขียนเอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองดังกล่าวได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เอกสารวิชาการมีความครอบคลุมทางด้านเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการการเขียนเอกสารวิชาการ ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาคู่มือของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2503-2870

โทรสาร. 0-2503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
บางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารวิชาการ

เรียน รศ. ดร. เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางปิยะนุช ชัชวรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการเขียนเอกสารวิชาการเรื่อง การพัฒนาคู่มือการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ออทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

ในการเขียนเอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองดังกล่าวได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เอกสารวิชาการมีความครอบคลุมทางด้านเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการการเขียนเอกสารวิชาการ ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาคู่มือของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

ศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงสาขาวิชาขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร2870-2503-0 .

โทรสาร7-3566-2503-0 .

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
บางพุด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

กรกฎาคม 2554

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารวิชาการ

เรียน นายชูศักดิ์ จันทยานนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางปิยะนุช ชัชวรัตน์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยการเขียนเอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครอง ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

ในการเขียนเอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออกทิสติกโดยชมรมผู้ปกครองดังกล่าวได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เอกสารวิชาการมีความครอบคลุมทางด้านเนื้อหาวิชาแนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการการเขียนเอกสารวิชาการ ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงการพัฒนาคู่มือของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดาอนุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร2870-2503-0 .

โทรสาร7-3566-2503-0 .

ภาคผนวก ค

กรอบคำถามการสนทนากลุ่ม

กรอบคำถามสนทนากลุ่ม

การพัฒนาคู่มือการจัดตั้งและการบริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกโดยชมรม

ผู้ปกครอง

นางปิยะนุช ชัชวรัตน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา 2522301338

ชุดวิชา 23797 การค้นคว้าอิสระ

สาขาวิชา ศีลภาสาตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2553

✚ การจัดกลุ่มสนทนา

การจัดกลุ่มสนทนา(Focus Group Interview) ผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก นำร่อง 5 คน ได้แก่

- 1) ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ ออทิสติกจังหวัดตรัง
- 2) ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัดภูเก็ต
- 3) ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกเมืองพัทยา
- 4) ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติก กทม.
- 5) ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการออทิสติกจังหวัด
เชียงราย

✚ กระบวนการจัดกลุ่มสนทนา

1. สรุปลักษณะการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ การสรุปข้อมูล
2. สรุปลความหมายของศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการตามกฎหมาย และการนำเสนอสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

✚ กรอบคำถามสนทนากลุ่ม ได้แก่

1. คุณสมบัติของผู้ตั้งศูนย์การเรียนรู้

สถานะ : บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล หรือนิติบุคคล

อายุ : ถ้าเป็นบุคคลจำเป็นต้องมีการกำหนดอายุหรือ เพราะอะไร / ควรมียุเท่าไร

เพราะอะไร

ความสามารถ : ความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับความพิการ จำเป็นหรือไม่ เพราะ

อะไร

ทักษะ(ความถนัด) : จำเป็นต้องมีทักษะอะไรหรือไม่ เพราะอะไร
 มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน การทำงานกับคนพิการ ครอบครัว และหน่วยงาน
 เจตคติส่งเสริมการพัฒนาคนพิการ / ทำงานบนฐานสิทธิ
 ควรเป็นผู้ปกครอง/คนในครอบครัว หรือ คนนอก เพราะอะไร

2. กลุ่มเป้าหมาย คือใคร

จำกัดกลุ่มอายุหรือไม่

จำกัดประเภทความพิการหรือไม่

ถ้าไม่ใช่สมาชิกชมรม หรือสมาคม จะรับหรือไม่

3. ขั้นตอนการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

3.1 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม

เอกสาร : เอกสารการจัดตั้งชมรม เอกสารการรับรองชมรม

บุคคลากร:

ผู้บริหารศูนย์

ครู

สถานที่:

งบประมาณ:

3.2 ขั้นตอนการจัดตั้ง

เอกสารสำหรับยื่นขอจัดตั้ง

หน่วยงานที่รับผิดชอบเขียน

ระยะเวลา

แผนภูมิ

4. แผนการจัดการศึกษา

- จัดการศึกษาระดับใด ปฐมวัย (อนุบาล 1-3) การศึกษาขั้นพื้นฐาน(ประถม-มัธยม)
- การจัดทำหลักสูตร หลักสูตรแกนกลาง
- หลักสูตรเฉพาะความพิการ 6 ด้าน ตามแบบโรงเรียนเฉพาะความพิการ
 ร่างกาย
 ทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมในสังคม
 ประสาทสัมผัสรับรู้
 พฤติกรรมอารมณ์

ภาษาและการสื่อสาร

คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

- การจัดทำแผนการเรียนเฉพาะบุคคล
- การเทียบโอน
- การออกหลักฐาน

5. บุคลากร

ครู

คุณสมบัติ

คุณลักษณะ

ผู้บริหาร

คุณสมบัติ

คุณลักษณะ

6. สิทธิประโยชน์

ของบุคคลออกতিสตัก

ทุนการศึกษา

ของศูนย์ส่งเสริม

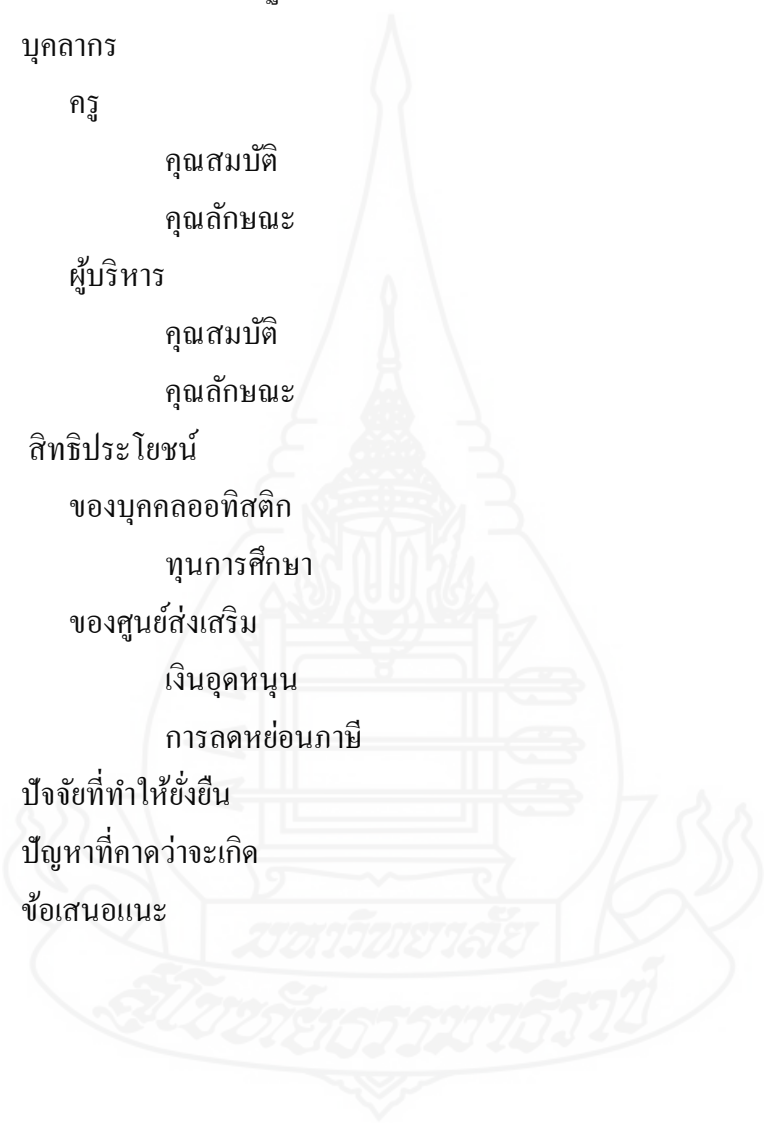
เงินอุดหนุน

การลดหย่อนภาษี

7. ปัจจัยที่ทำให้ยั่งยืน

8. ปัญหาที่คาดว่าจะเกิด

9. ข้อเสนอแนะ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางปิยะนุช ชัชรรัตน์
วัน เดือน ปีเกิด	23 ตุลาคม 2507
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2529
สถานที่ทำงาน	มูลนิธิวิจัยวันโรคและโรคเอดส์ จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	ผู้จัดการฝ่ายบริหาร

